N:o 5 MAALISKUU I
1958 • Hinta 90:–

KOTILIESI

Kieku ja Kaiku

Pilkka sattuu omaan nilkkaan.

Ketään loukanne ei kepponen,
pieni veljellinen tepponen.

Possu lumipallon kierittää,
Kieku omaansa myös vierittää.

Portin suojassa voi väijyä
pilanteon aikaa häijyä.

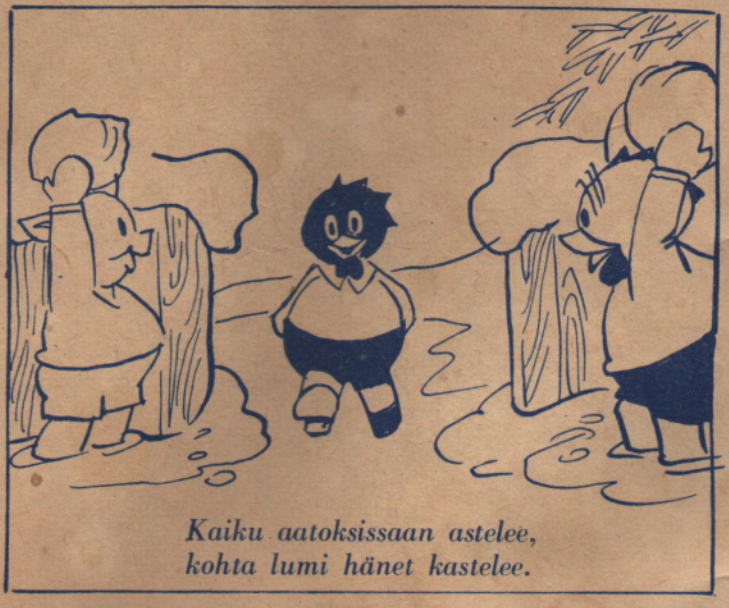

Kaiku aatoksissaan astelee,
kohta lumi hänet kastelee.

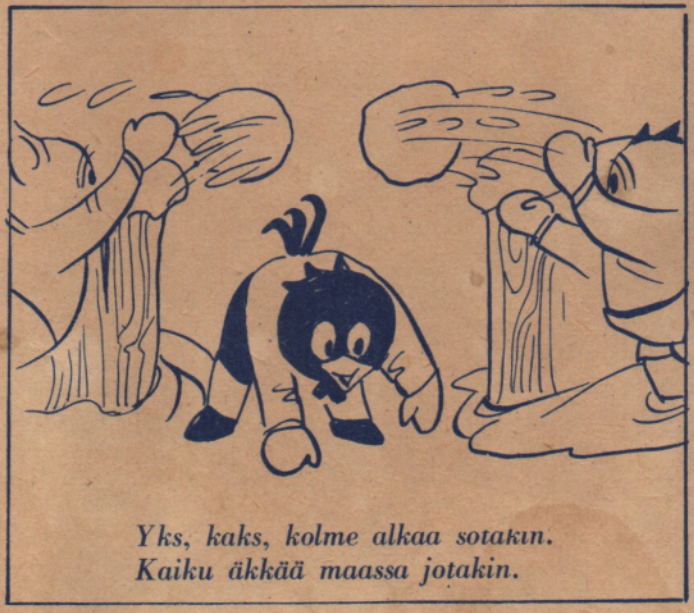

Yks, kaks, kolme alkaa sotakin.
Kaiku äkkää maassa jotakin.

Possu, Kieku kilpaa heittäneet
lumeen toisensa on peittäneet.

Kuulkaa rouva Vaasalaisen vihjettä:

Miksi vieraanne kiittävät

Syyn kiittelyyn Te itse kyllä tiedätte. Kestipöytänne herkut on leivottu oikein, ja ne on leivottu hyvistä jauhoista, Kulta-Kruunusta!

Kulta-Kruunu on parasta Vaasan myllyn jauhoa — parempaa ei ole! Siksi siitä voi tulla vain oikein onnistunut pulla.

Älkää pyytäkö kaupastanne vain vehnäjauhoja. Pyytäkää nimenomaan Kulta-Kruunua.

VAASAN HÖYRYMYLLY OSAKEYHTIÖ

KERRONKO TEILLE...

miksi saan joka viikko uuden vaatekappaleen eikä isä kuitenkaan ole mihainen meidän naisten, äidin ja minun vaatelaskujen vuoksi.

Meidän perheeseemme on hankittu sveitsiläinen täys'automaattinen TURISSA-ompelukone, jota myyvät

SOK-osuuskaupat ja SOKOS

— — — — — — — — — — — —

SOK Vilhonkatu 7 Helsinki
Tilaan ilmaisen Turissa-ompelukoneen esittelylehtisen

Nimi .....

Osoite .....

Keittiökattila
Keskuslämmityskattila

OLYMPIA-liesikattilan keskuslämmitysosan voi nyt saada myös erillisenä. Keittiökattila on tarkoitettu sijoitettavaksi keittiöön, missä sen hoito on helpoin ja vaivattomin. Keittiökattilan tasolla voi myös keittää, joten pienempään keittotarpeeseen ei lämmityskautena muita keittolaitteita tarvita. Erikoisesti suunniteltu myös puulämmitteiseksi.

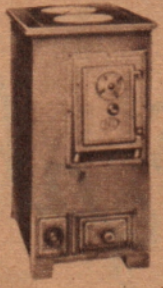

Keittiökattila	41
Lev., syv., kork., cm	43×64×85
Paino n. kg	190
Keittolevyjä	2
Tulipinta m^2	1.4
Lämpöteho n. m^3	200—400
Hinta: sinist. mattanikkel. luukuin	45.000:—
Sama hiot. luukuin	47.000:—

Kysykää kauppiaaltanne, käykää näyttelyssämme tai tilatkaa ilmaiset esittelyt.

KASTOR Oy Fredrikinkatu 47 H:ki, Puh. 664422

Uutta, iloista viehkeyttä — Sans égal

Kukka Teille!

Kimppu kukkia Teille — huomionosoituksena kaikesta tästä charmista ja näistä hymyistä! Niin, nuoret naiset hymyilevät mielellään ja suovat ystävällisen ajatuksen Sans égalille — tälle verrattomalle huulipunalleen, joka raikkaalla värillään ja pehmeällä, lämpöisellä hehkullaan houkuttelee esille hymyn. He tietävät, että Sans égal miellyttää *miestäkin*. Ja erikoisesti he arvostavat tämän huulipunan kykyä sulautua huuliin luonnollisesti ja tyylikkäästi.

Sans égal tarjoaa juuri oikeat muotivärit — *11 suudelmankestävää* ja 5 pastellisävyä, jotka tekevät huulet pehmeiksi ja iloisiksi. Ja hylsyt vastaavat naisen eleganssille asettamia vaatimuksia.

Hinnat
mk 200:- — 650:-

Grand Luxe	650:-
Pikarefill	400:-
Refill	320:-
Petit	220:-
Pastel Petit	200:-

sans égal

— Teidän ja muotimaailman huulipuna

THE SANS ÉGAL INTERNATIONAL CORPORATION
PARIS — LONDON

Lago Maggiore

Keski-Euroopan kierros 4.-20. 6. 58

Kesäkuun seuramatkamme muodostaa laajan kierroksen, joka ulottuu Pohjois-Italiaan saakka.

Matka aloitetaan 4. 6. 58 Helsingistä laivalla, joka 6. 6. saapuu Kööpenhaminaan. Vajaan kahden tunnin kuluttua istutaan jo junassa matkalla kohden Wieniä, jonne saavutaan 7. 6. puolenpäivän aikaan.

Vanhan keisarikaupungin nähtävyyksiä katsellaan 10. 6. aamuun asti. Schönbrunnin linna, Kahlenberg, Grinzing, Prater ja muut kuuluisat paikat ovat siellä kohteina.

10. 6. aamulla lähdetään eteenpäin bussilla. Tie on kaunista Steiermarkin ja Kärntenin vuoristoa. Yöksi jäädään Klagenfurtiin. Seuraavana päivänä jatketaan edelleen Udinen kautta Venetsiaan, jonne pysähdytään 13. 6. aamuun asti. San Marcon kirkko, dogien palatsi ja gondoliajelu illalla kuuluvat tietenkin ohjelmaan.

Venetsiasta matka jatkuu edelleen. Veronassa pysähdytään hetkeksi, samoin Gardajärven eteläpäässä olevalla Sirmionen niemellä ja lopuksi vielä Milanossakin. Illalla päädytään Locarnoon ajaen Lago Maggioren länsi- ja pohjoispuolitse kiertävää tietä.

14. 6. kuljetaan — edelleen linja-autolla — Sveitsin halki. St. Gotthardin tunneli läpäistään junalla, pysähdytään välillä Luzernissa ja yövytään Baselissa.

15. 6. matkan määränä on Frankfurt am Main ja kun seuraavana päivänä ajetaan Kasselin ja Hannoverin kautta Hampuriin, nähdään parissa päivässä läpileikkaus Länsi-Saksasta. Hampurissa päättyy linja-autoilu. Siellä levähdetään koko 17. päivä ja 18. 6. aamulla lähdetään junalla Kööpenhaminaan ja sieltä välittömästi laivalla Helsinkiin, jonne saavutaan 20. 6. klo 10 paraiksi juhannusta viettämään.

Tämä matka maksaa laivaluokassa I. A. 76 000 mk ja laivaluokassa I. B. 74 500 mk. Hintaan sisältyy:

1. *matkaliput* laivassa, junassa (makuuvaunupaikkoineen II luokassa) ja linja-autossa;
2. *majoitus* keskiluokan hotelleissa 2 hengen huoneissa;
3. *ruoka:* laivassa normaalit ateriat, muulla osalla matkaa päivittäin aamukahvi ja yksi ateria (ateriat ilman juomia);
4. *kiertoajelut* Wienissä ja Hampurissa sekä gondoliajelu Venetsiassa.

Passi on kunkin itse hankittava. Tarvittaessa annamme ohjeet vaadittavista toimenpiteistä. (Jatkuu siv. 264)

Mainio 60

muuttaa suuren pyykkinne pieneksi!

Ainoa pesukone,
jossa tyhjennyspumppu ja siipipyörät (kaksoispulsaattorit) toimivat erillisinä. Näin on poistettu roiskumisvaara, joka muuten olisi vedenpinnan tavoittaessa siipipyörät. Pestessä taas tyhjennyspumppu ei toimi ja täten estyy sen turha kuluminen.

Kauanko Teillä nyt kestää pestä:

20 paitaa tai
10 työtakkia tai
40 pyyheliinaa?

Mainio 60 pesee kunkin näistä eristä

4 minuutissa!

Niinpä Mainio 60 onkin oikea suurperheitten, maaseututalouksien ja kotipesulain toivekone.

Tällainen on Mainio 60 pesukone:

- pesuteho 4—5 kg kuivaa pyykkiä kerrallaan
- pisin pesuaika 4 minuuttia
- kaksi tehokasta kaksoispulsaattoria (siipipyörää)
- 60 litran allas
- tehokas tyhjennyspumppu
- luotettava aikasäätökytkin
- leveä kuivauspuserrin
- 4 pyörää
- täyssuojattu moottori
- ei alijänniteherkkyyttä
- korkeus 754 mm, leveys 450 × 608 mm
- saatavana joko lämmityslaitteella tai ilman

Hinta: lämmityslaitteella 55 000 mk ja ilman lämmityslaitetta 51 500 mk. Myös edullisin vähittäismaksuehdoin. Mainio 60:lle myönnetään vuoden takuu.

Tutustukaa Mainio 60 pesukoneeseen kauppiaanne luona, pyytäkää esittelylehtinen!

pesu Mainio ksi

Teidänkin kodissanne!

W. Rosenlew & Co, O. Y. Porin Konepaja, Pori

Nimi .....

Osoite: .....

Lähettäkää minulle sitoumuksetta ilmainen MAINIO 60-pesukoneen esittelylehtinen.

Painokirjaimin, kiitos! 8175

Eri yskäntyypit sekä ne lääkeaineet, joiden avulla niihin voidaan vaikuttaa.

MIXTUS sisältää nämä aineet onnistuneena yhdistelmänä.

Lohkeava yskä
Käytettävä lääkeaine Aether monoglyceringuajacol.

Sitkeäyskäksinen yskä
Käytettävät lääkeaineet ovat Diphenhydramin. chlorid. ja Extr. fl. cocill.

Kyiva ärsytysyskä
Käytettävä lääkeaine Natr. tertiobutylnaphtal. sulfonas.

Astmaattinen yskä
Käytettävät lääkeaineet ovat Ammon. chlorid. ja Polyoxyaethylensorbitan. monolauras.

MIXTUS
YSKÄNLÄÄKE

jonka vaikutuksen tunnette heti ensimmäisen lusikallisen jälkeen

ORION
paras parhaiden parantaa

Apteekeista ilman reseptiä

KESKI-EUROOPAN ...

(Jatkoa siv. 262)

Matkavaluuttaa voi kukin ostaa *omaan käyttöönsä* 23 000 mk:n edestä, sillä matkatoimiston on osto-oikeudesta (40 000 mk) pidätettävä 17 000 mk hotelli-, ruoka- jne. maksuja varten matkan aikana. Mainittu 17 000 mk sisältyy jo osanottomaksuun. Suomen rahaa saa olla mukana 10 000 mk.

Ilmoittautuminen ja osanottomaksun suoritus.

12. 4. 58 mennessä on lähetettävä sitova osanottoilmoitus sekä sen yhteydessä osanottomaksun ensi eränä 35 000 mk.

6. 5. 58 mennessä osanottomaksun loppuerä ja

24. 5. 58 mennessä omaan käyttöön tarkoitettua valuuttaa varten varattu summa (korkeintaan 23 000 mk henkeä kohden). Valuutat ostetaan toimestamme ja jaetaan tilausten mukaisesti asianomaisille laivan lähdettyä satamasta.
Rahoja lähetettäessä voi käyttää Yhtyneet Kuvalehdet OY:n postisiirtotiliä n:o 5 111. Kuponkiin on tällöin merkittävä tarkoitus, johon raha lähetetään.

Muut seuramatkamme ovat:

20. 4.—5. 5. 58 Espanjaan. Hinta 99 700 mk (ks. Kotil. n:o 3).

10.—24. 5. 58 Italiaan. Hinta 90 000 mk (ks. Kotil. n:o 4).

14.—20. 8. 58 Rovaniemi—Pohjois-Norja. Hinta 22 100 mk.

Kaikki hinnat ovat sillä varauksella etteivät matkalippujen hinnat eivätkä valuuttakurssit muutu.

Suomen Pankin lupa 4. 12. 57.

Koska meillä ei ole tilaisuutta järjestää useammanlaisia seuramatkoja, olemme sopineet Suomen Matkatoimiston kanssa siitä, että eräille sen suunnittelemille ja johtamille matkoille voi saada paikkoja sekä selostuksia matkoista meidän kauttamme. Tällaisia matkoja ovat mm.

Seuramatkat »Wien—Rooma», hinta 89 800 mk (kolme matkaa touko-elokuussa) ja seuramatkat »Roomaan ja Pariisiin», hinnat 99 800 mk—109 800 mk (kaikkiaan 5 matkaa huhti-elokuussa).

MARKKA POIKINEEN

tarvitaan taloudellisen tasapainon saavuttamiseksi. Se on totta, tietysti on niin, mutta vielä kipeämmin tarvitaan sitkeätä, ihailtavan itsepäistä päätöstä säästämisen aloittamiseksi ja sen jatkamiseksi.

MARKKA POIKINEEN

menee, ellet aseta sulkua menoillesi. **Jokainen säästetty markka auttaa Sinua taloudelliseen tasapainoon, jos olet säästänyt markkasi tilillesi osuuskassaan.**

KÄYTÄ HYVÄKSESI OSUUSKASSAN **M-TILIÄ**
m TILI
— MAKSUTILIÄ
SE ON MENOJESI JARRU

OSUUSKASSAT
lähellä jokaista kotiamme
— 1072 toimipaikkaa

Kuinka lapsenne pysyy pirteänä herkullisen RUOKAVALION avulla?

Antakaa lapsellenne ravinto- ja rakennusaineiksi sellaista, mitä luonto itse on tähän tarkoitukseen luonut. Tällöin lapsenne saa juuri niitä poltto- ja rakennusaineita, joita hän tarvitsee kasvaakseen ja kehittyäkseen normaalisti.

Luonto pitää huolen omien tarpeittensa tyydyttämisestä ja siksi se on antanut meille ruokahalun ja makuhermot, jotta osaisimme valita sopivimmat ravintoaineet.

Aidot luonnontuotteet, kuten maito, voi, juusto ja ruisleipä ovat herkullisia. Ne ovat jo vuosisatojen aikana tehneet kansastamme sitkeän ja sisukkaan.

ravitsee luonnollisella tavalla.

Normaalisti kehittyäkseen ihminen tarvitsee mitä moninaisimpia ravinto- ja suoja-aineita sekä vitamiineja. Näitä sisältyy aitoihin luonnontuotteisiin sopivina ja tarkoituksenmukaisina annoksina. Niinpä voi sisältää kaikkia vitamiinivaikutuksen omaavia välttämättömiä rasvahappoja sekä A-, D-, E- ja K-vitamiineja, lesitiiniä ja fosforia. — Voi kuuluu oikean ruokavalion perusaineisiin.

Luonto itse suosittelee meille voita. Voi on terveellistä ja herkullista.

MEIJERIJÄRJESTÖT

OLGA TSCHECHOWA ja XZ

Helsingissä nähtiin tunnettu saksalainen filmitähti ja kauneudenhoitospesialisti madame OLGA TSCHECHOWA, jolla on Münchenissä eräs Euroopan huomattavimpia kauneudenhoitosalonkeja.
Hänen asiakkainaan ovat monet kuninkaalliset ja kuuluisuudet, kuten Persian shaahitar Soraya äiteineen, Kentin herttuatar ja Baijerin herttuatar.
Äskettäin madame Tschechowa järjesti maailman ensimmäisen kauneudenhoitopalvelun eräille Keski-Euroopan lentolinjoille. Aina tarvitaan uusia ja tehokkaita kauneudenhoitoaineita — sanoo madame Tschechowa. Hän on ollut jo toista vuotta kiinnostunut suomalaisesta keksinnöstä — XZ-HIUSTENHOITOÖLJYSTÄ — josta hän täällä käydessään lausui:

"Minä olen Saksassa jo pitemmän aikaa suorittanut kokeiluja XZ-HIUSTENHOITOÖLJYLLÄ. Tulokset ovat olleet suorastaan häikäiseviä. Hiusten lähtö saatiin pysähtymään — sairaalloinen tukka parani loistavaksi ja joustavaksi! Toivon, että XZ-hiustenhoitoöljyä voidaan pian ostaa myöskin Saksassa."

Olga Tschechowa

jakelu kotimaassa jatkuu

BERNER 1863 Teknokemiallinen osasto

SUURENNUSLASIN N:o 5 KUPONKI

Sivun numero .....

Nimi .....

Osoite .....

Suurennuslasi ⑤

etsittävä

palkinto

Tämänkertaisen suurennuslasikilvan palkintoina on kolme tyylikästä ostoslaukkua, ei kaikkein suurinta kokoa, mutta sopivia pikkuostoksille, käsityön kuljettamiseen ompeluseuramatkalla ja muun pienemmän tavaran säilyttämiseen. Laukku on punaruskeata galonia, koristettu luonnonvärisellä rottinkipunosjäljittelyllä. Vuori on sinivihreäruudukasta taftia. Sivun numero, jolla suurennettava kuva on oikeassa koossaan, merkitään ylläolevaan kilpailukuponkiin, joka lähetetään suljetussa kuoressa tai postikortille liimattuna maaliskuun 20. päivään mennessä osoitteella Suurennuslasi, Postilokero 150, Helsinki.

SUURENNUSLASIN N:o 3 RATKAISU

Etsittävä kuva oli sivulla 187. Lepopeitekankaan voittivat *Taimi Savolainen*, Konginkangas ja *Raili Vekka*, Laitila.

Neidonruusu ja Sinisilmä sirkkalehdellä

Kotilieden kukkakerhon ystävät ovat tänäkin vuonna innokkaina halunneet tutustua esittämiimme uutuuksiin Neidonruusuun ja Sinisilmään. Parikymmentätuhatta siementilausta saapui määräajan kuluessa ja siemenet on lähetetty helmikuun aikana kaikille tilaajille.

Useimmat kukkakerholaiset ovat jo varmasti ennättäneet kylvääkin siemenet multaan pussien takana olevien ohjeiden mukaan ja niin kasvit ovat jo monessa ruukussa ainakin sirkkalehdellä.

Siementen saavuttua tuli useita tiedusteluja, voiko Sinisilmän jauhemaisesta siemenestä kehittyä luvattua kaunista kasvia. Mutta monet ovat nähneet jo sen ihmeen, että hienosta siemenestä on noussut paljon pieniä taimia. Jotta hennot taimet vahvistuisivat, ne on koulutettava heti sirkkalehdellä ollessa toiseen ruukkuun noin sentin välimatkoin. Taimet voi irrottaa varovasti vaikkapa nuppineulalla. Uusi istutus suoritetaan sitten kun taimet ovat parin kolmen sentin mittaisia. Tällöin niitä istutetaan kolme neljä yhteen ruukkuun, jotta kasvista tulee kaunis pensasmainen kukka.

Neidonruusu istutetaan vain kerran uudelleen ja taimet saavat tällöin olla jo muutaman sentin pituisia. Niitä pannaan yksi kuhunkin ruukkuun, sillä kasvin kasvutapa on pensasmainen.

Monet innostuneet kukkien kasvattajat saavat jälleen tänä keväänä ja kesänä seurata ulkomailta tänne kotiutumaan saapuneiden kasvattiensa toivomuksia, jotta kasvit kehittyisivät toivottuun rehevyyteen ja kukkarunsauteen.

make-up, jossa on "kaikki" -sitähän olette odottanut?

Unelmanne on toteutunut — nyt on saatavissa uusi Angel Face make-up, joka on entistäkin hienojakoisempaa.

Uusi Angel Face on kuin samettinen hyväily ihollanne... Angel Face korostaa kauneinta kasvoissanne: raikkautta, elinvoimaa...

Samalla se tasoittaa ihonne ihmeellisesti ja lisää sen luonnonväriin lämpöä ja syvyyttä. Uusi lanoliinipitoinen Angel Face suojaa herkkää ihoa. Vain pari puuterihuiskun sipaisua riittää luomaan ihoonne himmeän pehmeyden.

Valitkaa kahdeksasta Angel Face-vivahteesta omanne!

Suomessa: Oy Trans-Meri Ab

Sinisessä Angel Face-rasiassa Teillä on kädessänne kauneuden kaikki mahdollisuudet — make-up, joka silöittaa, kestää, suojaa...

Uusi Angel Face on päivävoiteen ja puuterin miellyttävä yhdistelmä.

POND'S

Hän käpesi ihoaan vielä kuukausi sitten

Vuosikausia hänellä oli ollut näppylöitä ja ihomatoja, joista hän ei ollut pystynyt pääsemään eroon. Mutta eräs ihailtu ja suosittu ystävätär (kuinka hän kadehtikaan häntä!) uskoi hänelle salaisuutensa: »Tee kuten minä. Kokeile Tokalon-päivävoidetta, se saa ihmeitä aikaan. Sen avulla olen saanut kadehtimasi sileän ja pehmeän ihon.«
Hän seurasi neuvoa — ja pian katosivat ihosta kaikki näppylät, ihomadot ja epätasaisuudet: hänen ihostaan tuli sileä ja sametinpehmeä. Tänään hän on sievin kaikista nuorista morsiamista. Jos kärsitte pienistä ihonvioittumista — muistakaa, ettei Tokalon-päivävoiteen (rasvapitoisen tai rasvattoman ihontyyppinne mukaan) vertaista ole. Tokalon-käsittely ei tule kalliiksi ja se on kuitenkin erittäin tehokas.

Tokalon

Mäkelän emäntä

Oik.: Mäkelän talon tuntee keväisin siitä, että monet suksiparit reunustavat sen seinämiä.

Alla: Mäkelän emäntä, Aino Kaulanen, on monien töiden tuttu.

Mäkelä — hyvin tavallinen talon nimi. Sellaisen tapaat niin länsi- kuin itä-Suomessakin, niin etelässä kuin pohjoisessa. Ja vaikka noiden talojen emännät olisivat kaikki hyviä suomalaisia naisia ja jokaisella omat ansionsa, haluaisin kuitenkin kertoa erikoisesti eräästä Mäkelän emännästä.

Hänet tapaat napapiirin tuolta puolen, tarkemmin määriteltynä Kolarin pitäjän Äkäslompolon kylästä.

Aino Kaulanen on hänen nimensä. Oletko käynyt Äkäslompolossa? Jos olet, silloin varmaan muistat, että siellä asuu melkein joka talossa Kaulasia. Kaikki he ovat keskenään sukua ja mukavia ihmisiä, mutta haluan kertoa nyt Aino Kaulasesta, koska sain seurata hänen emännöimistaitoaan sen iki-ihanan viikon ajan . . .

Niin, me olemme Lapin hulluja, mieheni ja minä. Sairastuimme lopullisesti tuohon kuumetautiin vasta toissa talvena, mutta olemme tämän vuoden kuluessa ehtineet käydä jo kolmesti Äkäslompolossa, joka mielestämme on monipuolisuudessaan viehättävä paikka. Talvella sen maasto tarjoaa mitä valtavimpia hiihtoelämyksiä ja kesällä on tuo tuntureiden helmassa lepäävä kylä mitä ihanteellisin retkeilijälle.

Tämän kylän laidassa, suunnilleen viiden kilometrin päässä Yllästunturista on valkeaksi maalattu Mäkelän talo. Tullessasi pihaan toivottaa koiran haukku sinut tervetulleeksi ja rauhallinen, sfinksi-ilmeinen poro vilkaisee sinua välinpitämättömänä. Sen vieressä navetan seinällä on nyljetty porontalja kuivumassa. Mitähän tunteita tuo tuossa elävässä porossa herättää . . .

Astuessasi talon eteiseen huomaat heti joutuneesi miellyttävään paikkaan. Ja ehtiessäsi pirttiin vahvistuu käsityksesi täällä hallitsevasta emännästä. Kaikkialla on siistiä ja iloista, pirtti on maalattu vaalein värein, ikkunoissa ovat valkopohjaiset, punavihreäraitaiset pumpuliverhot ja kahta pitkää pöytää peittää hauska vahakangas.

Emännän tapaat joko pirtistä tai navetasta. Rauhallisena, äidillisenä ja hyvätuulisena hän kohtaa katseesi.

— Kylä on muuttunut sitten viime kesän, sanon. Rakentavat aikamoista tammea (patoa) tuohon jokeen.

— Niin, kuulemma. Vaikka en ole käynyt kylällä sitten helmikuun.

(Jatkuu siv. 270)

PÄÄSIÄISEN JUHLAAN JUHLAVEHNÄSTÄ

PÄÄSIÄINEN 6. 4.

PÄHKINÄKAKKU

4 munaa
2 dl sokeria
1 1/2 dl rusinoita
1 3/4 dl kokonaisia pähkinöitä
1 1/2 dl kasviöljyä
3 dl JUHLAVEHNÄS-jauhoja
1 tl leivinjauhetta
1/4 tl suolaa

Munat ja sokeri vatkataan hyväksi vaahdoksi. Siihen lisätään pestyt rusinat, kokonaiset pähkinät, kasviöljy, suola ja leivinjauhevehnäjauhoseos. Taikina kaadetaan vuokaan ja paistetaan kohtalaisessa (190°) uunin lämmössä n. 45 min. Pähkinäkakku on parhaimmillaan n. 3 päivän kuluttua.

MANTELIPITSIT

100 g manteleita
100 g sokeria
100 g margariinia
2 rkl kermamaitoa
1 » JUHLAVEHNÄS-jauhoja

Mantelit kuoritaan ja hienonnetaan veitsellä hakaten. Kaikki ainekset pannaan kattilaan ja keitetään niitä hyvin sekoittaen n. 5 min. Kun seos hiukan jäähtyy nostetaan pieniä kokkareita pellille. Ne kypsennetään miedossa (180°) lämmössä kauniin ruskeiksi. Saavat jäähtyä vähän. Sen jälkeen ne kierretään löysiksi rulliksi niin, että pitsinen puoli jää päällepäin.

KEITTIÖKOKEILTU · KEITTIÖKOKEILTU

Kevään suuri juhla, pääsiäinen, on harras kodin juhla. Silloin tarjotaan kahvipöydässä jotain aivan erikoisen herkullista - herkullisia kotileivonnaisia. Ja käyttämällä leivontaan korkealuokkaisia

JUHLAVEHNÄS

-jauhoja pääsiäisleivontannekin onnistuu yli odotusten.

P. S.
Hyviä reseptejä löydätte myös RUUTU-sarjan kirjoista, joita on saatavana yksityisistä siirtomaantavara- ja kirjakaupoista.

PÄÄSIÄISVEHNÄS — JUHLAVEHNÄS

RAISION TEHTAAT ·
Oy Vehnä

MÄKELÄN EMÄNTÄ

(Jatkoa siv. 268)

Nyt on huhtikuu. Mielestäni tämä jos mikään kuvaa emännän työmäärää. Ei ole aikaa poistua omasta pihasta kilometrin päässä sijaitsevalle joelle.

Mikäli olet saapunut taloon ruoka-aikana toteat pian syyn tähän kiireeseen. Pirttiin tupsahtaa kolmisenkymmentä ruokavierasta, hiihtäjiä, joista suurin osa asuu talossa, sen saunakamarissa sekä pihan reunassa sijaitsevassa erillisessä parakissa, toiset tulevat läheisistä majoista. Jos nyt oletat, että emännälle alkaa tulinen kiire ja touhu, erehdyt. Tyttäriensä avustamana hän suoriutuu ruoan tarjoilusta joustavasti ja huomaamattomasti.

Entä minkälaista ruokaa tarjoaa sitten Mäkelän emäntä? — Suurenmoista! huudahtaa jokainen pöydässä istunut. Parasta mahdollista kotiruokaa. Et ehkä saata käsittää miten jo kello 9 aamulla voit intohimoisesti pistää poskeesi tukevan aamiaisen puuroineen, perunoineen, leikkeleineen ja kastikkeineen. Valmistat pöydässä itsellesi eväät päivän hiihtoretkelle ja vietettyäsi päiväsi aina kello viiteen saakka tunturien, kelohonkien ja ultraviolettisäteiden ilmapiirissä istahdat jälleen nälkäisenä kuin susi Mäkelän pirtin pitkän pöydän ääreen. Tuolle nälkäiselle laumalle kelpaisi vaatimatonkin ruoka, mutta siihen ei Mäkelän emäntä tyydy. Mitä arvelet esimerkiksi tällaisesta ruokalistasta:

Maksalaatikkoa, voisulaa, jääkylmää puolukkahilloa (valtavat kulholliset), suolakurkkua.

Jälkiruokana marjakiisseli, voitaikinaleivoksia lakkahillolla täytettynä.

Vaatimattomaan tapaansa ottaa Mäkelän emäntä vastaan tyytyväisten ruokailijain kiitokset.

Me poistumme tyytyväisinä joko saunomaan (ellemme ehtineet sinne ennen ateriaa) tahi lepäilemään päivän raskaan hiihtomiehen urakan jälkeen. Mutta Mäkelän emännän työpäivä ei pääty tähän. Iltateen aikaan on pirtti taas siistittynä, emäntä istahtanut tuolilleen ikkunanpieleen ja voit vaihtaa ajatuksia hänen kanssaan.

Ihmetellessäsi missä emäntä Kaulanen on oppinut valmistamaan näin maukasta ruokaa saat vastaukseksi:

— Meillä on aina totuttu laittamaan hyvää ruokaa. Äiti oli aikanaan Tornion leipomossa vuosikausia ja opetti minulle paljon. Sitten olen käynyt joitakin pieniä kursseja. On mukavaa kun on omia tyttäriä auttamassa. Lapsia on kaikkiaan seitsemän, kolme tytärtä ja neljä poikaa. Tyttäristä yksi pitää emännyyttä eräässä majassa tässä lähellä, toinen on Torniossa kansanopistossa ja kolmas täällä kotona apuna.

— Onko teillä kesälläkin yhtä vilkasta?

— Eihän sentään. Maalis—huhtikuu ovat parhaat kuukaudet, silloin on aina talo täynnä hiihtäjiä. Samat tulevat vuodesta toiseen ja onhan aina uusiakin.

Vielä on muistettava navetankin asukkaita. Hevonen, 3 lammasta, 4 lehmää ja sonnivasikka sekä kotiporo, »leipäporo» vaativat hoitonsa. Maito menee tarkoin suureen talouteen. Mutta juurikasvit eivät riitä kuin oman väen tarpeiksi. Vieraita varten on hankittava muualta. Kesäisin ollaan miesvoiminkin hillankeruussa, jotta talvisin voidaan tarjota tuota turistien ihannoimaa lakkahilloa.

Hyvin siis on Mäkelän talo varustautunut vastaanottamaan matkailijoita. Mutta mainittakoon tässä yhteydessä, että muutkin Äkäslompolon talot ovat tehtävänsä tasalla. Tyytyväisiä hiihtäjiä tapasi ladulla ja jokainen ylisti »omaa taloaan».

Moni etelän asukas on siis jo löytänyt tiensä Lappiin ja viettänyt siellä ehkä elämänsä virkistävimmät lomapäivät. Mutta uskomattoman monelle on tuo napapiirin takainen lumous vielä kokematta. Suosittelen sydämestäni monille ulkomaanmatkoistaan haaveileville: kääntäkää kerran kelkkanne pohjoiseen ja tutustukaa oman isänmaamme mielenkiintoisimpaan osaan, Lappiin. Ei siellä ole hälinää eikä houkuttelevia tavarataloja, (joita muuten oma Helsinkimmekin tarjoaa) mutta missään et saa mieleesi sellaista rauhaa ja tyytyväisyyden tunnetta. On vaikeata sanoa milloin on Lappi parhaimmillaan, kesällä, talvella vai syyskuun ruskan aikana. Jokainen kokekoon sen itse. Tietenkin matkatessasi noissa erämaissa saat tinkiä monista vaatimuksistasi, mutta matkailuolot ovat jo huimasti edistyneet sielläkin. Retkeilymajoja on miltei joka pitäjässä, ja kun talojen emännät ovat saaneet sellaisen rutiinin kuin Aino Kaulanenkin, voi siis lämpimästi suositella esimerkiksi Äkäslompoloa lomanviettosi kohteeksi. Sieltä voit jatkaa matkaasi kohti Käsivarren korkeimpia huippuja, löytää oman Edelweissimme — Lapin vuokon kauneimmillaan ja löytää Lapin — isänmaamme ihmeellisimmillään.

Kirsti Korpi

yhden vaahdotuksen Sunsilk myös

kätevässä putkilossa

Suosittua Sunsilk shampoota on nyt saatavissa myös putkiloissa — kokeilkaa Tekin kuinka Sunsilk pesee hiuksenne puhtaiksi **yhdellä ainoalla vaahdotuksella.**
Putkiloon pakattuna voitte ottaa Sunsilkin mukaanne saunaan, matkoille... Teillä on tilaisuus esiintyä hiukset aina kauniina ja taipuisina.

Miksi yhden vaahdotuksen Sunsilk pesee hiuksenne oikein?

Sunsilk ei pese **liikaa — se puhdistaa hiukset yhdellä ainoalla runsaalla vaahdotuksella.** Siten se ei kahden vaahdotuksen tavoin poista hiusten luonnollisia öljyjä, vaan jättää ne antamaan taipuisuutta ja loistetta. Peskää Tekin nyt hiuksenne kauneimmilleen yhden vaahdotuksen Sunsilkilla — välkkyviksi, pehmeiksi ja taipuisiksi...

Yhden vaahdotuksen Sunsilk shampoota on jatkuvasti saatavissa myös pulloissa.

Sunsilk

...silkin hienoutta ...auringon kultaa

Oy Vinolia Ab

Ss 3-2502-58

Pikkulasten hoidossa välttämätön..

Tulenkestävä lastenmaitopullo

JENA : sta

Saatavana alan liikkeistä

VEB JENAER GLASWERK SCHOTT & GEN., JENA

Edustaja:

Oy Feckler & Co. Ab

Helsinki, Mannerheimintie 16 A

Puh. 31 222

osta oikein

meidän Pankki

YHDYSPANKKI

»Kysyin kaupassa sellaisia nylon-sukkia, jotka sekä kestäisivät että olisivat kauniit», kertoo Leila. »Hetken jo pelkäsin myyjän sanovan, ettei sellaisia olekaan. Mutta eihän toki. Hän päin vastoin neuvoi oikein tarkkaan, miten sukat on valittava ja hoidettava.»

(Saatuaan hyviä ostosohjeita ei Leilan tarvitse yhtä usein kuin ennen turvautua Hyväntuulenkirjaan. Hän vie aina palkkansa Yhdyspankkiin ja ottaa sieltä rahaa vasta sitä mukaa kuin menoja ilmaantuu. Silloin jää usein pieni ylijäämä kuukausittain tilille. Tätä palkka pankkiin-periaatetta noudattaen Leila selviää sukkamenoistaankin kuin leikiten.)

Tunnettu merkki turvallisin. Monista markkinoilla olevista laaduista ei yleensä kannata valita hinnan vaan merkin perusteella. Useimmiten keskihintaiset nylonit ovat edullisimmat.

Monien mielestä kannattaa aina ostaa **2 paria samanlaisia nyloneita.** Vahinko sattuu yleensä vain yhdelle sukalle kerrallaan — silloin on aina varasukka saatavilla ja sukkaparin elinikä siten pitenee.

Denier tarkoittaa langan paksuutta. Tavallisin denierluku on 20, mutta arkisukkana on 30 denierin sukka edullisempi. Juhlasukiksi valmistetaan jopa 6—8 denierin »yhden illan unelmia».

Gauge tarkoittaa kutomistiheyttä. Tavallisin gaugeluku on 51. Markkinoilla on paljon myös 66:n ja jopa 75:n gaugenkin sukkia, jotka ovat siis erittäin tiheitä.

Kestävät sukat. Hyvissä sukissa on terässä ja varren yläosassa sulkurivi, joka pysäyttää silmien juoksemisen. Joustavat verkko- ja stretchnylonit ovat pitempi-ikäisiä kuin sileät sukat. Nykyisin on kaupoissa myös kaksinkertaisesta langasta kudottuja, tavallista kestävämpiä nyloneita.

Sääret siroiksi oikein valituilla sukilla. Hoikkasäärisiä pukevat vaaleat sukat, joissa on matala kantakiila, tukevammille säärille taas ovat edullisemmat hieman tummemmat värit ja korkea, kapea kiila. Saumattomat sukat sopivat vain hyvin muodostuneisiin sääriin.

Talvella eivät tavalliset nylonit riitä. **Kreppinylonit** ovat mainiot leudolla säällä. Lääkärit suosittelevat kuitenkin jo —7° C pakkasessa siirtymistä villasukkiin.

Oikea sukka oikeaan kenkään:

34—35 numeron kenkään 8 tai 8 $^1/_2$ numeron sukka.
36 numeron kenkään 9 tai 9 $^1/_2$ numeron sukka.
37 numeron kenkään 9 $^1/_2$ numeron sukka.
38 numeron kentään 10 numeron sukka.
39—40 numeron kenkään 10 $^1/_2$ numeron sukka.

Nylonsukkia on syytä hoitaa huolellisesti. Jokailtainen huuhtelu ja kaksi kertaa viikossa tapahtuva pesu ovat erittäin tärkeä toimenpide sukkien kestävyyden kannalta. Aina olisi hyvä vetää nylonit jalkaan käsineet kädessä.

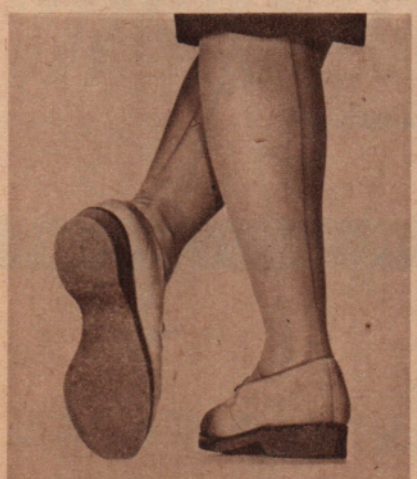

Oikeat sukat oikeaan käyttöön. *Eri tilaisuuksiin on syytä ostaa erilaiset sukat aivan kuten muutkin vaatteet. Hienoimpien »piikkareiden» vaatimat seitinohuet unelmat ovat vain naurettavat reilujen läskipohjien kanssa.*

KIRKASTUVA ARKI

Panitko merkille, hyvä lukija, että vuosi puhuu Sinulle uudella äänellä? Marraskuun alusta se on sanonut: korjaa tavarat lumen alta suojaan, vedä ovi kiinni, sytytä tuli takkaan, kääriydy Suomen talveen kuin karhu ja syvenny sekä kodinsisäisiin että ihmisensisäisiin asioihin. Saat aikaa neljä kuukautta.

Maaliskuun alusta vuoden puhe alkaa olla toisenlaista. Lunta tulee tupruttelee vieläkin, mutta vuosi myöntää, että vaikka hiihtokelit ovatkin loistavat, talven voima on jo mennyttä. Aurinko herättää aikaisenkin nousijan ja huomauttaa, että ikkunat ovat likaisina, talvipukimet melko nukkavierun näköisiä, kangaspuihin pitäisi ehtiä enemmän ja tomaatintaimet saisivat olla jo hyvässä menossa. Perheenemäntä katselee kotinsa korjattavia kohtia, mutta alistuu siihen, ettei tänä talvena enää kannata tuota ja tuota muuttaa. Sen sijaan hänen ajatuksensa askartelevat jo kodin seinien ulkopuolella. Kotieläimet kantavat esiin vuotensa lapsen, on vasikkaa ja karitsaa ja kananmunia ja ternimaitoa. Ojanvierellä on pajunkissoja ja joskus solisevaa vettä hangen alla. On siemenkylvöksiä ja taimitilauksia värikkään luettelon listoissa. Jokunen naapuri ehättää kevättä vastaan jonnekin etelään, mutta tavallisten ihmisten ajatus askaroi kevään kylvöissä, kesänvieton ensi suunnitelmissa ja koisodassa. Kun tämä kolmen kuukauden aika, jota Suomessa sanotaan kevääksi, on kulunut, on käsissä vuoden kalleus, kesä, kesä, kesä.

Juuri nyt on se kirkastuva arki, jona voit oikein elää. Nyt teet arkisia töitäsi, joissa lopultakin aina onnesi löydät, eikä varhaiskevät koko ajan muistuta, että pitäisi olla jossakin muualla ja »saada irti» jotakin muuta. Talveamme on varjostanut ankara köyhtyminen ja moni työttömyyden painama koti on ponnistellut kovankin puutteen käsissä, mutta kevätaurinko ikäänkuin lupaa huoliin kevennystä. Moni tuntee kevätväsymystä, mutta oman kellarin ja ruokakomeron ja paistavan auringon antimista lähtee vieläkin virvoittavia vitamiineja. Hengen vitamiinit ovat joka hetki tarjolla luonnossa ja ihmisten kanssakäymisessä ja siinä hyvässä kirjassa, jota vaaleana iltapuhteena ehdit silmäillä. Pääsiäinen on tulossa, pääsy mielen kuormien alta.

Terve, varhaiskeväinen lupauksen henkäys!

Rauni

KOTILIESI

N:o 5 - MAALISKUUN 8. P:NÄ
1938 - 36. VUOSIKERTA

PÄÄTOIMITTAJA
ALLI WIHERHEIMO

KOTI
ON YHTEISKUNNAN
SYDÄN

ANSA ON VIRITETTY

Meille on juuri tullut tällainen uutuus, ettekö tahtoisi kokeilla sitä», kysytään meiltä perheenemänniltä innokkaasti lähimmässä sekatavarakaupassa, kun silmäilemme ostoslistaamme tai koetamme mielessämme muistutella, mitä vailla ruokakomeromme on. Hyllyt vallan notkuvat tavaroista ja kauppiaalla on suuri halu myydä. Ystävällisen tarjouksen houkuttelemina usein lankeammekin ansaan ja ostoskassimme on huomattavasti painavampi ja kukkaromme kevyempi kuin olimme kauppaan astuessamme ajatelleet. Kotona saatamme sitten jo katuakin kauppojamme. Se lienee hyvin yleistä, koska siitä on tullut vallan sananparsi.

Teollisuuden ja kaupan taholla tehdään nykyisin määrätietoista työtä, jotta voitaisiin keksiä keinoja, millä ostajien, siis useimmissa tapauksissa meidän perheenemäntien, ostohalua saataisiin lisätyksi. Suoritetaan erilaisia markkinatutkimuksia ja harkitaan tarkoin, miten saataisiin »oikea tavara oikealle ostajalle oikeaan aikaan». Kauppias ei saisi myöhästyä tarjouksissaan, mutta ei tulla myöskään liian aikaisin. Meidän naisten sielunelämääkin siinä pyritään selvittämään motivaatiotutkimuksin ja aavistamaan jo kaukaa menettelytapamme. Myyjiä koulutetaan myös monin tavoin esittelemään tavaraa ja keksimään tehokkaan myynnin salaisuudet. Tavaran mainonta eri portaissa tukee vielä kauppiasta ja niin meidän ostajien on opittava kulkemaan entistä avoimemmin silmin ja herkemmin vaistoin jotta osaisimme käyttää viisaasti hyväksemme kaupan tekemää palvelusta.

Itsepalvelumyymälät

ovat eräs perheenemäntien päivittäiselle ostospolulle viritetty tehokas ansa. Meidän maassamme niitä on vasta muutamia satoja, mutta läntisessä naapurimaassamme jo tuhansia ja Amerikassa yhdeksän kymmenettä osaa kaikista myymälöistä. Tämä on tehostettua myyntiä ja myös ostoa. Itsepalvelumyymälät ovat erittäin mukavia ostopaikkoja mutta silloin kun on käytettävissä vähän rahaa, lienee viisainta pysytellä tiskin toisella puolella. Avohyllyiltä viehättyy helposti ottamaan rasian sieltä, tölkin täältä muistamatta ollenkaan, että omassa kellarissa voi jo marjoissa olla käymisen alkua ja porkkanat alkavat pilaantua, joten ne olisi käytettävä ensin, puhumattakaan tietysti siitä, että ylimääräiset pakkaukset eivät mahdu viikon talousarvioon. On siis parasta laatia ostoslista jo kotona valmiiksi, niin on helpompi kulkea houkutusten ohi. Tehokkaan katon ostoksille panee myös se, että on varattu määräsumma viikon ruokatavaraostoksia varten. Itsepalvelumyymälä on joka tapauksessa tulevaisuuden »puoti», siksi sellaisessa asioimiseen on paras tottua jo ajoissa.

Vastakirja

On paljon perheitä, jotka eivät ollenkaan käyttele rahaa suorittaessaan päivittäisiä ruokatavaraostoksia, vaan ostavat vastakirjalla. Tämä pieni kirja on koitunut monelle todelliseksi ansaksi. Kun rahaa ei tarvitse ottaa kukkarosta esiin sillä kertaa, tulee helposti tehdyksi ostoksia, jotka eivät ole välttämättömiä. Maksupäivä on tietenkin edessä ja usein käy niin, että tili on kasvanut niin suureksi, ettei sitä pysty kokonaan maksamaan. Näin syntyneestä sidonnaisuudesta on vaikea päästä eroon, koska seuraavan viikon tai kuukauden ostokset vievät oman osansa. Viisaampaa taloutta olisi varmasti varata määräsumma etukäteen kuin takakäteen välttämättömiä ruokamenoja varten. Tietenkin vastakirjalla ostaminen on puolustettavissa sellaisissa perheissä, missä pienet lapset joutuvat suorittamaan paljon ostoksia. Rahan käsittelyyn ja tilikirjan pitämiseen oppiminen ei olisi kuitenkaan heillekään haitaksi.

Vähittäismaksuostot

Vastakirjan käytöstä on vain askel ns. vähittäismaksuostoihin, joita tekemään monet liikkeet nykyisin houkuttelevat. Antamalla käsirahaa parituhatta markkaa voi saada ylleen uuden puvun tai takinkin. Miten houkuttelevaa. Mutta toisaalta miten ikävää, kun vielä viimeistä erää maksaessaan voi ehkä huomata puvun käyttöarvon jo varsin vähäiseksi. Vaatteiden ostoa vähittäismaksulla voitaneenkin pitää vain hätäratkaisuna, jolle kukaan ajatteleva ihminen ei voi vaatetalouttaan perustaa. Kuten ruoan osto velaksi (vastakirjalla), se merkitsee kulutusvelkaa, josta on ylen raskasta selviytyä.

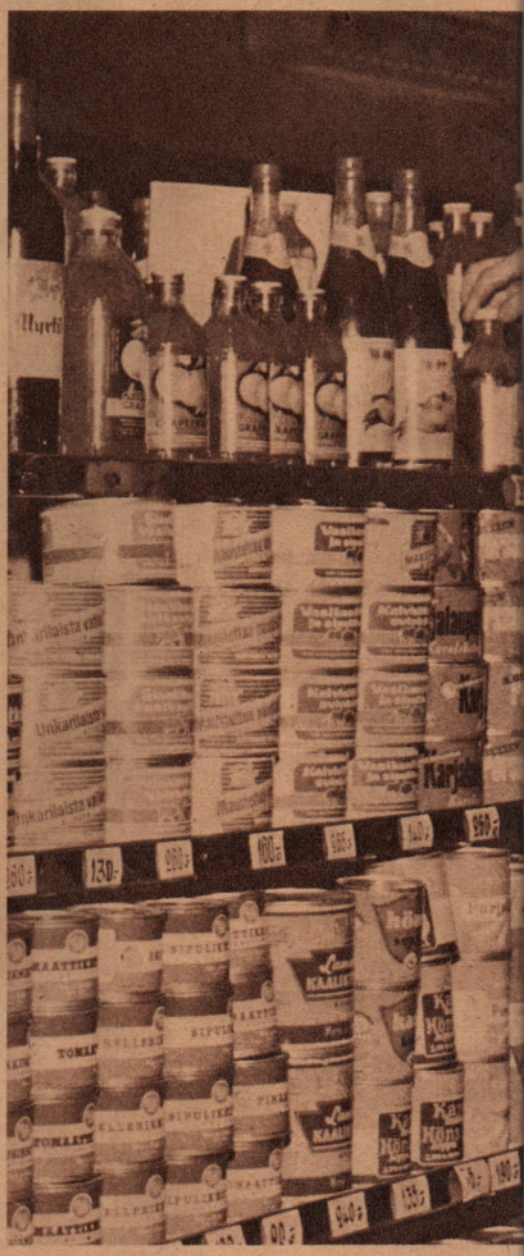

Asia on toinen, kun on kysymys kodin suurista perushankinnoista. Ompelukone on hyvin moneen kotiin hankittu vähittäismaksulla. Ompelukoneen kohdalla tämä maksutapa onkin varmasti täysin hyväksyttävä, sillä ompelemalla itse hankkii jo koko ajan koneen hintaa.

Radion hankinnassa turvaudutaan myös usein vähittäismaksuun, koska se on kallis esine. Radion ikä onkin niin pitkä, ettei sen vähittäismaksulla ostoa voi pitää ajattelemattomuutena.

Pesukone on viime aikoina tullut siksi kodin koneeksi, mitä ehkä eniten tarjotaan vähittäismaksulla. Kun pesukoneen voi saada viidentuhannen käteismaksulla ja päästä kokemaan pyykkipäivien suuren helpotuksen, ei sen ostaja yleensä kauppojaan kadu, vaikka maksuerien säästäminen ottaisikin tiukalle.

Kodin koneiden toivelistassa ovat sitten pölynimuri, sähköompelukone, jääkaappi, yleiskone, sähköliesi, mitä kenelläkin. Ja nyt viimeksi voimakkaasti esiin pyrkivä televisio. Kaikkien näiden kohdalla on syytä tarkoin harkita, ovatko ne niin välttämättömiä, että niitä kannattaa hankkia vähittäismaksulla. Eiköhän useimmiten ole niin, että naapurin hankkima esine on kiihottamassa ostohalua, vaikkei sen tarvetta kodissa olisi vielä

syntynytkään. Lähdettäessä ostamaan näitä vähittäismaksulla ollaan jo yli varojensa elämisen kaltevalla pinnalla. Eikö olisi viisaampaa ryhtyä ns. tavoitesäästämiseen ja ostaa toive-esine niin pian kun varat ovat koossa? Ja siinäkin tapauksessa työnsäästökone (pölynimuri, sähköompelukone, jääkaappi) toki kuuluu hankintana aikaisemmalle tilalle kuin televisio, viihdytysväline tai vain huviajeluun hankittu auto.

Alennusmyynnit

ovat käteisostajille viritetty suuri ansa. Niitä tuntuu olevan melkein jatkuvasti ehkä joulukuuta lukuunottamatta. On ihmisiä, jotka osaavat ostaa alennusmyynneistä, mutta taas toisia,

jotka tekevät vain tyhmiä ostoja. Lähtiessä alennusmyyntiin niin kuin muullekin ostosretkelle pitää tietää tarkoin, mitä aikoo ostaa. Jos tarvitsee nimenomaan itselleen kengät tai miehelle paidan tai lapsille yöpuvut, lähtee etsimään juuri niitä. Kun nämä tavarat olisi ollut joka tapauksessa hankittava, niin miksei yhtä hyvin alennusmyynnistäkin. Tietenkin on syytä aina kysyä itseltään ja myyjältäkin, minkä takia juuri tämä tavara on pantu alennusmyyntiin. Mutta jos vastaus on sellainen, ettei se jätä pienintäkään epäilystä tavaran laadun suhteen, kannattaa se toki ostaa, vaikkei se olisikaan viimeistä muotia. Useimmat käyttämämme vaatekappaleethan ovat joka tapauksessa vuoden parin vanhoja. Pelkän halvan hinnan takia ei kuitenkaan kannata ostosta tehdä, sillä jokseenkin varmasti silloin tulee kaappiin yksi käyttämätön tavara lisää.

Erilaisia ansoja tutkistellessa voisi vielä mainita esimerkiksi **ulkomaisten tavaroiden ansan.**

Nyt kun tuonti on vapautunut, on ulkomaisen tavaran tulva suuri ja luottamus sen parempaan laatuun myös ihmeellinen. Tosin ulkomaisen tavaran hinta on entisestään noussut, sen voi todeta joka päivä ostaessaan omenakilon tai jäädytetyn kalapaketin puhumattakaan sitten kankaista. Pysähtyessä ulkomaisen tavaran ääreen kannattaa siis tehdä selväksi itselleen, miksi ostaa juuri sitä. Siksikö vain, että se on tullut ulkomailta. Siinä harkitessaan on hyvä myös muistaa, että jokainen ostettu ulkomainen sukkapari, säilyketölkki tai kangasmetri vähentää työtilaisuuksia Suomessa, toisin sanoen lisää työttömyyttä.

Kauppias osaa myydä, osaammeko me ostaa?

Kun kauppa tarjoaa meille ostaville perheenemännille jo näin monia ansoja, toivoisimme vielä ainakin yhtä houkutusta:

kassa-alennusta suurista ostoksista.

Meillä on osuustoimintaliikkeissä ja eräissä yksityiskaupoissakin ns. ostopalautusjärjestelmä, jolloin kerran vuodessa saadaan pieni hyvitys vuoden ostoksista. Käytännössä se merkitsee hyvin vähän. Yksinkertaisempaa tuntuisi olevan, jos kaupasta kuin kaupasta saisi ostettuaan määräsumman tavaraa määrättyjen prosenttien hyvityksen. Se innoittaisi varmasti ostamaan ruokatavaratkin suuremmissa erissä. Nythän kuluttajatalouksiin ostetaan niin sokerit, jauhot, suurimat kuin lihat, kalat, jopa juurikkaatkin varsin pienissä erissä. Tästä tekee selkoa äskettäin julkaistu Kotitalouskeskuksen tutkimus. Tietenkin säilytystilat tässä monesti ratkaisevat, mutta varmasti myös se, ettei suurissa erissä ostamisesta ole mitään hyötyä.

Käteisostajasta tuntuu myös varsin kohtuuttomalta, että vastakirjalla tai vähittäismaksulla ostava saa tavaransa samalla hinnalla kuin käteismaksaja. Tosin olemme kuulleet puhuttavan ns. kassa-alennuksesta, mutta aniharvoin se kenenkään vähittäisostajan osaksi on tullut. Vai pitäisikö perheenemäntien lyöttäytyä yhteen jonkinlaiseksi osuuskunnaksi ja suorittaa tukkukaupasta yhteisostoja saadakseen alennusta?

Tämä toivomus ei ole aivan tuulesta temmattu, sillä esimerkiksi Ruotsissa annetaan jo useissa liikkeissä suurista ostoksista alennusta, esimerkiksi niin että alennus koskee viikon alkupäivinä ostettuja tavaroita. Kotiinkuljetus on tavallaan myös »kaupanpäällistä» ja se alkaa yleistyä meilläkin sitä mukaa kuin perheenemännät sitä pontevasti toivovat.

Myyjät valittelevat nykyisin, että myyminen ei ole helppoa, kun ihmisillä on vähän rahaa. Me ostajat sanomme tietysti, että ostaminen vasta vaikeaa on, kun on vähän rahaa. Ostaminen vaatiikin nyt aivan erityisen paljon suunnittelua. Ruokaostokset suunnittelemme vähintään viikkoa varten, vaatetalouden kohdalla ei riitä kuukausikaan. Parempi tehdä ainakin puolen vuoden vaatesuunnitelma kuitenkin sillä varauksella, että siihen voi varsinkin lasten vaatteiden kohdalla tulla yllätyksiä. Kodin perushankintoja ajattelemme parin vuoden tähtäimellä.

Suunnittelemattomia ostoksia vähentää varmasti se, ettei ole rahaa käsissä ja käytettävissä.» Sen verran minulla on toki itsesuojeluvaistoa, etten lähde kauppoihin kävelemäänkään silloin, kun minulla sattuu olemaan suuri summa rahaa», lausui muuan perheenemäntä. Tavallisesti sitä ei olekaan, sillä ylimääräinen raha pidetään visusti pankissa. Kun kaupoissa kävellessä syntyy jokin mieliteko, on aina hyvä, ettei voi sitä heti toteuttaa, vaan tulee ensin kotiin ja harkitsee, onko tämän ostoksen teko välttämätöntä tai edes tarpeellista. Tarve voi tietenkin olla myös henkistäkin laatua. Kaunis uusi matto voi olla todella tarpeellinen, vaikka vanhakin on vielä ehjä.

Suunnitellen ja harkiten pysyy kodin talous tasapainossa eikä meidän tarvitse katua kauppojamme. *Mirja Huuhka*

EILA JOKELA:

MISSÄ OVAT MIEHET

Otsikon nähtyään kriitillinen lukija syystä kysyy: mitä tarkoitetaan 'kulttuuritilaisuuksilla'. Kulttuurin käsite on näet siksi laaja, että jos lähdemme vaeltamaan kaikkiin sen yleisnimeä kantaviin tilaisuuksiin, törmäämme väkisinkin miehiin: ajatelkaamme esim. taloudellisen ja teknillisen elämän piiriä. Jos sitä vastoin suuntaamme kulkumme eri taidelajien vainioille, alkaa yleisö käydä naisvaltaiseksi. Sovimmekin siitä, että tämän kirjoituksen yhteydessä kulttuurilla tarkoitetaan lähinnä humanistista kenttää.

Näiden varausten jälkeen lähdemme vaikkapa kaupunkilaiseen kulttuuritilaisuuteen: solistikonserttiin tai teatteriin, kirjalliseen matineaan, lausunta-iltaan tai taidenäyttelyyn, tai menemme kuuntelemaan jotakin esitelmää, joka tosin ei koske taloustiedettä eikä tekniikkaa. Joku meistä voi pistäytyä lähimpään kirkkoon. Mikä on yhteistä kaikkien noiden tilaisuuksien yleisölle? Vastausta ei tarvitse miettiä hetkeäkään: suurin osa läsnäolijoista on naisia.

— Oletko milloinkaan tullut laskeneeksi, kuinka paljon sinfoniakonserteissa on enemmän naisia kuin miehiä? kysyi tuttavani, joka uskollisesti istuu yliopiston juhlasalissa perjantai-iltojen konserteissa.

En, en tosiaankaan ole laskenut. Mutta silloin kun olen siellä ollut, ei mielestäni ole ollut miehiä edes laskemiseen saakka. — Minäpä olen laskenut monta kertaa. Tavallisesti siellä on yksi mies kuutta naista kohden.

Yksi mies kuutta naista kohden. Eiköhän tuo suhde karkeasti hahmotellen pidä paikkaansa suomalaisista kulttuuritilaisuuksista. Tietenkin se, että miehiä tosiasiallisesti on vähemmän kuin naisia, osaksi selittää katsomoiden naisvaltaisuuden. Mutta vain osaksi: niin pian kuin maaottelun liput vedetään salkoihin, alkaa miesten sopulinvaellus stadioneille. Ei tosiaankaan kannata puhua, että miesten vähälukuisuus olisi yksinomaisena syynä siihen, että naiset ovat enemmistönä kulttuuritilaisuuksissa.

Millainen vastaava tilanne on muissa maissa? Eiköhän se ole kunkin kansan tapojen, tottumusten, kasvatuksen mukainen. Käsittääkseni jo protestanttisen ja katolisen Saksan välillä on selvähkö ero. Protestanttisella alueella katsomot muistuttavat pohjoismaisia sikäli, että naisia näkee enemmän kuin miehiä. Tosin lukumääräinen ero ei ole niin jyrkkä kuin meillä.

Sitä vastoin Saksan katolisissa osissa, joihin perinteinen patriarkallisuus sekä luja perhetunne lyövät leimansa, perheenisä

tuo perheensä katsomaan teatterinäytäntöä tai kuuntelemaan tunnettua solistia. Väittäisin, että Italiassa ja Ranskassa, suomalaisittain naisvaltainen katsomo näyttäisi vähintäin kummalliselta. Italialainen ja myös ranskalainen mies on synnynnäinen kauneuden, taiteen palvoja ja harrastaja. Hän on myös kavaljeeri eikä siis tunne 'uhrautuvansa' lähtiessään vaimonsa kanssa oopperaan tai konserttiin, vaan se on hänelle ilo.

Entä anglosaksiset maat? Englanti on miesten maa, ja englantilaiset miehet ovat pyhitettyjä klubeilleen ja krikettikilpailuilleen. Tietenkin on vaikeaa, jos ensinkään mahdollista, verrata suomalaisten ja englantilaisten miesten harrastuksia keskenään, siksi erilaisen kasvatuksen he ovat saaneet ja siksi erilaisissa olosuhteissa he elävät. Mutta sivistynyt englantilainen, niin tosiaan olen ollut huomaavinani, on alttiimpi esim. kirjallisuudelle ja teatterille kuin vastaavalla tasolla oleva suomalainen. Koska hänen elämänasenteensa määräytyy gentlemanni-käsitteen mukaan — vain englantilaisessa maaperässä on voinut versoa tuo

kulttuuritilaisuuksista?

hienostuneen sivistyksen kukka! — vaivautuu hän loppumattomiin mukautumaan häntä lähellä olevan naisen harrastuksiin. En tosiaan voisi kuvitella englantilaisen teatterin salongissa niitä kiukuttelevia ja vastahakoisia ilmeitä, joita meillä näkee silloin, kun aviovaimo on puoliväkisin raahannut miehensä teatteriin 'sivistymään'. Kummalle sellaisestakin on iloa? Ja mitä silloin 'sivistyksellä' tarkoitetaan?

Menkäämme Yhdysvaltoihin kuuntelemaan vaikka tuota »40 000 dollarin professorin» esitelmää. Katsomoa tarkastaessa on silmämäärällä vaikea päätellä, onko naisia enemmän vai yhtä paljon kuin miehiä. Naisia enemmän, vakuuttavat amerikkalaiset itse. Jos voin mitään arvioida niiden harvojen kertojen perusteella, joina olen ollut Carnegie Hallissa ja Metropolitanissa, on amerikkalainen mies ainakin niinä iltoina näyttänyt osoittavan suurempaa mielenkiintoa klassillista musiikkia kohtaan kuin suomalainen mies. Jos minun on sanottava jotakin amerikkalaisten tuttavieni henkisistä harrastuksista, olen iloinen voidessani vakuuttaa, että heidän joukossaan on monen monta naista ja miestä, jotka taatusti kestävät vertailun meidän suomalaisten kanssa. Mutta amerikkalainen älymystö on tunnetusti pieni verrattuna varsinaiseen kansaan. Keskitason amerikkalainen saakin televisiostaan ravinnon henkiselle nälälle, mikäli hän sitä potee.

Edellä mainituissa maissa työaika on 2—3 tuntia pitempi kuin meillä, ja suurkaupungeissa kotimatkoihin saa varata päivittäin ainakin pari tuntia, usein enemmän. Ja kuitenkin siellä jaksetaan lähteä vielä takaisin kaupunkiin konserttiin ja teatteriin! Sitä vastoin suomalaiset miehet eivät voi syyttää edes pitkiä työpäiviä eivätkä pitkiä välimatkoja. Siitä huolimatta he levittävät käsiään ja selittävät ikään kuin uskottavasti, että olisi niin hauskaa joskus kuulla hyvää solistia, mutta kun ei ole aikaa.

Nyt tulemmekin asian ytimeen: suomalaisen miehen harrastuksiin. Ajatelkaamme 50-luvun suomalaista, joka mielellään kuulee mainittavan itseään yhteiskunnan tukipylvääksi. Häntä moititaan vallan- ja kunnianhimosta ikään kuin ne olisivat nimenomaan suomalaisia piirteitä ja nykyajan tuotteita. Eivätköhän ne ole yhtä vanhoja kuin ihmisensuku ja sen vuoksi yleisinhimillisiä? On kokonaan toinen asia, miten ne eri maissa ja eri aikoina ilmenevät. Me suomalaiset elämme nykyisin monien muiden kansojen tapaan yhä kasvavan valtionjohtoisuuden aikaa. Taloudelliset asiat ovat tärkeysjärjestyksessä sivuuttaneet yleispoliittiset. Siitä johtuu, että Johtaja ja Poliitikko ovat nykysuomalaisen miehen perustyyppejä.

Mitä sitten Herra Johtaja ja Herra Poliitikko iltaisin harrastavat? Viettävät puhdehetkiä perheensä keskuudessa, vai? Tuskin sentään. Missä he sitten ovat? Ravintoloissa tietenkin, sillä ravintolat ovat heidän yhdistystensä, liittojensa, klubiensa, johtokuntiensa, hallintoneuvostojensa päämajoja. Kyllä kai jokainen nainen on nähnyt sen iloisen välkkeen miehen silmissä — merkillistä, ettei älykäskään mies kykene sitä kätkemään! — kun hän muka sangen tympääntyneenä selittää, että pahus sentään, tänäkin iltana täytyy mennä neuvottelemaan. Ajanpuute, johtajantauti! Totuuden nimessä on sanottava, ettei heillä aina kuningas Alkoholi ole enää itse tarkoituksena kuten sodanjälkeisinä vuosina. Mutta yhteiset edut vaativat yhdessä istumista. Lasin ääressä solmitaan tuttavuudet, jotka johtavat korkeampaan asemaan, johtokuntiin, kunniamerkkeihin, arvonimiin. Kuka voi kieltää, etteikö tuo kaikki ole 50-luvun suomalais-kansallista kulttuuria? Kuka sen luomisesta ehtisi kuuntelemaan sinfonioita tai katsomaan komeljanttareita! Riittää kun me miehet itseoikeutettuina päätämme määrärahoista, jotta naiset saisivat viettää iltojaan kulttuuritilaisuuksissa.

Ulkomaalaisten kuulee usein kysyvän, mikä oikein on tuo suomalainen rituaali, jonka mukaan miehet menevät ensin saunaan, sitten ravintolaan. Kuinka on mahdollista, että he viettävät iltaansa keskenään? Totta puhuen luulen, että syytä on naisissakin. Mutta on muuallakin. Eiköhän ole niin, että miehet ovat maailman sivu olleet eräänlaisia vapaamuurareita. Heidän keskinäistä lojaalisuuttaan emme me naiset kykene tavoittamaan. Ilmeisesti heissä elää ikuinen poika, joka vaatii jatkuvasti riippumattomuutta ja vapautta. Kun näin on, he yksinkertaisesti viihtyvät keskenään vielä vanhoina miehinä samalla tavalla kuin joskus poikavuosinaan.

Lisäksi on eräs seikka, jota pitäisin erityisesti suomalaisen miehen piirteenä. Onkohan niin, ettei suomalainen mies tavallisesti ole kiinnostunut naisesta ihmisenä? Häntä ei ole kasvatettu siihen. Sen vuoksi hän ei hevin tingi omista harrastuksistaan naisen takia. Pikemminkin hän saattaa tuntea itsensä kiusaantuneeksi, kun täytyy virittyä 'käyttäytymään'. Sitä vastoin ravintolan miesjoukossa hän voi huoletta olla luonnontilassa: jaaritella ja juoruta. (Miehet ovat juoruamisen taidossa meitä naisia paljon lahjakkaammat!)

(Jatkuu siv. 322)

Kotilieden kummikerho ry:n vuosikokous

pidetään Helsingissä Kuvalehtitalon ravintolassa, Hietalahdenranta 13, II kerros, maanantaina maaliskuun 31. pnä 1958 klo 19. Kaikki kummikerhotyön ystävät ja kerhojen jäsenet ovat tervetulleita. Sitten viime vuosikokouksen on Kotilieden Kummikerho r.y. täyttänyt kaksikymmentä vuotta ja siksi toivotaan vuosikokoukseen tavallistakin runsaammin osanottajia. Tahdomme yhdessä katsahtaa menneisiin vuosiin ja yhdessä suunnitella vastaista toimintaa.

Tervetuloa!

Mathilda Wrede ja hänen Reimansa

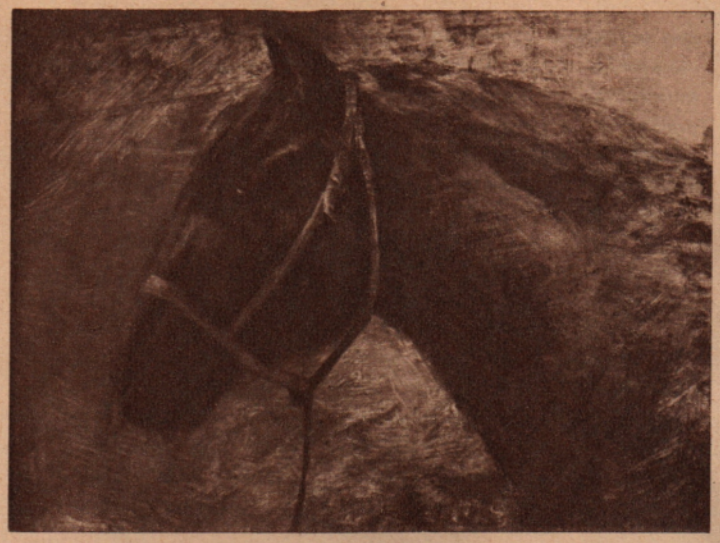

Löysin lähes 90-vuotiaana kuolleen tuttavani vanhojen kirjeiden joukosta viisi Mathilda Wreden kirjoittamaa kirjettä. Nämä kirjeet ovat sikäli mielenkiintoisia, että ne ovat suoranaista jatkoa tragikoomilliselle kertomukselle Reima-hevosesta, josta Evy Fogelberg, Mathildan vanha hyvä ystävä kertoo kirjassaan hänestä.

Kertomuksen mukaan Mathilda oli saanut lahjaksi isältään Reima-nimisen hevosen, johon oli hyvin kiintynyt. Eräänä päivänä kun Mathilda kävi tapaamassa muuatta vankia Sörnäisten vankilassa, sanoi tämä vakaasti päättäneensä aloittaa uuden elämän kun pääsisi vankilasta ja kysyi eikö neiti Wrede voisi auttaa häntä Amerikkaan. Mathilda vastasi ettei hänellä ollut rahaa, mutta samassa hän kuuli sisimmässään äänen, joka sanoi: »Mutta sinullahan on Reima, myy se, niin voit auttaa yhtä lähimmäistäsi aloittamaan uuden elämän.» Kokonaisen viikon hän taisteli itsensä kanssa, mutta sitten hän matkusti maalle, möi Reimansa ja lahjoitti rahat vapautuneelle vangille Amerikanmatkaa varten.

Aika kului ja Mathilda rupesi odottamaan kirjettä Amerikasta, mutta turhaan. Eräänä päivänä kävellessään kadulla hän huomasi hoipertelevan miehen, joka näytti perin tutulta. Mies poikkesi kadun varrella olevaan kapakkaan ja Mathilda perässä. Täällä hän heti totesi miehen samaksi, jonka hän oli luullut lähettäneensä Amerikkaan. Viha alkoi kiehua hänessä. Täytyikö hänen todella myydä paras ystävänsä vain jotta tuo mies saisi viinaa? Mathilda päätti viedä miehen kotiinsa saadakseen oikein perin pohjin keskustella hänen kanssaan ja nöyrästi, vaikkakin kovin hoiperrellen seurasi juopunut Mathildaa hänen pieneen kotiinsa. Kun mies kuitenkin yhä edelleen oli päihdyksissä, asetti Mathilda hänet istumaan tuoliin ja meni itse viereiseen huoneeseen hiukan rauhoittumaan. Kun hän tuli takaisin oli mies nukahtanut tuoliinsa. Mathilda jolla oli huumorintajua, näki tilanteen koomillisuuden ja päätti, maksoi mitä maksoi, saada miehen hereille. Hän pyysi apulaisensa keittämään oikein vahvaa kahvia, johon hän sitten sekoitti sinappia ja väkevää pippuria sekä pakotti vieraansa vastusteluista huolimatta juomaan kokonaisen kupillisen.

Kun mies täten oli saatu hereille, ja Mathilda ankarasti moitti hänen sopimatonta käytöstään, sai hän vastaukseksi: »Niin, se on kauheata! Ei kukaan koskaan ole käyttäytynyt näin hävyttömästi. Mutta koettakaa unohtaa.»

Ja Mathilda voi unohtaa. Kun mies muutaman vuoden päästä kuoli, oli Mathilda hänen hautajaisissaan, ja pystytti haudalle kauniin kieloista sidotun ristin.

Näin jatkuu tarina kirjeiden kertomana:

Annankatu 1. 26/XII 1897.

Rakas Anna!

Eilen, joulupäivänä, istuin puolikuolleena väsymyksestä, mieli apeana ja kiusaantuneena kaikista niistä perin surullisista elämyksistä, joita minulla jouluaattona oli ollut vankilassa. Kaikki tuntui raskaalta, ajattelin vankejani (heille on joulu vuoden vaikein aika), ja sydäntäni särki muistellessani heitä. Sitäpaitsi tunsin suoraan sanoen hiukan sääliä itseänikin kohtaan, ei ole aina helppoa olla koko maailman surujen ja kärsimysten varikkona. Juuri kokiessani tätä arvotonta joulutunnelmaa soi kello ja kirjeenkantaja toi minulle kirjeesi.

Rakas Anna, mitä minä voin sanoa tästä kirjeestä? En usko, että mikään kirje koskaan on vaikuttanut minuun sillä tavoin. Luin sen yhä uudestaan, tuijotin 500-markkasta, ajattelin Reimaa ja —itkin. Ystävällisyytesi, kuten sanot, jo vuosikausia kytenyt ajatuksesi valmistaa minulle tämä suuri persoonallinen ilo, on melkein saanut minut suunniltani. Se on liikuttanut minua niin syvästi että olen melkein koko päivän unohtanut vankinikin ja vain ajatellut ja ihmetellyt sinua. Rakas, ihmeellinen ihminen, kuinka tulit ajatelleeksi minua ja entistä Reimaani?

Mutta rakas Anna, asialla on toinenkin puolensa, en nimittäin luule *voivani*, en luule *saavani* ottaa vastaan näin suurta lahjaa. Minähän olen antanut elämäni Jumalalle ja vangeille; minun täytyy käyttää kaikki ajatukseni ja koko aikani vankiraukkojeni hyväksi, enkä sittenkään ehdi tehdä kaikkea mitä minun pitäisi. Ja Reima oli tuommoinen »este» sekä ajatuksilleni että ajalleni; niin tiedätkö, usein kun istuin kirjoittamassa vangeilleni, lensi tämmöinen ajatus aivojeni läpi: »Entäs jos vilkas Reimani nyt on avannut pilttuunsa oven, lähtenyt talliin ja ärsyttänyt muita hevosia potkimaan sitä.' Silloin joko jätin vankikirjeeni ja kiiruhdin talliin tai lähetin jonkun muun tutkimaan asiaa. Reimalle tuhlasin aikaa, ajatuksia ja tunteita, joita olisi pitänyt antaa ihmisille!

Tämä suuri, rakas lahja, jonka niin hienotunteisesti tahdot antaa minulle, on hyvin houkutteleva, mutta sen vastaanottaminen tuntuu minusta melkein mahdottomalta — Rakas Anna, olen todella hiukan pyörällä päästäni, kaikki erilaiset vaikutelmat (vankien joulu, tarjoamasi lahja, ihmeellinen ajatuksesi ilahduttaa minua) aiheuttavat sen, etten saa käsistäni mitään kunnollista, yhtenäistä kirjettä. Minun täytyy saada tavata sinut ja keskustella kanssasi ja koetan sen vuoksi tammikuun kuluessa tulla luoksesi. Tuon silloin 500 markkasen mukanani ja juttelemme Reimasta. Siihen mennessä lähetän sinulle sydämeni lämpimimmät kiitokset suuresta, ystävällisyydestäsi.

Suo anteeksi tämä kurja kirje, aika on vähissä eivätkä ajatukset pysy koossa. Näkemiin siksi kunnes tulen tervehtimään sinua, sinä rakas Anna suurine sydäminesi, johon mahdun sekä minä että Reima.

Jumala antakoon sinulle syvän, ihanan rauhansa ja levätköön Hänen kätensä siunaten kotisi yllä, toivoo kaikesta sydämestään

kiitollinen
Mathilda Wredesi

Jos sinua kiinnostaa nähdä vankien tämänvuotisia joulukirjeitä, lähetän sinulle yhden päivän postissa.

Annankatu 1. 30/XII 1897.

Sydämellisesti rakastettu Anna!

Yhä uudestaan olen lukenut rakkaan kirjeesi, joka oli pöydälläni, kun eilen illalla palasin Sörnäisten vankilasta. Tämän lukemisen tuloksena on, että en nyt voi muuta kuin sanoa sydämeni pohjasta: kiitos, rakas Anna, Reimasta!

Oheiset kuvat on otettu Kymenlaakson maakuntamuseosta Anjalassa, Mathilda Wreden huoneesta, joka aikaisemmin oli Helsingissä Sörnäisten keskusvankilassa.

Helsinki, Annankatu 1. 18 23/I 98

Hyvä, rakas Anna!

Kun nyt näyttää mahdottomalta, että tammikuun kuluessa voisin käydä Tampereella, tahdon kuitenkin muutamin rivein kertoa, miten Reiman asia on edistynyt.

Jo kun joukko sisaruksiani ja heidän lapsiaan loppiaisaattona oli kokoontunut Rabbelugniin, oli moni huomannut että Mathilda-täti oli niin salaperäisen iloinen. Kauan en voinutkaan säilyttää salaisuuttani, vaan pian oli huhu kulkeutunut renkitupaan asti: »Eräs hyvä ihminen, kuuluu olevan koulutoveri, on lahjoittanut Reiman takaisin Mathilda-fröökinälle.»

Suuri ystävällisyytesi ja lahjasi liikutti sisaruksiani. Tiedätkö, luulen että he nyt vasta oikein käsittivät kuinka olin kaivannut Reimaani, nyt kun he näkivät kuinka suuri iloni oli saadessani sen takaisin.

Loppiaispäivänä tarkastin kaikki tallit. Rabbelugnissa on vanha ja epäterveellinen, Henrik-veljeni virstan päässä sijaitsevassa Toivolassa ahdas ja ikkunat hevosten päiden yläpuolella, mutta Otto-veljeni 4 virstan päässä sijaitsevassä Verelässä on talli aivan uusi ja todellinen hevospalatsi. Minä valitsin jo suuren, kauniin pilttuun Reimalleni ja Otto iloitsi jälleen henkiinheränneestä hevosharrastuksestani.

Kun tämä seikka oli järjestyksessä, matkustin rouva af Forselleksen luo saadakseni hevoseni. Oli hiukan vaikeata esittää asia kun tiesin, että hän oli niin tyytyväinen Reimaan, ja vaikkakin tämä oli aivan vastoin hänen laskelmiaan, hän kuitenkin lupasi, että saisin sen maaliskuussa (en ennen). Hänellä on näet nyt aivan liian vähän hevosia, ja jos minä saisin Reiman, olisi hänellä ainoastaan yksi ajohevonen, ennen kuin hän ehtisi ostaa uuden.

Maaliskuun alussa matkustan siis hakemaan hevostani, joka aina poissaollessani on Verelässä mutta kun tulen kotiseudulleni on se minua vastassa Korian asemalla ja on sitten koko ajan siellä missä minäkin, joko Rabbelugnissa, Verelässä, Moisiossa tai Wredebyssä.

(Jatkuu siv. 320)

Sinun lahjasi on hyvin suuri, niin se on suurin persoonallinen lahja, minkä koskaan olen saanut ja sitäpaitsi se on minulle vanhastaan niin rakas.

Mikään toinen hevonen, vaikkakin se olisi arabialaista tai englantilaista rotua, ei olisi voinut olla minulle puoliakaan siitä mitä musta, kiiltävä, eloisa Reimani. Ja nyt se jälleen on minun, minun omani, kiitos siitä sinulle, ihmeellinen Anna. Tiedätkö, minä näin Reiman marraskuun lopulla Uudenkylän asemalla ja ensi kertaa sen jälkeen kun erosimme, päätin huutaa sitä nimeltä. Samassa silmänräpäyksessä se tunsi ääneni, alkoi kuopia etujalallaan, hirnua ja riuhtoa niin että toinen parihevonen ja vaunut seurasivat mukana, kun Reima rymisti minua kohti. Ja kuinka se sitten nuoli käsiäni, päällystakkiani, vieläpä kasvojani! Se ilahdutti, liikutti ja suretti minua yhtaikaa.

En silloin voinut uskoa, että hevonen vielä kerran tulisi omakseni ja vieläkin minusta tuntuu käsittämättömältä, että olen saanut semmoisen joululahjan. Oi sinä rakas Anna, en osaa kiittää sinua *niin* kuin tahtoisin, enkä voi ymmärtää kuinka sinä olet tullut keksineeksi minulle tämmöisen ilon.

— — —

Loppiaiseksi matkustan kotiin Rabbelugniin ja järjestän silloin Reiman muuton. Sitten tulen tammikuun puolivälissä Tampereelle. Minun täytyy saada nähdä sinut ja puhua kanssasi.

— — —

Vas.: Talo on sivelty punamullalla, nurkat ovat valkoiset. Leveät portaat, joista ylin on koko julkisivun pituinen, on käsitelty puunkyllästysaineella. Aivan talon kyljessä kasvaa mänty, jolle on portaissa jätetty hyvä hengitystila. Talon edustalle tullaan myöhemmin istuttamaan joitakin kivikkokasveja, tuskin muuta. Päädyssä näkyvät molempien makuuhuoneiden ikkunat.

Alla: Suuren olohuoneen ikkunanpuoleiseen päähän on järjestetty ruokailunurkkaus. Pöytä on vanhaa perintötavaraa, Helsingistä tuotu, mutta kaikki tuolit on hankittu Iniön saaristosta. Ikkunoissa ei ole verhoja, mutta upeaa merimaisemaa kehystävät tavallaan ikkunaseinälle rakennetut hyllyköt kauniine koriste-esineineen. Alimpana, ikkunalaudan alla on hyllyköt lehdille.

KOKO VUODEN LOMA-MÖKKI

Iniön saaristossa on helsinkiläisen taiteilija Henrik Tikkasen lomamökki. Taiteilija, joka itse järjestää työ- ja loma-aikansa, on sikäli onnellisessa asemassa, että voi rakennuttaa lomamajansa näinkin kauas varsinaiselta asuinpaikaltaan. Tälle mökille ei tietenkään matkusteta viikonlopuiksi, vaan siellä vietetään yhteen menoon tavallisimmin ainakin viikko tai pari. Lomamaja on talvilämmin ja siinä on suuren ja viihtyisän olohuoneen lisäksi kaksi eristettävää makuuhuonetta. Sauna, sekin talvilämmin, kaksine pukeutumishuoneeseen sijoitettuine vuoteineen on rakennettu erikseen. Erikoista huomiota on mökillä kiinnitetty vaatteiden sekä ruoanlaitossa tarvittavien aineksien, astioiden ja muiden välineiden säilytykseen. On pyritty siihen, että jokaisella esineellä todella olisi oma paikkansa, jotta järjestys mökillä säilyisi ilman alituista siivoamistakin. Sekä keittiökaappien että vaatekomeroiden ovet ovat liukuovia. Lomamajan kalusto on osaksi paikan päällä tehtyä, osaksi saariston mökeistä hankittuja kauniita vanhoja huonekaluja. Tekstiilejä ei ole kuin välttämättömimmät verhot ja matot. Mökin sisustuksessa on pyritty ennen kaikkea avaruuteen ja tilantuntuun, tähänhän jo meren läheisyyskin innostaa ja tällaisissa olosuhteissa levottomaan pääkaupunkielämään ja ahtaisiin asuntoihin tottunut helsinkiläinen paraiten rentoutuu ja kerää voimia.

B. T.

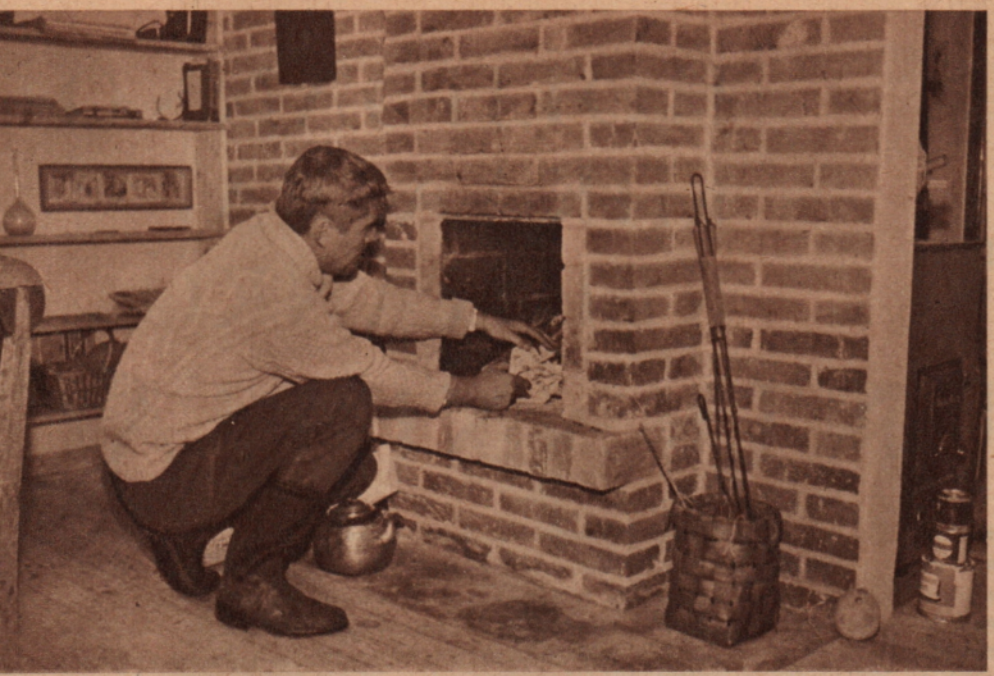

Vas: Taiteilija Henrik Tikkanen valmistamassa talon mieliherkkua, paperissa paistettua haukea. Takassa on myös hyvä vartaan nenässä pariloida lihaa ja pimeinä syysiltoina elävä tuli luo tähän »tupaan» tavattoman kodikkaan tunnelman.

Alla vas: Olohuoneen takkamuurin takana on pieni ikkunallinen keittiönurkkaus. Lia-rouva valmistaa ruoan nopeasti ja kätevästi nestekaasuliedellä. Keittiön säilytystilat on suunniteltu huolella, oikealla näemme liukuovin varustettuja astia- ja työvälinekaappeja.

Alla: Kummassakin pienessä makuuhuoneessa on kaksi vuodepaikkaa. Kaikki lomamajan tekstiilit ovat helposti pestävää, ryhdikästä puuvillaa. Peitot on emäntä itse ommellut ja hän on suunnitellut ne jokaiselle perheenjäsenelle sopivin väriyhdistelmin.

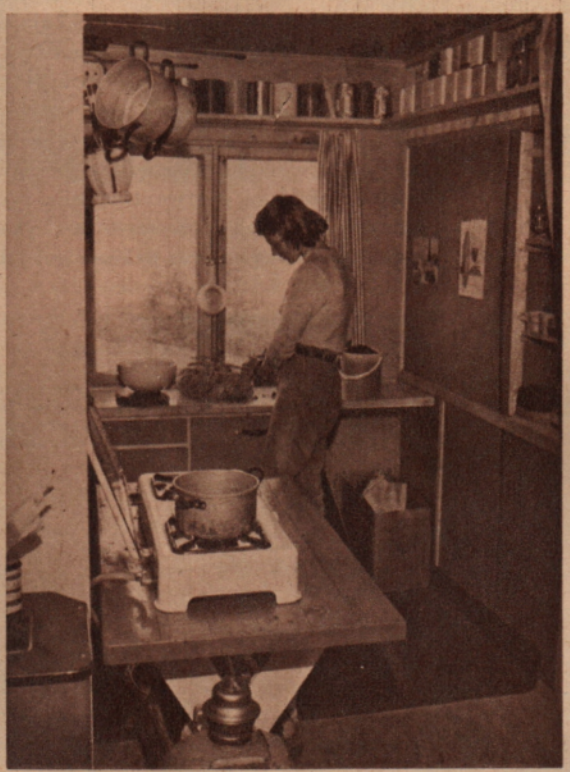

Oik: Ikkunan vastaisella seinällä on pitkä makuu- ja istuinpenkki. Tähän voidaan järjestää vieraille tilapäisvuoteet, ja Ninalla ja Paulilla on sateisina päivinä tässä hyvä »leikkitaso». Seinälle on ripustettu merikarttoja. Tikkaset purjehtivat ahkerasti ja ovat vähitellen tutustuneet sokkeloiseen saaristoon.

Fil. maisteri Erkki Mielonen:

EMÄNNÄN JA APULAISEN YHTEISTYÖ

HOLHOANKO LIIKAA, VAI KEHITÄNKÖ VASTUUNTUNNETTA?

Edellisellä kerralla totesimme, että työelämässä tulisi eri osapuolten pyrkiä kitkattomaan yhteistyöhön. Tämä kuitenkin edellyttää molemminpuolista sopeutumista, jota puolestaan toisen osapuolen psykologinen ymmärtäminen helpottaa. Erityisesti meidän on ymmärrettävä, mitkä inhimilliset perustarpeet kannustavat johdettaviamme työntekoon ja miten parhaiten käy mahdolliseksi näiden tarpeiden tyydyttäminen työssä. Erityistä huomiota ansaitsee ansion tarpeen ohella itsetehostustarve, jonka tyydyttäminen edellyttää työn ja työntekijän arvostamista mahdollisimman monipuolisella tavalla. Erikoisen tehokkaaksi keinoksi todettiin hyvästä työsuorituksesta annettu välitön, rehti kiitos.

Vastuun jakaminen on luottamuksen osoitus

Olettakaamme, että emäntä antaa käskyn suursiivouksen suorittamisesta. Hän voi sen tehdä monella tavalla: voidaan rajoittua antamaan vain pelkkä toimeenpanomääräys (»huomisiltaan mennessä suoritetaan suursiivous tavalliseen tapaan»), tai emäntä saattaa tämän lisäksi antaa työn eri vaiheisiin liittyviä, sen suoritustapaa koskevia pikkutarkkoja määräyksiä. Edellisessä tapauksessa hän osoittaa luottamusta apulaisensa kykyyn selviytyä itsenäisesti annetusta tehtävästä. Jälkimmäisessä halutaan »varmuuden vuoksi» panna oma »Eskon puumerkki» kaikkiin yksityiskohtiin. Jos apulainen on nuori tai täysin kokematon, on viimemainittu menettely tietysti paikallaan, mutta koulutettu apulainen pystyy itsenäisiin työsuorituksiin. Liiallinen puuttuminen työn suoritustavan yksityiskohtiin on h o l h o u s t a, mikä on eräs pahimmista johtamisvirheistä.

Kuvan harjoittelija joutuu päivittäin emännän poissa ollessa huolehtimaan kolmen lapsen hoidosta. Tällaisen tehtävän antaminen on luottamuksen osoitus emännän puolelta ja edellyttää suurta vastuuntunnetta apulaiselta.

Vas.: Rauhallinen keskustelu on paras suhtautumistapa silloin kun on huomautettava virheistä.

Todettakoon ohimennen, että vastuuta ei kanna yksinomaan esimiesasemassa oleva, vaan myös jokainen työntekijä. Kaikki ihmiset eivät haluakaan pyrkiä esimiesvastuuseen, mutta useimmat heistäkin haluavat suorittaa oman työosuutensa itsenäisesti ja tuntevat epäluottamuksen osoituksena sen, että esimies puuttuu työsuorituksen yksityiskohtiin. Siten siis liiallinen holhoaminen, paitsi että se rasittaa ja kuormittaa työn johtajaa tarpeettomasti, ärsyttää myös hyvää alaista ja tappaa hänen työskentelyintonsa.

Vastuunjaon käytännöllinen merkitys

Jakamalla oikein vastuuta ensinnäkin säästämme aikaa ja energiaa. Itse meidän ei tarvitse miettiä alaisemme töitä, hänen taas puolestaan ei tarvitse pikku yksityiskohdista juosta kysymässä lupaa ja neuvoja, vaan voi päättää asiat nopeasti itse. Hyvää alaista tämä innostaa ja myös kehittää häntä itsenäiseen toimintaan pystyväksi. Holhous vastaavasti on aikaa viepää ja ärsyttävää. Eniten vaa'assa painanee juuri vastuunjaon kasvatuksellinen arvo: jos toivomme itsellemme itsenäisiä alaisia, on meidän alusta alkaen — tietysti vähitellen ja oikein annostellen — annettava heille itsenäisiä tehtäviä.

Miksi holhoamme?

Syitä voi olla monia. Varsin yleinen on juuttuminen tietynlaiseen työskentelytapaan. Luullaan, että työn voi tehdä vain yhdellä tavalla, sillä jonka itse olemme omaksuneet. Kuitenkin useimmat työt voidaan tehdä monella erilaisella tavalla tuloksen silti siitä kärsimättä. Jos työnantaja on varma siitä, että hän tietää erityisen tehokkaan ja vaivattoman työnsuoritustavan, on se tietenkin myös alaiselle opetettava — muussa tapauksessa jätettäköön ratkaisu koulutetun alaisen tehtäväksi. Tavallisimpia holhouksen syitä on kuitenkin liioiteltu vaaran pelko. Niinpä monessa perheessä pikkulasten ei anneta kaataa maitoa lasiin tai silittää voita leivälle, kun pelätään, että he sotkevat pöydän. »Varmuuden vuoksi» jatketaan tätä holhousta kouluikään asti, millä lapset totutetaan ainiaaksi palveltaviksi. Ja kuitenkin lasten täytyy muutaman kerran saada kaataa maitonsa ja sotkea pöytänsä ennen kuin he asian oppivat. Vanhemmat saisivat kuitenkin paremman ruokarauhan ja lapset kehittyisivät aikaisemmin, jos he saisivat viisastua vahingoista riittävän ajoissa. Sama koskee aikuisia alaisia. Riittävä perusohjaus on tietenkin annettava, mutta sen jälkeen on heidän itsenäisyyttään myös suosittava silläkin uhalla, että joitakin pikku vahinkoja saattaa tapahtua. Sadan markan lautasen särkymisestä saattaa tilannetta oikein hyväksi käyttämällä koitua tuhannen markan opetus.

Vastuunjaon edellytyksistä

Tietenkään emme voi aina ja kaikissa tilanteissa antaa apulaisellemme täysin itsenäisiä tehtäviä. On ihmisiä, jotka eivät pysty itsenäiseen tehtävänsuoritukseen eivätkä haluakaan kantaa tästä aiheutuvaa vastuun painetta. Tällaiset ovat kuitenkin melko harvinaisia poikkeustapauksia. Tavallisempaa kuitenkin on, että jos apulainen ei kykene itsenäiseen työskentelyyn, johtuu se huonosta alkuohjauksesta ja puutteellisesta työnopetuksesta. Jo aikaisemmin on todettu, että perustiedot ja -taidot on opetettava huolella, mahdollisimman havainnollisesti ja kädestä pitäen, mutta sitten on niiden käytäntöön soveltamisessa totutettava alaista itseäisyyteen. Myös on pyrittävä tutustumaan alaiseen niin hyvin että oppii tietämään, minkälaista vastuuta hän pystyy kantamaan. Joku ihminen suoriutuu itsenäisistä pitkäjännitteisistä, jatkuvaa huolellisuutta ja tarkkuutta vaativista töistä. Toinen taas sopii tällaisiin huonommin, mutta sen sijaan kykenee tekemään nopeita ratkaisuja ja kekseliäisyyttä vaativia lyhyempiaikaisia töitä. Edelleen olisi apulaista totutettava siihen, että hän itsenäisestikin työskennellessään pitää oma-aloitteisesti emäntää tekemisistään ajan tasalla, kulloinkin siis, mitä ja miten aikoo tehdä. Näin emännällä on ohjat käsissään silloinkin kun hän antaa alaiselleen suuren toimintavapauden.

Tarkastaminen ja virheiden korjaaminen

Alaisen kehittämistä ajatellen on töiden tarkastus ja virheiden korjaaminen erityisen tärkeää. »Haukkuminen» on jo perussävyltään väärää, se ärsyttää ja siten myös vaikuttaa kielteiseen suuntaan, eikä pelkkä asiallisestikaan annettu moite ole juuri parempi. Asiallinen rohkaisu, johon yleensä liittyy myös perustelu — »itsekin sain aikanani harjoitella tätä pari vuotta ennen kuin aloin selviytyä ilman virheitä» — on pelkkää lohdutusta parempi. Tehokkain, alaisen kannalta miellyttävin ja kehittävin tapa on kuitenkin se, että rauhallisella keskustelulla pyritään alaista ohjaamaan itse »hoksaamaan» virheensä, niiden syyt ja keinot niiden välttämiseen. Tähän saattaa kulua ensimmäisillä kerroilla aikaa, mutta kestävä tulos on myös silloin taattu. Tulemme vielä palaamaan asiaan, kun myöhemmin työn opetuksen yhteydessä koskettelemme tärkeää omatoimisuuden periaatetta.

* * *

Näissä kahdessa kirjoituksessamme olemme usein maininneet monien hyvien menettelytapojen, kuten esim. vastuun jakamisen perusedellytyksenä olevan kunnollisen alkuohjauksen ja työnopetuksen. Seuraavissa keskitymmekin eräiden tärkeimpien työnopetusongelmien selvittelyyn.

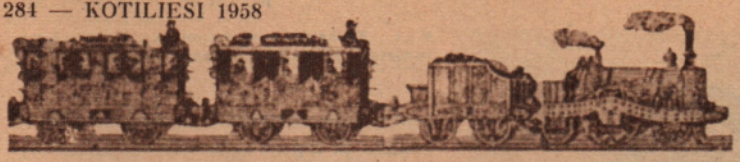

Olemme nyt valinneet jatkokertomukseksi tarinan, joka lähes sata vuotta sitten kirjoitettiin samanlaista tarkoitusta varten. Z. Topelius julkaisi kuten tunnettua suurimman osan romaaneistaan ja novelleistaan ensin sanomalehden »följetongina», niin v. 1863 kertomuksen »Mirabeau täti», joka heti herätti melkoista kiinnostusta. Kuvattiinhan siinä hauskasti uuden ja vanhan murrosta niinä samoina aikoina, keskeisenä aiheena edellisenä vuonna liikenteelle avattu Suomen ensimmäinen rautatie Helsingistä Hämeenlinnaan, ja jännittävää oli arvailla, mitä yhteyttä oli Kustaa IV Aadolfin nuoren kuningattaren hovineitinä olleella hämäläisen kartanon vanhalla valtiattarella ja sinne nyt junalla matkaavan perheen tuttavuuteen sukeltautuneella salaperäisellä »sepällä». Kun Topelius v. 1880 keräsi kokoelmaan »Talvi-iltain tarinoita» aikaisemmin lehdissä julkaistuja novelleja, hän otti tämänkin mukaan, mutta muutti sen lopun. Tässä on jonkin verran lyhennellen käytetty pääasiassa »Talvi-iltain tarinoihin» sisältyvää Ilmari Jäämaan suomennosta, mutta kertomus on päätetty Topeliuksen alunperin suunnittelemalla tavalla, joka varmaan lukijoitakin parhaiten miellyttää. — Kertojana on helsinkiläisen sotaneuvoksen nuori tytär Augusta.

Z. Topelius:

MIRABEAU TÄTI

Maaliskuussa 1862 tapahtui ennen kuulumatonta maassa, missä ihmisiä asui niin harvassa ja niin toisistaan erossa, että ainoastaan ylioppilaat, kadetit, kirjeenkantajat ja merimiehet saattoivat kerskata useammin kuin kerran elämässään nähneensä muita seutuja ja muita ihmisiä kuin ne, joiden parissa olivat kasvaneet, ja missä jokaista matkaa sitä ennen oli pidetty hyvin tavattomana ja tärkeänä tapauksena, johon tarvittiin pitkällisiä valmistuksia ja ponteva päätös.

Maaliskuun 17. päivänä 1862 siirrettiin tämä avara maa kaikkine erämaineen äkkiä rohkealla hyppäyksellä muinaisuudesta nykyisyyteen — samanlaisella hyppäyksellä, jollaisen koko meidän maanosamme oli tehnyt pari kolme vuosikymmentä ennen meitä. Sinä päivänä katosivat etäisyydet, arvelemiset, virstanpatsaat, kyytirattaat, ruoskat, mäet, veräjät ja lautat kaikkine kestikievareineen, päiväkirjoineen, kyytipoikineen ja hevosineen ainakin *yhden* maamatkan näkyviltä, ja vaikka ne kaikki jäivätkin vielä muihin teihin nähden entiselleen, niin olivat ne enää tuommoisena voitettuna kantana vain, jonka ohi aika ennemmin tai myöhemmin on livahtava. Silloin liehui lippuja, silloin kaikui »eläköön»-huutoja, silloin ärjyi uusia hirviöitä metsien yksinäisyydessä; silloin — niin, silloin avattiin ja vihittiin Suomen ensimmäinen, Helsingin ja Hämeenlinnan välinen rautatie!

Palasimme asemalta ihmetellen, iloiten ja tulevaisuutta odotellen.

Marraskuun alussa samana vuonna saimme Mirabeau tädiltä kutsun tulla joulunpyhiksi Muistoon. Hänen ikäisensä päivät ovat luetut, kirjoitti hän, emmekö soisi hänelle sitä iloa, että hän saisi syleillä meitä viimeisenä jouluna, minkä hän luultavasti enää olisi elävien ilmoilla.

Kutsun lähettäjä oli äitini sisarpuoli ja sen lisäksi kummini. Ei hänen nimensä ollut Mirabeau, me vain kutsuimme häntä sillä nimellä erään taulun mukaan, joka kullatuissa kehyksissä riippui hänen huoneensa seinällä ja jota hän piti suurena aarteena. Se kuvasi leveänenäistä arvokkaan näköistä herraa, jolla oli suuri tekotukka, pitsinen kaulaliina, leveä käännetty kaulus ja hopeanappinen sininen samettitakki. Kuvan alla oli nimi Mirabeaun kreivi. Se esitti siis tunnettua vallankumousmiestä. Mutta minä luulin lapsena, että siinä oli tädin miesvainaja, ja tämä huvitti isää siinä määrin, että täti siitä lähtien hänen itsensä siitä tietämättä oli meille Mirabeau täti.

Mirabeau täti on nyt kahdeksankymmenen vuoden ikäinen vanha rouva, jonka pää on valkoinen kuin kyyhkysen, selkä kyyryssä, käynti horjuva, näkö heikko, kuulo huono — ja kuitenkin hän kerran oli kukoistavan nuori, säihkyvän kaunis, ihailtu ja rakastettu. Hän oli syntyään hyvästä suomalaisesta perheestä, mutta oli muuttanut lapsena Ruotsiin. Hänen nuoruutensa oli ollut niin päivänpaisteinen kuin vain oli mahdollista Kustaa IV Aadolfin jäykässä hovissa, missä hän viime vuosisadan lopulla ja tämän alussa oli kuningatar Fredrika Dorothea Wilhelminan hovineitinä. Mutta sitten hän meni onnettomaan avioliittoon ja muutti miehensä kuoltua asumaan Ristipellon kartanoon Pälkäneellä. Kun hän ei vanhennuttuaan enää jaksanut hoitaa suurta maatilaa hän lohkaistuaan siitä itselleen pienen maapalan möi sen. Sinne Mallasjärven rannalle hän loi itselleen viehättävän turvapaikan, jolle antoi nimen Muisto.

Niin, mitä meidän oli vastattava Mirabeau tädin kutsuun? Vanhempani olisivat kaikin mokomin tahtoneet päästä matkasta niin vaivalloiseen vuodenaikaan, mutta eipä juuri käynyt loukkaaminen kiellolla rakasta ja jotenkin arkatuntoista tätiä, jonka perijäksikin vielä lisäksi oli toivo päästä, ja pienokaiset, Frits ja Sigrid, yhtyivät niin innokkaasti minun rukouksiini, että hallitsevien valtojen täytyi vihdoin suostua. Päätös tehtiin kuitenkin sillä varmalla ja järkähtämättömällä ehdolla, ettemme panisi kallista henkeämme alttiiksi rautatien vaaroille.

Marraskuussa satoi lunta, ja me iloitsimme jo hyvästä rekikelistä. Mutta Antti — tuo ilkeä Antti, joka niin usein viskelee räntää onnellisten joulumatkustajien tielle — noudatti uskollisesti vanhaa tapaansa, vieläpä siinä määrin, että vihdoin oli aivan mahdotonta matkustaa maantietä. Hätä ei lue lakia, meidän täytyi panna henkemme alttiiksi, ja isä lohdutteli meitä vakuuttamalla, että kun ensin vain päästäisiin nuo kymmenen peninkulmaa rautatietä Hämeenlinnaan, oli tilaisuus levätä viiden peninkulman maantiematkalla, Pälkäneelle Muistoon mentäessä. Se väli päätettiin ajaa vaunuilla, kun ei päässyt reellä.

Kymmenen päivää ennen joulua lähdimme matkalle. Päivä oli torstai luullakseni ja aamu pilkkoisen pimeä. Kaikki tavarat olivat jo edellisenä iltana koossa, me olimme käyneet levolle kello kaksitoista ja olisimme varsin hyvin voineet maata kello kuuteen, mutta jos luulet niin käyneen niin etpä tunnekaan äitiä. Kun kello löi kolme, oli äidin mielestä jo »aika» nousta. Koko talon väki herätettiin, me puuhailimme unisina matkatamineissa ja olimme jo kuulevinamme korvia vihlovan pillin puhalluksia . . .

No niin. Kun olimme selvitelleet itseämme vähän kahvilla ja saaneet pienokaiset hereille, mikä ei suinkaan ollut helppoa, löi kello viisi. Vaunut odottelivat jo portailla; me kulutimme vielä kallista aikaa pannessamme lapsille pumpernikkelejä mukaan. Frits oli saanut jalkaansa uudet sukat ja voivotteli, että ne hankasivat sääriä. Sigrid ei löytänyt laukkuansa; isä etsi kaikkialta matkahansikkaitaan, jotka hänellä oli turkin taskussa; minä touhusin etsien hameenkannatintani, jota lapset olivat pitäneet ohjaksina, ja äidillä oli vielä senkin seitsemän neuvoa jaettavana piioille, joiden tuli varoa tulta ja katsoa, etteivät jätä keittiön ovea lukitsematta eivätkä juokse kaikki yht'aikaa pois talosta, varoa vilustumista joulupyhien aikana — ynnä monta muuta seikkaa, jotka tarkan talonemännän täytyy ihan viime hetkellä muistaa sanoa. Kaikki se viivytti meitä sen verran, että kun onnellisesti saavuimme pimeässä asemalle, oli kello neljännestä vailla kuusi.

Pimeä oli ulkona, mutta ei ollut sisälläkään valoisampaa. Mitä tuli tehdä? Kaikki ovet olivat kiinni, ainoastaan kaukaa veturin luota näkyi joitakin liikkeelläolon merkkejä. Isä lähetti kuskin kysymään, ja kun olimme odotelleet kärsivällisesti neljännes-

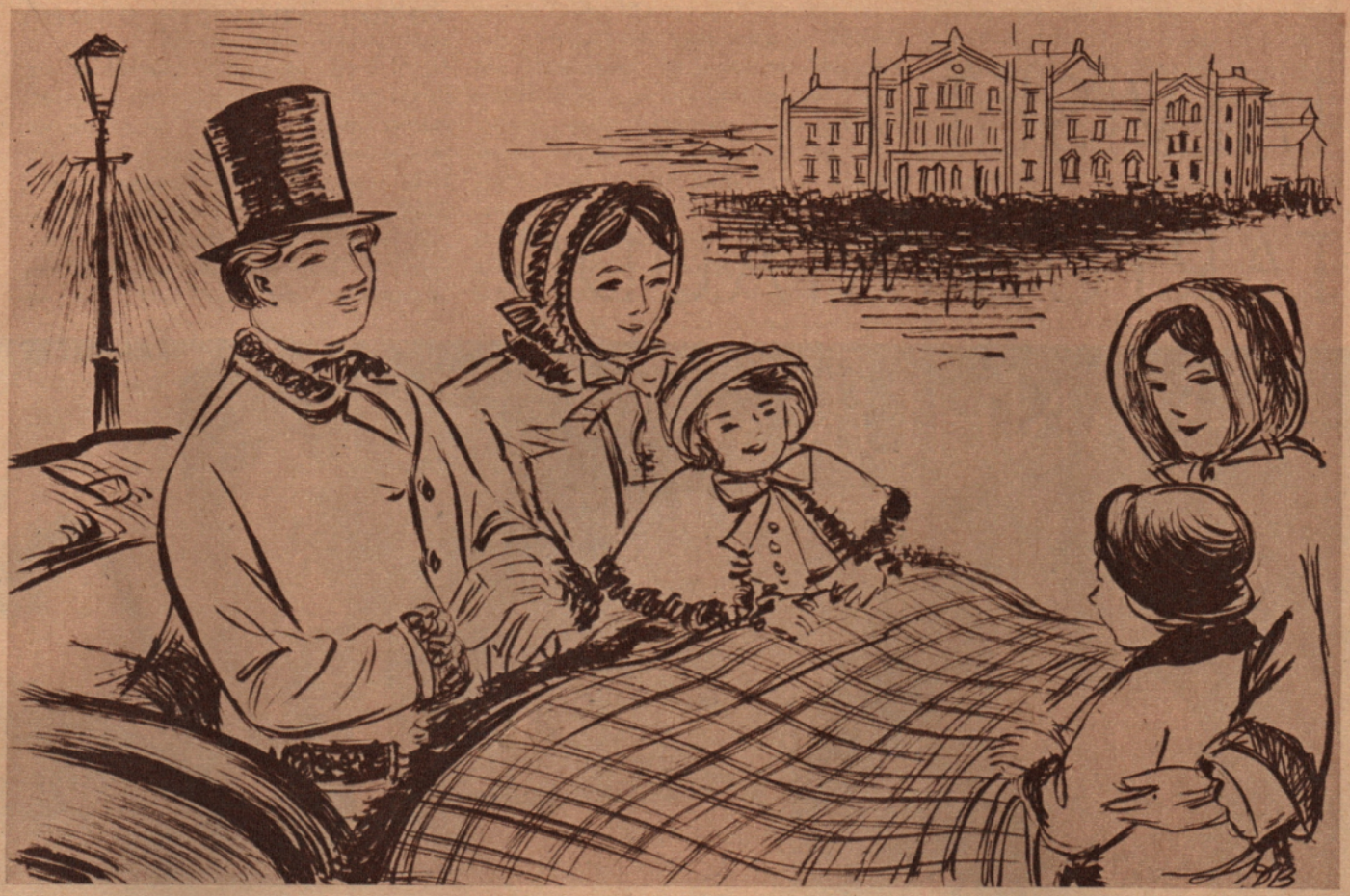

tunnin vaunuissa, palasi Nylund tuoden vastauksen, että juna lähtee kello kahdeksan — sen saman asian olimme joka päivä aina maaliskuusta asti lukeneet sanomista.

Me nousimme kuitenkin pois vaunuista, vähän unisina ja väsyneinä tietysti, ja tapasimme vihdoin erään huoneiden siivoojan, joka oli niin hyväsydäminen, että päästi meidät pimeään odotussaliin. Pienokaiset riippuivat toinen minussa, toinen äidissä, ja siihen he nukahtivat. Vihdoin tuli valoa, sitten ravintolanpitäjä kahveineen. Me joimme tietysti kahvia ja kuuntelimme hyvin kärsivällisinä, miten kello löi seitsemän. Silloin sattui isälle muistumaan mieleen, että hän oli unohtanut kirjoituspöydälleen tärkeän kirjeen, joka olisi samana päivänä pitänyt lähettää postissa Pietariin. Siitäpä syntyi neuvottelua, rukouksia ja luullakseni kyyneleitäkin, mutta isä oli taipumaton. Onneksi hän löysi joutilaan ajurin, joka oli tuonut matkustavia asemalle, ja jätti meidät yksin odottamisen kidutukseen.

Minä en koetakaan kuvailla onnetonta asemaamme. Hyvä äitini on paras ihminen taivaan kannen alla, paitsi silloin, milloin hän on saanut päähänsä, että jotakin käy hullusti. Ja nyt me varmaankiin myöhästyisimme; olihan hän jo kauan niin ennustanut eikä hän saattanut erehtyä. Kun hän oli odottanut viisi minuuttia, olisi isän hänen laskujensa mukaan jo kauan sitten pitänyt ehtiä takaisin. Kuulkaahan, kello löi jo neljänneksen kahdeksatta! Kuka ostaa liput? Kuka pitää huolen tavaroistamme? Kuka katsoo, ettei meitä kelvottomasti petkuteta? On kauheata olla yksin ja turvatonna niin suuressa tuntemattomassa ihmisjoukossa. Saadaanpa nähdä, meiltä varastetaan vielä kaikki, mitä meillä on.

Minä vakuutin, että minun jalkani ovat suuren matka-arkkumme päällä, että Frits onnellisessa uinahtelussaan nukkuu pää pikku laukkuun nojaten, joka taas oli matkapeitteen päällä; muuta irtainta ei meillä ollut, paitsi käsilaukkumme, joita kannoimme käsissämme, ja isän piippu ynnä tupakkakukkaro, joita minä pitelin polvillani. Ei mikään voinut rauhoittaa äidin pelkoa. Joka toinen minuutti kävi hän portailla; se oli sangen surkeata.

Vihdoin löi kello puoli kahdeksan.

Silloin ei äiti enää ollut hillittävissä. Miksi lähdimmekään tälle onnettomalle matkalle? Loviisa on siistinyt huoneet meidän lähdettyämme ja varmaan kadottanut kirjeen tai viskannut sen paperikoriin tai tehnyt ties mitä, ehkäpä työntänyt sen rikkojen mukana uuniin. Kun isä ei löydä kirjettä, istuutuu hän kirjoittamaan toista; siihen menee aikaa, se ei valmistu ennen kello yhdeksää, ja sen aikaa saamme me raukat istua täällä kaikkien ihmisten pilkkana. Huomasitko, miten tuo teeskentelevä rouva, jolla on ketunnahkaturkki yllä, kääntyi katsomaan meitä?

— Mutta, hyvä äiti — sanoin minä lohduttaen — vastahan kello on puoli kahdeksan. Pahin, mitä meille saattaa tapahtua, on se, että saamme ajaa takaisin kotiin.

— Niin, olisipa se kaunista, silloin saisivat piiat nauraa tarpeekseen meille, kun astuisimme hanhenmarssia ylös portaita! Saatpa nähdä, että isä tulee juuri kun juna lähtee, eikä meillä silloin ole lippuja.

— Mutta mikä estää minua ostamasta lippuja?

— Sinäkö ostaisit liput? Ei, mies siihen tarvitaan. Sinulta he kiskoisivat kaksinkertaisen hinnan.

Pörhönuttuinen mies lienee varmaankin nähnyt äidin murheellisesta muodosta, ettei kaikki ollut oikealla tolallaan sillä hän tuli luoksemme ja tarjoutui kursailematta ostamaan meille liput. Olisitpa nähnyt äidin kasvojenilmeen! Jos mies olisi edes ollut asianomaisesti esitelty meille! Mutta tuiki tuntematon, ja sen lisäksi vielä yllä ruskea pörhökarvainen nuttu!

Äiti aikoi päästä miehestä vastaamalla kiertelevästi, että me kyllä tulemme toimeen avuttakin, mutta hän sattui samalla katsahtamaan miehen paljaisiin käsiin, jotka olivat tavattoman suuret ja karkeat. Hänen mieleensä juolahti, että pörhökarvainen nuttu merkitsee jotakuta vahtimestarin tapaista, jonka edessä ei tarvitse häikäillä. Äiti katsahti minuun; minä nyökäytin päätäni myöntymisen merkiksi ja kun kello löi seitsemän ja kolme neljännestä, oli meillä liput kädessämme, vieläpä lisäksi tavaratkin ihan siellä, missä niiden tuli olla.

Silloin tuli toinen huoli. Isä ehkä viipyisi liian kauan, juna lähtisi vieden tavaramme Hämeenlinnaan, ja liput jäävät arvottomiksi. Mutta juuri kun äiti oli aivan varma, että kaikki oli mahdollisimman hullusti, tuli isä, otsa hiessä ja irtokaulus kierossa toisen korvan alla. Silloin pudistettiin pienokaiset hereille, vetää retuutettiin meidän mukanamme, ja . . . samalla hävisikin Frits tungoksessa. Frits oli kuitenkin hyvässä turvassa ja ilmestyi oikeaan aikaan pörhönuttuisen miehen hartioilla.

— Olkaa hyvä, nouskaa tähän vaunuun — kehoitti mies osoittaen ovea — tässä on tilaa.

— Kuuletko! kuiskasi äiti nykäisten isää takista. — Tässä on tilaa! Vaunussa on varmaan jokin vika; ei kukaan uskalla mennä siihen. Ehkä on ikkuna rikki; siitä käy tuuli, jota ei kukaan voi kestää.

Siitä huolimatta astuimme vaunuun. Se oli oivallinen; ikkuna oli luja, sohvat yhtä hyvät kuin parhaat meillä kotona.

Pi-i-i! vihelsi veturi, ja juna lähti hitaasti liikkeelle.

Meidän ensimmäinen rautatiematkamme ei ollut sen kummallisempi kuin miljoonien

(Jatkuu siv. 312)

Tohtori Anni Seppänen:

TALVISET TARTUNTATAUDIT JA VANHUKSET

Kylmän vuodenajan hengitystiehyeiden tartunnat ovat meidän pohjoisen maamme tavallisimpia sairauksia. Lievimmät niistä ovat kuumeettomia aiheuttaen nuhaa, nielun ja henkitorven katarria kun taas ankarammat voivat synnyttää vakavia keuhkokuumetapauksia. Vanhoilla henkilöillä nämä sairaudet ovat varsin yleisiä ja kestävät usein kauan, jopa pahimmissa tapauksissa monia viikkoja.

Kun tällainen tauti alkaa äkillisesti, annetaan sille tavallisesti nimitys »influenssa», »lentsu» tai »flunssa». Varsinainen influenssa on kuitenkin jotakin muuta kuin nämä paikalliset katarrit hengitystiehyeiden eri osissa. Todellinen influenssa on kuumeinen yleistauti, jota usein kyllä voi seurata katarri ja keuhkokuumekin mutta joka voi kulkea ilmankin niitä. Viime syksyn »aasialaisen» kulkiessa maasta maahan sai suuri osa koko maapallon väestöä tehdä sen tuttavuutta. Sen nopea laaja leviäminen antoi meille uuden muistutuksen sen tarttuvuudesta ja sen jälkitiloista on myös saatu kokemusta.

Saimme nähdä miten influenssan levitessä kulkutautina siihen aluksi sairastuivat nuoret ja lapset, sitten keski-ikäiset ja viimeiseksi vanhatkin. Nuoriväki selviytyi taudista useimmiten verraten helposti, mutta monen vanhan potilaan sairaus kääntyi vakavaksi, etenkin jos hän jo ennestään poti muita tauteja tai yleiskunnon heikkoutta.

Influenssa leviää äkillisenä kulkutau-

tina niin laajalti kuin viime syksynä vain muutaman kerran vuosisadassa. Suomessa koettiin yli maan leviävä influenssa-aalto 1889—90 ja uusi kulkutauti eli pandemia 1918—19. Kulkutautivuosiensa väliaikoinakaan influenssa ei koskaan kokonaan häviä vaan esiintyy siellä täällä pienempinä paikallisina epidemioina. Silti ei ole syytä antaa kaikille pienille nuha- ym. tartunnoille influenssan nimitystä, vaan esim. »vilustumistauti» sopii tällaisten lievempien sairauksien nimeksi. On kiintoisaa lukea, mitä Terveydenhoitolehti kirjoitti tammikuussa 1890 silloisesta influenssasta: Kulovalkean nopeudella on tämä outo tauti parin kuukauden kuluessa kulkenut ympäri Suomen, sen äärimmäisille pohjan perille saakka. Tuntuu kumminkin nyt jo kaikkialla olevan peruutumaan päin. Taudin ensi iskuun ei liene ketään kuollut. Sen tähden onkin ruvettu tautia liikaa halveksimaan, mutta kokemus on näyttänyt, että useat henkilöt, jotka eivät pari viikkoa taudin jälkeen noudattaneet varovaisuutta, ovat joutuneet kuolettaviinkin lisätauteihin, etupäässä keuhkokuumeeseen.

Nämä 60 vuoden takaiset havainnot vahvistavat nykyisinkin vallitsevaa kokemusta, että tämä tauti alussa vaikuttaa lievältä. Sen ensi merkkejä ovat kuumeen lisäksi päänsärky, lihasten säryt, käheys ja yskä, joskus lyhytaikaiset vatsaoireet. Onnellisessa tapauksessa korkeakin kuume alenee parissa päivässä vähitellen kokonaan hävitäkseen. Hyvinvointi ei kuitenkaan heti palaa vaan sairauden tunne ja varsinkin yskä saattaa jatkua viikkokausia. Huonommissa tapauksissa lämpö voi uudelleen kohota yleisvoinnin entisestään heikentyessä ja keuhko-oireiden tullessa esille. Siksi pidetäänkin tärkeänä, ettei influenssaa sairastava ennen kuumeen häviämistä lähde liikkeelle vaan pysyy mieluummin vielä pari kuumeetontakin päivää vuoteessa.

Tämä varovaisuus koskee ennen kaikkea vanhoja potilaita. Heidän kaikissa kuumetautitiloissaan tuottaa vaikeutta se, että heidän lämpötilansa ei seuraa muita oireita yhtä herkästi kuin nuorten. Lämpö voi olla vanhoilla vain tilapäisesti korkea tai pysyvästi matala tai ehkä ilmenee vain pientä vilutusta. Tämä todetaan usein keuhkokuumeenkin kehittyessä. Siitä huolimatta tartuntataudin kaikki vaiheet tuottavat vanhukselle hyvin suuren voimattomuuden tilan. Tämä koskee influenssaa vielä enemmän kuin muita tauteja. Äkillisen kuumeen mukana saavat edelleen ne henkilöt, jotka potevat pitkällistä monivuotista keuhkokatarria, entistä pahemman katarritilan, samoin sydän, joka on ennestään heikko, rasittuu huomattavasti. Hermostoakin influenssa ja muut kuumeet usein koettelevat.

Tiedämme kaikki miten vaikeata kenenkään on välttyä influenssalta sen suuren tarttuvuuden tähden. On kuitenkin täysi syy koettaa estää vanhimpia ja sairaimpia lähimmäisiä sitä saamasta. Ainakaan heidän ei pidä mennä tilaisuuksiin, joissa voivat saada tartuntaa, eikä sairastumassa olevien pidä käydä heidän luonaan. Mutta jos vanhus kuitenkin sairastuu kuumetartuntaan, niin häneltä ja hänen hoitajaltaan vaaditaan ennen kaikkea aikaa ja malttia. Vanhus, jolla tällaisessa tapauksessa on hoitava henkilö omassa kodissaan, on hyvin onnellisessa asemassa. Lääkärin on määrättävä asiallinen lääke- ja muu hoito, kodissa on vain sitten pidettävä silmällä sitä että lepoaika on kyllin pitkä. Ei pidä kiirehtiä eikä tulla onnettomaksi siitä että väsymys kestää kauan. Myöskin on huomattava että mitä parempaa huolta kuumesairaan ravinnosta voidaan pitää, sitä pikemmin voimatkin palaavat. Vaikka ei ruoka maistuisikaan, on syötävä mahdollisimman monipuolisesti. Riittävä nestemäärä on tärkeä ja edelleen ruoan C-vitamiinipitoisuus, siis mahdollisuuksien mukaan hedelmiä, marjoja ja muuta kasvisruokaa. Kaikille kuumeesta toipuville, myös vanhoille, on ennen kaikkea ruoan valkuainen tarpeellinen elimistön kuluvien kudosten rakennusaineeksi. Valkuaista sisältäviä ruoka-aineita ovat maito, piimä, juusto, munat, kokojyväpuurot, kala, lintu, liha ym.

On tunnettu asia, että influenssasta ja sen mukana kulkevista muista sairauksista aina toivutaan hitaasti, sitä hitaammin mitä vanhempi potilas on. Minkä nuorena toipuu päivässä, siihen tarvitsee vanhana viikon. Ennen kaikkea tarvitaan aikaa ja kärsivällisyyttä siihen ettei mennä liian aikaisin ulko-ilmaan eikä myöskään saunaan vaan että odotetaan kunnes voimat sallivat nämä ponnistukset. Että näissä tapauksissa asunnon hyvä tuuletus on kaksinverroin tärkeä, on pidettävä mielessä.

Vuosina 1918—19 meilläkin liikkunut influenssa, jonka moni muistaa omasta kokemuksestaan, oli erittäin pahantapainen ja verotti raskaasti kaikkia ikäluokkia. Parempi elintaso, ravintotilanne ja lääkkeiden saanti ovat auttaneet meitä selviytymään tämän talven influenssasta paljon paremmin. Hyvä yleishoito ja huolenpito taudin aikana on mitä tärkein asia varsinkin vanhusten sairastaessa. Hoito voi ahtaissa asunnoissa edelleenkin tuottaa suuria vaikeuksia vanhusten kaikissa sairauksissa ja siksi olisi heidän kuntonsa kohentaminen terveyden päivinä yhtä tärkeätä kuin nuorilla.

Kunnioittamisesta

Kuulee usein väitettävän, etteivät nykyajan lapset kunnioita vanhempiaan. Kun kysyy, miten tämä sitten ilmenee, saa vastaukseksi pitkän luettelon. Lapset eivät tottele, eivät ole kohteliaita, heissä on rohkeaa itsevarmuutta ja vanhempien neuvojen ja mielipiteitten halveksuntaa, he pukeutuvat oman makunsa mukaisesti, ovat riippuvaisia toveripiireistään ja aliarvioivat vanhempien sekä kotien merkitystä kasvatuksessa.

On myönnettävä, että tässä on paljon totta. Lapsissa voi juuri tällä hetkellä olla uhmamielistä itsekorostusta enemmän kuin aikaisemmin. Mutta se voi myöskin olla lapsen sielussa asuvaa terveenä elämisen pakon synnyttämää itsepuolustusta. Mikä tämän nyt sitten on herättänyt? Murrosaika.

Aina faaraoista esi-isämme syntymään kuljettiin maalla joko ratsain tai hevosten vetämissä vaunuissa. Elämäntapoihin tuli hitaasti uutta, siksi oli edellisen sukupolven saavuttama elämänviisaus ja -taito hyvin arvokas pääoma. Lapset saivat sen perintönä vanhemmiltaan ja jättivät sen taas omille jälkeläisilleen. Tämän taidon varassa silloin todella uskalsi elää. Se toi ihmiselle turvan, rauhan, terveyden ja pitkän iän. »Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä» on selkeä ja jykevä ilmaisu tästä ajattelutavasta.

Mutta nyt kiitävät ihmiset ääntä nopeammin ja nousevat avaruuteen sekä ottavat arkisessa elämässä käyttöönsä aavistamattoman suuria voimanlähteitä. Elämä muuttuu, perinteet horjuvat ja luhistuvat. Vanhemmat eivät lastensa kasvattamisessa ole vahvalla arvovaltaisen järkkymättömällä perustalla, vaan itsekin raunioilla kyselemässä, mitä tehdä. Joku heistä voi vaatia itselleen entisaikojen vanhempien arvovaltaa ja lähtee kurin ihannoinnista puhuen tiukkaan ja käskevään sävyyn, mutta unohtaa että rakkaus on tärkeämpi kuin kuri. Hän voi vaatia tottelemista itse tottelemisen vuoksi ja tällöin mielettömyydessään loukkaa lapsen oikeudentajua. Hän luulee tekevänsä oikein, sillä tässä murrosajassa pakottaa vanhempien epävarmuus ja hätä heitä pitämään kiinni tästä käskyvallastaan silloinkin, kun lapset tuntevat sen epävanhurskauden sellaisena painona, että he oman elämänsä kasvamismahdollisuuksiensa puolustuksessa nousevat raivoisaan vihaan ja uhmaan.

Tällainen tilanne syntyy, jos emme kunnioita lasta, vaan halveksimme »näitä pienimpiä», joitten on kyettävä elämään uusissa meille tuntemattomissa olosuhteissa. Rakkaudeton kuri estää kehittymisen ja synnyttää vihaa. Sen vuoksi pitäisi ehkä tässä ajassa vanhempienkin oppia kuuntelemaan lapsiaan ja neuvottelemaan heidän kanssaan, jotta tie yhteisymmärrykseen ja molemminpuoliseen kunnioitukseen löydettäisiin ja rakkaus havaittaisiin elämää rakentavaksi voimaksi.

Risto Nivari

UUSI MATTO LATTIALLE

Matto ei ole mikään halpa ostos. Ellei tavallinen räsymatto tyydytä vaan kotiin halutaan pehmeämpi ja näyttävämpi matto sisustusta täydentämään, tietää ostaja varautua siihen että lompakossa pitää olla paksu tukko rahaa kun sitä lähdetään valitsemaan. Muitakin halpoja mattoja kuin räsymattoja on kaupoissa, mutta halvat matot ovat usein jo parin kuukauden käytön jälkeen joko niin nuhraantuneet tai piiskaamisesta pehmentyneet, että niistä on vain harmia. Etenkin lapsiperheessä on varmasti viisainta tulla alkuvuodet toimeen räsymatoilla. Niitähän on hyviä ja monenlaatuisia. Parempi hankitaan vasta kun perheen jäsenet kaikki ovat siinä iässä että osaavat antaa arvoa uudelle hienolle matolle ja voivat sitä myös äidin apuna joskus puhdistaa.

Matto on sisustuksessa sekä tausta että käyttöesine. Taustana sen tulee antaa sisustukselle tasapainoa, luoda huoneeseen haluamamme tunnelma, sitoa, yhdistää ja rauhoittaa eri huonekaluryhmiä. Taustaa valittaessa on otettava huomioon huoneen muutkin pinnat, lattian väri, seinien väri, mahdolliset ikkunaverhot ja valaistusolosuhteet.

Yksivärinen tausta on edullisempi kuin kuvioitu, mutta yksivärisenkin pinnan ja värin tulisi elää. Niin kuin usein seinäpapereitten suhteen olisi matoissakin edullista että pinta ei olisi aivan yksitotisen harmaa, kellertävä tai sininen, vaan että värissä olisi pienen pientä eloa, aivan meluamatonta kuviointia. Vaalea matto on tietenkin epäkäytännöllinen, samoin hyvin tummakin, mutta mikään ei estä meitä valitsemasta hyvinkin voimakasväristä mattoa jos vain sitten tällaista taustaa vasten osaamme sovitella muut huoneeseen tulevat värit.

Käyttöesineeltä edellytämme että se vastaa juuri meidän vaatimuksiamme. Aina poljettavana ollen se ei silti saa liiaksi »näyttää» likaantumista, ei tomuisia jalanjälkiä. Sen tulee olla käytännöllinen, kestävä, helppohoitoinen. Itsehän saamme tinkiä näistä vaatimuksistamme aivan missä kohdin haluamme, mutta mattoa ostaessa tulee suurin piirtein tietää, mitä haluamme. Emme saa päätyä ostamaan hurmaavaa nukkamattoa ruokapöydän alle vain siksi, että se on niin kaunis, tai sitten raskasta karvalankamattoa makuuhuoneeseen, kun ei meillä ole pölynimuria vaan kaikki matot on puhdistettava pihalle kantamalla.

Nykyään tehdään hyvinkin erilaatuisia mattoja eri tarkoituksiin. Esittelemme tässä vain joitakin uudentyyppisiä. Niinimatot ovat hauskoja esim. rivitalon tai omakotitalon eteisessä, hallissa tai miksei keittiössä. Niinimatot voidaan pyyhkäistä kostealla eivätkä ne kerää pölyä, ohuita niinimattoja on kätevä liikutella. Niinestä ja narusta tehdyt matot ovat jo hieman tukevampia, niitä voidaan käyttää ennen kaikkea sellai-

Vasemmalla on espanjalainen kaislamatto ja viereisellä sivulla nukkamatto, jonka nukat on jätetty auki leikkaamatta. Tällainen nukkamatto on uudenaikaisessa sisustuksessa hauska väriläikkä sekä erinomainen hieman karun sisustuksen pehmentäjänä.

sissa huonetiloissa, joissa on kivilattiat, miksei myös monissa nykyaikaisissa avarissa oleskelutiloissa. Niinimattoja ei kuitenkaan pidä hankkin huoneisiin, joissa on lattialämmitys. Kun niini on suhteellisen lyhyttä ja hankalaa käsitellä, ovat niinimatot myös melko kalliita, niitä ei tehdä sarjatuotteina eikä kestävyys ole kaikkein korkeinta luokkaa. Tehdastekoiset kookosmatot, kapeat käytävämatot vieri viereen asetettuina sopivat myös edellämainitunlaisiin huonetiloihin.

Koko lattian peittävät plyyshimatot ovat tietenkin ihanan pehmeitä ja lämpöisen tuntuisia. Ne vaativat ahkeraa pölynimurin käyttöä, mutta jos matto todella peittää koko lattian, ei itse lattiapintaa sitten tarvitsekaan käsitellä. Näitä mattoja saa meillä tilata noin metrinlevyisinä kappaleina. Tällaisiin mattoihin jää jäljet huonekaluista, samoin näkyvät niissä askelten jäljet melko selvästi, joten toivoisimme, että ne tulevaisuudessa suunniteltaisiin pinnaltaan elävämmiksi, vaikutus olisi hauskempi jos eivät anturanjäljet olisi ainoana kuviointina.

Itämaisia mattoja jäljittelevien kirjavakuvioisten mattojen sijasta sopivat nykyaikaiseen kotiin yksiväriset lyhytnukkaiset plyyshimatot. Näitten mattojen värisävyt ovat nykyään jo hyvinkin herkullisia ja matot ovat tukevia ja lämpöisen tuntuisia.

Karvalankamatoista on Kotiliedessä äskettäin kirjoitettu. Monet asiantuntijat ovat sitä mieltä, että karvalankamatto aina kannattaa teettää jossakin kutomossa todella ensiluokkaisista aineksista. Tällainen matto tulee huomattavasti kalliimmaksi kuin useimmat nyt myytävänä olevat karvalankamatot, mutta se onkin käytössä sitä parempi.

Uusille karvalankamatoille on tietty pinnan elävyys ominaista. Niissä on usein käytetty kahta värisävyä, vaikka ne kauempaa katsoen vaikuttavatkin yksivärisiltä. Tanakka paksu matto pysyy aina paikallaan paremmin kuin ohut. Tosin hyvä karvalankamatto ei ole sellainen kapine, jota joka toinen päivä jaksaisi viedä parvekkeelle tuulettumaan, mutta »itsestään puhdistuvana», kulutusta hyvin kestävänä ja asiallisen tyylikkäänä se on matoista parhaimpia.

Nukkamattoja ja monenlaisia villamattoja myydään nykyään kaikissa alan liikkeissä. Tällaisen arvokkaan maton voi hyvin kutoa itsekin jos on näin voimia vaativaan käsityöhön innostunut. Nukkamattoa tehtäessä on aina valittava hyvät kierretyt langat ja tehtävä tiheä nukitus, muuten ei saada aikaan tuota turkismaista tuuheutta, jota nukkamatoissa niin ihailemme. Nykyisin tehdään myös paljon sellaisia nukkamattoja, joissa lyhyt nukka on jätetty auki leikkaamatta. Olohuoneessa

(Jatkuu siv. 317)

Puuvillanarua ja niintä matonloimissa. Tällainen matto sopii hyvin kaikenlaisiin eteis- ja hallitiloihin, miksei myös ruokailunurkkauksen matoksi. Sellaisiin asuntoihin, joissa on lattialämmitys, ei pidä niinimattoa hankkia ja yleensäkin on hyvä antaa niinimaton olla silloin tällöin ulkoilmassa, jotteivät niinet kuivuessaan ala katkeilla.

Tanakka puolentoista sentin paksuinen villamatto, johon on käytetty tehosteena käsinkehrättyä villalankaa. Tällainen matto vaatii tietenkin ahkeraa puhdistamista pölynimurilla eikä sovellu paikkoihin, joissa huonekaluja joudutaan sen päällä alituisesti siirtelemään. Mutta huolitellen sisustetussa olohuoneessa se on erikoisen lämpimän ja kodikkaan näköinen.

Tanakka korkealaatuisesta karvalangasta tehty olohuoneen matto ei ole tosin mikään halpa matto mutta sitä kestävämpi ja helppohoitoisempi, hyvä karvalanka »puhdistautuu» itsestään. Milloin halutaan tinkiä raaka-aineitten ja hintojen suhteen, olisi mieluimmin valittava tummahko kuin hyvin vaalea karvalankamatto, vaaleassa tahrat näkyvät selvemmin.

Alla oikealla on raanun tapaan kudottu lankamatto. Tämänlaatuinen koristeellinen kuviointi on niin hauska, että sitä mielellään katselee suurenakin pintana, matto sopii hyvin pidettäväksi keskilattialla ilman huonekaluja. Tämän maton värit ovat vaaleanvihreä, tummanvihreä ja musta.

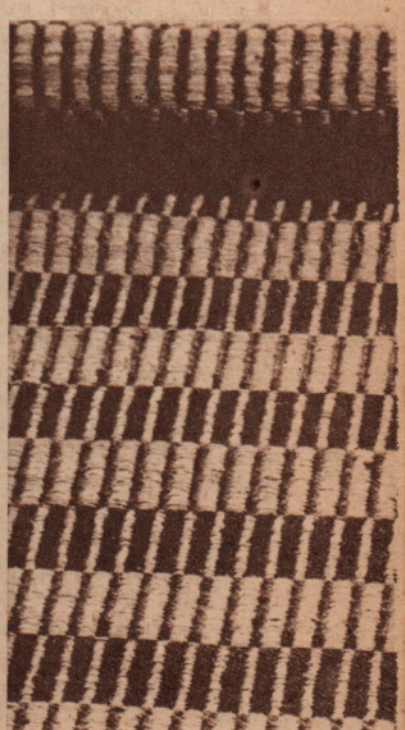

Kevätmietteitä vaatekaapilla

LILLI FOUGSTEDT:

Voi voi, nythän Pariisi tahtoo nostaa hameenhelman liehumaan 40—50 sentin päässä lattiasta! Miten me keski-ikäiset rouva Keskulaiset voimme arvokkuutemme ja hahmomme sopusoinnun säilyttäen noudattaa noin kovaa käskyä?

Tiedämmehän kyllä miten — välitämme viisi koko käskystä. Eihän kukaan juokse kyynäräkeppi kädessä mittaamassa ovatko hameemme sentilleen uuden määräyksen mukaiset eikä silmämitta koskaan ole tarkka. Jos olemus on pienehkö ja pyöreähkö, tekee liian lyhyt hame naisen kerrassaan naurettavaksi, pitkä ja komea voi uskaltautua lyhyeenkin, jos sääret sietävät. Kaikkien kai meidän silti on hiukan lyhennettävä liepeitämme, muodin silmillä katsoen olemme tosiaan täällä Suomessa harrastaneet turhankin pitkiä hameita ja takkeja viime kausina, vaikka Pariisi on tuonut esiin yhä lyhyempiä.

Uudessa muodissa tulee tietenkin olemaan monia salakuoppia meille rouva ja neiti Keskulaisille, mutta jos muuntelemme säkin ja munan linjoja, sopivat ne meillekin. Muodilla on sitäpaitsi tarjolla kolmaskin vaihtoehto, jossa takana on suora säkki ja edessä vartalonmukainen vyötärö. Se linja ei ole meillekään mahdoton ja oma vartalo saa ratkaista kuinka ylös tai alas sijoitamme edessä vyön saadaksemme kokonaiskuvan pukevaksi. Näin hyvin kauniin tämäntapaisen puvun lempeän sinisestä villakankaasta tehtynä: takana oli aivan suoraksi leikattu selkä ja edessä kaksi toisiaan vastaan kääntyvää laskosta kangasvyöllä yhdistettyinä. Tummatukkaisella naisella oli tämän puvun ohessa mustista kivihiilihelmistä tehty kaulaketju, johon oli pujotettu myös muutama välkkyvä strassihelmi, ja hän olikin kouluesimerkki rouva Keskulaisesta tyylikkäimmillään. Musta kaulaketju joka sopi niin kauniisti tukkaan oli puvun ainoa koriste ja sointui mainiosti sen korkeakauluksiseen kuosiin, joka tässä tapauksessa ei katkaissut kaulan kaunista viivaa.

Esitämme tänään muutamia kevään ja välikauden kuoseja, joita katselemalla pääsette selvittelemään mielessänne, millainen pitäisi olla sen uuden puvun, jonka kevättoiveissamme aina asetamme tavoitteeksi.

Ensimmäinen on juuri esimerkki siitä, miten säkkimäisyyden voi hälventää kauluksen leikkauksella ja neljällä isolla napilla. Se on todellinen toivepuku, jossa on puhtaat ja modernit viivat — huomatkoon sen myös rouva Varovainen, joka muodin kyllästyttyä säkkipukuun voi vetää vyön tämän puvun uumille. Jos vartalo vaatii, voi keski-ikäinen nainen hieman nipistää pukua sivuilta — yleisvaikutelma on silti muodikas eikä vyötön puku ole ollenkaan niin käymätön täyteläisellekään naiselle kuin usein luullaan — pikemmin päinvastoin. Koettakaa itse! Tämän kirjoittaja on »kuosistanut» monta vanhaa pukuansa käyttämällä niitä ilman vyötä ja on omasta mielestään solakamman näköinen näin kuin vyötettynä.

Kaksiosainen mallimme (kuva 2) on vapaa ja tyylikäs mutta soveltuu vain naiselle, jolla on paljon vaatteita. Ruudukas kangas — tässä sini-mustaruutuinen — on aina korostetusti arkinen ja siihen kyllästyy huomattavasti pikemmin kuin yksiväriseen. Tällaista pukua ei voi käyttää yhtä monipuolisesti kuin yksiväristä kävelypukua ja se sitoo myös puseron valinnassa. Ruudulliseen kankaaseen e i voi yhdistää kuviollista puseroa, vaan ruudullinen vaatii yksivärisen. Ruudukashan voi olla hyvin pukevaa ja muodikasta se kyllä on nykyisin, mutta ajatella täytyy ennakolta mitä sen valitseminen merkitsee. Tämän puvun sinänsä hyvin muodikkaiden taskujen sijoitusta ei myöskään voi ilman muuta kopioida, vaan täytyy sovituksessa todeta, millä kohtaa ne paraiten pukevat vartaloa.

Pariisista tulee kolmas mallimme, joka on ommeltu hieman kirjavasta sinipunervasta villakankaasta. Kaulus on sekä uusi että sievä ja pikku koru on pistetty siihen varmalla silmällä. Rouva Keskulainen jättää ehkä ruusukkeen pois ja neiti Keskulainen poistaa sen ensi vuonna! Mutta muuten malli on suorastaan kiitettävä. Takin pituus on useimmille vartaloille sopiva. Jos haluaa korvata solmukkeen muulla, voi laatia takkiin parin taskuja sopivalle korkeudelle, esim. keskimmäisen napin kohdalle. Etuhalkioita voi haluttaessa siirtää hieman sivuille päin, jos se antaa vatsan seudulle edullisemman linjan.

Tällä muodin esittelijällä ei ole hattua, mutta kädessä on hansikkaat viimeisteen merkkinä — pukuhan sopii muuten pidettäväksi sekä sisällä että ulkona. Jos kauluksen ja korvien korut ovat kullanväriset, sopivat vaalean pronssinruskeat hansikkaat ja kengät kauniisti sinipunervaan. Hopeakoruihin käyvät tietenkin paraiten harmaat asusteet. Erittäin varma-aistinen nainen voi kenties uskaltaa valita himmeän oliivinvihreätkin asusteet sinipunervaan. Mutta yleensä meidän keski-ikäisten on viisainta olla valitse-

matta liian silmiinpistäviä värejä edes asusteihimme. On rauhallisempaa ja hienompaa, että asusteet väreiltään sulautuvat pehmeästi kokonaisuuteen. Jos yhdistää esim. vaaleanharmaaseen päällystakkiin koreanpunaisen hatun, punaiset hansikkaat ja — kauhistus! — tulipunaiset päällyskengät, näyttää se hirveältä. Mutta totta on, että äsken juuri tapasin

tällä tavoin pukeutuneen keski-ikäisen rouvan.

Pikkuruutuinen arkipuku (kuva 4), jota Heim nimittää »Harmoniaksi» on huoliteltu malli, jonka hihanleikkaus on erikoisen kiintoisa. Se näyttää yksinkertaiselta, mutta vaatii ompelijalta suurta tarkkuutta ja taitoa. Yläosan pituus on monelle pukeva — täyteläisellekin — mutta soveltuu paraiten lyhyehköille naiselle, jonka lantio ei ole liian kaareva,

(Jatkuu siv. 308)

KOTILIEDEN HUONEKASVI-LIITE

Kun kevättalven päivät pitenemistään pitenevät ja aurinko jälleen alkaa lämmittää, päättyy huonekasviemme lepoaika. Ne ovat virkistyneet, ne alkavat jälleen kasvaa ja vaatia lisää huomiota puoleltamme. Kun olemme puhdistaneet ruukut, istuttaneet jotkut kasveistamme uudelleen ja lisänneet tuoretta multaa, syntyy usein kysymys, miten paraiten järjestämme kasvit huoneissamme. Emmehän ainoastaan tyydy pitämään joitakin ruukkuja ikkunalaudalla niiden kanssa askarrellaksemme, vaan pyrimme järjestämään huonekasvit sisustuksen yhteyteen esteettisesti miellyttävällä tavalla. Eiväthän ne ole ainoastaan viljelyharrastuksemme kohteita, vaan myöskin täyttävät tehtävänsä huonekuvan koristeellisina yksityiskohtina. Kukkien jär-

Ylä vas.: Oviaukkoa kiertää rehevä cissus. Sopivanmuotoiseen ikkunaan voi asettaa cissuksen tai muun köynnöskasvin samalla tavoin ja sillcin ei kaivata verhoa laisinkaan.

Yllä: Kukat voi asettaa päälletystenkin, jos niillä ei ole tilaa olla vieretysten. Ns. amppelikasvit pääsevät alaspäin riippuessaan vasta täysin oikeuksiinsa. Tässä ranskalaistyyppisessä kukkatelineessä on sijoitettu yhteen kääpiömuratti, cissus, peikonlehti, fiikus, anopinkieli ja lohikäärmeenpuu. Vieressä telineen tekotapa.

Agrologi Eric Gardberg:

Kasveilla

Yllä: Vanhasta messinkisestä tupakkapöydästä on saatu kaunis kukkapöytä panemalla siihen uudet metalliset jalat. Reheväkasvuinen kalla ja kiiltävälehtinen fiikus saavat seurakseen vaihdellen erilaisia pienempiä kasveja. Tällä kertaa pöydällä on paksulehti, atsalea ja keltainen hento kalliokasvi.

Vas.: Avarassa olohuoneessa on patterit peitetty puuseinämällä ja päälle rakennettu kukkapöytä, jossa on soralla täytetty metallilaatikko, mihin ruukut voi sopivasti upottaa. Sora edistää myös tasaisen kosteuden säilymistä. Hyvässä sovussa viihtyvät avaran ikkunan kukkapöydällä cissus, ritarinkukat, rönsyliljat, paksulehdet, anopinkielet ym.

kin voi sisustaa

jestely kodissa kuvastaa itse perhettä, makuamme ja kekseliäisyyttämme. Kasveilla on tärkeä osuus huoneen sisustuksessa, ja niiden valinta ja järjestely muun sisustuksen ohella luo juuri kodin ja erottaa sen toisista. Viime kädessä tulos tietenkin kokonaan riippuu itse kunkin kyvystä keksiä onnellisia ratkaisuja ja saada aikaan sopusointu huoneen luonteen ja muun sisustuksen välille.

Uskomattoman monessa tapauksessa voimme korvata tekstiilituotteet elävillä kasveilla. Tarvitsemme verhon alkovin eteen — valmistamme säleikön ja sijoitamme siihen tiheästi kasvavia köynnöskasveja; haluamme jakaa huoneen varjostimella — teemme sen puulistoista ja verhoamme kasveilla. Vieläpä ikkunaverhotkin voimme korvata köynnöskasveilla, jos järjestämme ne kyllin nokkelasti.

Mainitsimme viheriöivän varjostimen. Siitä voi tehdä loputtomasti erilaisia muunnoksia sekä materiaaliin että mittasuhteisiin nähden. Tavallisesti se valmistetaan puurimoista tukevamman kehyksen sisään, mutta muullakin materiaalilla saavutetaan kauniita tuloksia. Voidaan käyttää tiukasti jännitettyjä nuoria joko yhdensuuntaisina tai ruutuja muodostaen, riippuen siitä, miten tiheäksi varjostin halutaan ja miten tiuhaan kasvavia kasveja aiotaan käyttää. Ruukut asetetaan joko sellaisinaan levyjen päälle tai sijoitetaan kukkalaatikkoon. Suuressa arkihuoneessa halutaan usein erottaa varjostimella erityinen ruokailukomero, ja silloin on tämänkaltainen varjostin, joka voi olla noin kahden metrin korkuinen tai lattiasta kattoon saakka ulottuva, hyvin kaunis ja tarkoitukseensa sopiva. Se voidaan verhota millä köynnöskasvilla tahansa, kunhan kasvi saa vain valoa ja varjoa oikeassa suhteessa.

Nykyisin yhä suositut ikkunoilla olevat kukkatelineet sopivat hyvin pienehköihin köynnöskasveihin, kunhan niitä vain käytetään arvostelukykyisesti. Huono ajatus on peittää ikkuna, josta on kaunis näköala, tällaisella laitteella — miksi pitäisi kaunis näkymä peittää toisella? Valitettavasti tällaisesta kummallisesta järjestelystä on nähtävissä aivan liian runsaasti esimerkkejä. Esim. posliinikukalle ja kärsimyskukalle voidaan helposti itse valmistaa hauska teline jäykästä metallilangasta. Lanka taivutetaan haluttuun muotoon, ympyräksi, soikioksi, kahdeksikoksi jne., minkä jälkeen langan kumpikin pää työnnetään tukevasti syvälle ruukkuun. Tarpeen vaatiessa teline voidaan tukea mahdollisimman näkymättömillä kepeillä.

Toinen juuri nykyisin hyvin suosittu kukkien järjestely on ns. seinäputous. Se on seinällä oleva amppelikasvi, jonka ruukku on seinään kiinnitetyssä telineessä, jalustalla tai jollakin muulla käsillä olevalla korokkeella, esim. pullon ympärillä olevassa punotussa korissa, ehkä kuparikattilassa. Tällainen järjestely tekee aina hyvän vaikutuksen, mutta ei saa unohtaa

(Jatkuu seur. siv.)

Alla: Omakotitaloon on olohuoneen länsipäätyyn rakennettu erityinen talvipuutarha. Pattereiden yläpuolella on metalliset laatikot, joissa on Leca-rakennussoraa. Alhaalla on 60 cm:n multapenkki, johon on upotettu lämpökierukka. Penkkiin istutetaan kasvit suoraan tai upotetaan ruukuissaan. Tässä penkissä heloittavat jouluna tulppaanit ja tuoksuvat kielot ja kevättalvella nousevat narsissit ja krookukset. Erilaiset viherkasvit viihtyvät tässä omassa lasihuoneessaan erinomaisesti, vuoden ympäri. Lämpöä säännöstellään kasvien vaatimusten mukaan. Olohuoneen nurkkauksessa viikunapuu. Valok. Tuovi Nousiainen.

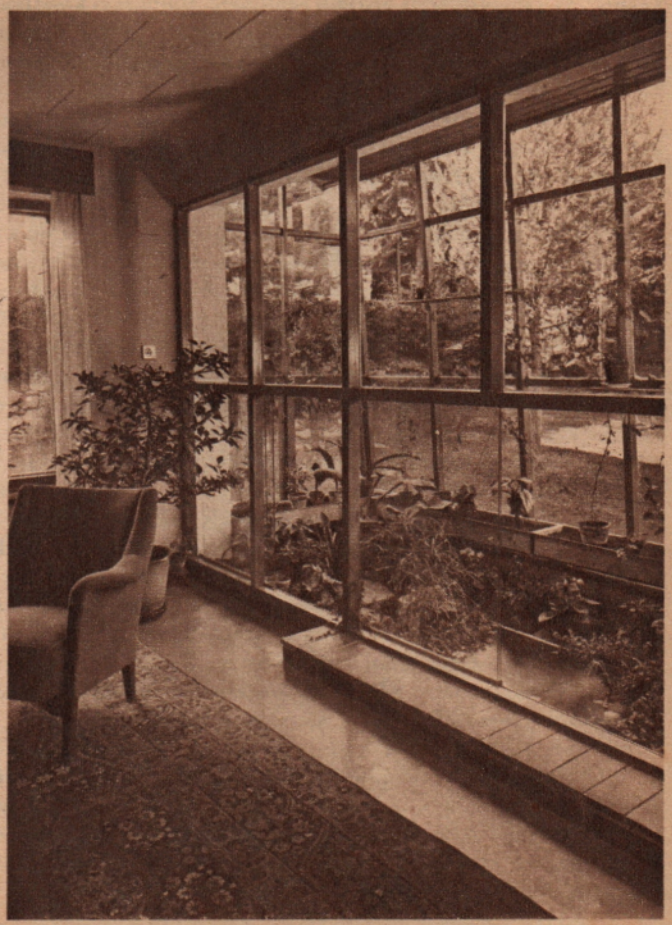

Vas.: Huone on jaettu säleiköllä, joka erottaa vuodekomeron ikkunan lähellä olevasta ruokailupaikasta. Säleikköä kiipeilevät posliinikukka, muratti ja cissus. Pari callaakin on aloittamassa kasvuaan. Sälepöytä yhtyy luontevasti seinämään.

ottaa huomioon asianomaisen kasvin auringon ja varjon tarvetta. Mikään ei estä sijoittamasta tällä tavoin muitakin kuin alaspäin kasvavia kasveja. Köynnöskasvit voidaan varsin mainiosti sijoittaa näin, ja silloin kätketään mieluimmin varsinainen kukkaruukku koristeelliseen ulompaan ruukkuun, joka voi olla lasitettukin, jos halutaan. Mitä tulee kasvien valintaan tällaisia laitteita varten, voi lähteä siitä, että kaikki amppelikasvit ilman muuta ovat sopivia. Koristeellisia ovat Kapmikania (vesimuratti), Tradescantia (vaeltava juutalainen), Plectranthus (liisankukka), Campanula isophylla (morsiuskello), Saxifraga sarmentosa (aaroninparta) jne.

Eräs järjestely, joka aivan erikoisen hyvin sopii nuorten koteihin, on »vihanta ikkunaverho». Tässäkin käytetään köynnöskasveja, Ficus pumila (pieni kiipijäfiikus), Lonicera japonica (kirjokuusama), Cobaea scandens (kelloköynnös) saavat vapaasti köynnöstellä pitkin harvaa ja ilmavaa tukea, esim. verkkouudinta tai kalaverkkoa. Kasvit antavat täyteläisyyttä muuten ehkä liian keveille ikkunaverhoille, ja jos köynnöksiä hyvin ohjataan, voi tulos olla uskomattoman kaunis. Ja taloudellisesti erittäin edullinen! Muutamat kasvilajit, kuten esim. *Lonicera*, voi järjestää samalla tavoin, mutta ilmankin alla olevaa verhoa. Usein näkee onnistuneen järjestelyn, jossa ylhäällä on ainoastaan kangaspoikkiverho, kun taas köynnöskasvit saavat korvata sivuverhot.

Jos asunnossamme on pylväitä, voidaan saada aikaan hienostunut detaljivaikutus antamalla jonkin isolehtisen köynnöskasvin yksinkertaisen haaran (Cissus, Hedera) kiertää pylvästä epäsäännöllisesti mutkitellen. Mikäli lattialla on pylvään ympärillä hyvää tilaa, voidaan pylvään juurelle sopivasti järjestää kehä lehtikasveista.

Erikoislaatuisempia laitteita voidaan laatia, kokonaisia ikkunapuutarhoja. Sellaisen aikaansaamiseksi vaaditaan melkoisen syvä ikkunakomero. Ikkunalle asetetaan sinkistä tai maalatusta pellistä tehty levy, jonka reunat on taivutettu ylöspäin ja kulmat suljettu siten, ettei vesi pääse vuotamaan pitkin seinää. Keväällä siihen voidaan järjestää kokonainen »metsämäki» ja siihen kevään kaikki sipulikukat. Silloin tulppaanit, narsissit, sahramit ja muut kasvavat suoraan levylle asetetusta mullasta, joka peitetään esim. sammaleella. Myöhemmin kätketään sammaleeseen muiden kasvien kukkaruukkuja. Sammal saa olla paikallaan yli talven, jollei sitä haluta vaihtaa soraan taikka tiilimurskaan. Vähällä mielikuvituksella voidaan saavuttaa suurenmoisia tuloksia, mutta tällainen kukkien järjestely vaatii koko joukon työtä ja edullisen ikkunan.

Eräs edellisen tapainen kukkien järjestelytapa on huoneessa kukkapenger. Se on sijoitettu lattialle, jota — niin kuin edellisessä laitteessa ikkunaa — on suojeltava huolellisesti valmistetulla levyllä, joka mieluimmin kehystetään puulistalla. Myös tässä tapauksessa voi kukat istuttaa kasvamaan irtonaisessa mullassa, mutta jos halutaan kasveja, joilla on syvä juurakko, on ne mieluimmin pidettävä ruukussa, joka kätketään sammaleeseen tai matalampien kasvien lomaan. Tällaiseen kukkalavaan voi hyvin yhdistää kukkatelineen, jolloin köynnöskasvien annetaan nousta lavan yhdeltä sivulta, kun taas itse lavaan istutetaan matalampia kasveja.

Suosituista kukkajärjestelyistä voidaan vielä mainita liikkuva puutarha, pyörillä kuljetettava kukkateline, joka on erittäin käytännöllinen varsinkin pienissä huoneistoissa. Tähän tarkoitukseen voi käyttää jopa siistiksi maalattua vanhaa kottikärryäkin, johon kukkaruukut sijoitetaan mahdollisimman koristeellisesti. Mutta tässä vaaditaan jo sekä kekseliäisyyttä että hyvää makua. Ja muistettava on, että liioittelu ei ole koskaan hyväksi.

Keväällä, jo hyvissä ajoin ennen luonnon heräämistä, ryhtyy kukkien ystävä ottamaan selvää, miten hoidokit komeroissa ja kellarin kätköissä ovat vietäneet pimeimmän talven ajan. Onhan niin monia kasveja, joita paraiten voidaan säilyttää viileässä ja pimeässä epäedullisena vuodenaikana. Monien harrastelijain ikkunoita kansoittaakin kesällä epälukuinen määrä juurakollisia tai mukulakasveja, jotka taas syksyn tullen luovuttavat paikkansa viherkasveille. Mutta olisiko syytä hieman lisätä tuota kevätkukkijain valikoimaa?

Ritarinkukkien ajan mennessä kevättalvella ohitse olisi varmaan hauskaa seurata muutamien uusien, oudompien lajien kasvua ja kehitystä. Viherkasvit vasta aloittelevat kasvuaan ja ovat hiljalleen toipumassa pitkän talven ja epäedullisen asuinhuoneilman rasituksesta. Ne eivät siis tällä kertaa kiinnosta. Sen sijaan muuan köynnöstelevä liljain sukulainen sekä pari kolme Amaryllidaceae-heimon lajia voisi antaa hauskaa ja kaunistakin vaihtelua kukkaikkunalle.

Gloriosa-suku on tuskin vielä lainkaan harrastelijain tiedossa. Se on kotoisin

Hortonomi Esko Puupponen:

UUSIA SIPULIK

Afrikasta ja Itä-Aasiasta ja siinä lienee yhteensä tusinan verran lajeja, joskin uusien sekamuotojen tultua kauppaan on valikoima hieman kasvanut. Tärkeimmät lajit ovat kuitenkin *Gloriosa superba* ja *G. rothschildiana*, joita molempia usein viljellään kasvitieteellisissä puutarhoissa ja joissa ne ovat yleisen ihastelun kohteina. Huolimatta heimolaisuudestaan on niillä varsin vähän ulkonäön yhtäläisyyttä liljain kanssa. Gloriosalla on kaksihaaraisesta mukulamaisesta juurakosta esiinkasvava verso, joka kiipeilee jopa parin metrin mittaiseksi vuorottaisten lehtien kärjissä olevien kippuraisten kärhien, eräänlaisten tarttumaelimien avulla. Kukat ovat suuria, jopa 12 cm läpimitaten, väriltään loistavan tulenpunaisia, terälehtien tyvi ja reunat kuitenkin kirkkaan keltaiset. Kukan auetessa kääntyvät terälehdet taaksepäin, jolloin heteet ja hauskasti sivulle taittunut emi pääsevät osaltaan kukkaa koristamaan.

Gloriosa ei ole aivan helpoimpia kotikasvatteja, joskin siitä voi pienellä huolenpidolla saada koko kukkaikkunan upeimman koristeen. Juurakko, joka talven on viettänyt kuivillaan edellisvuotisessa mullassaan kellarin kätköissä, istutetaan maaliskuun alkupäivinä uuteen, voimakkaaseen multaan pystyasentoon niin, että vaaleat juurakon kärjet ovat

(Jatkuu siv. 312)

Gloriosa superba

Hippeastrum aulicum

ASVEJA KEVÄISELLE KUKKAIKKUNALLE

Sprekelia formosissima

Hymenocallis calathina

Nykyaikaiset vaatteet suovat lapselle täyden liikkumavapauden. Housujen kudotut suut estävät lahkeita liukumasta.

Yllä: Kutistettu, interlock-neuleinen kotimainen pikkutytön alusvaatekerrasto.

Arkinen liivihame muuttuu juhlapuvuksi vaalean puseron kanssa käytettynä.

Lasten vaatteita valmiina

Kehitys nykyajan teollistuvassa yhteiskunnassa on vienyt entistä useampien, aikaisemmin kotona valmistettujen kulutustarvikkeitten korvaamiseen ostetuilla. Niihin kuuluvat myöskin lasten vaatteet, erikoisesti ulkoiluasut ja alusvaatteet. Lapsilleen vaatteita ompeleva äiti ei tosin onneksi koskaan tyystin kadonne kotoisesta kulttuuriympäristöstämme, mutta yhä useampi äiti pysähtyy silti nykyään myymäläpöydän ääreen vaatehankintoja suorittamaan.

Lasten nykyinen vaatemuoti — muotiahan toki seuraavat niin lapset kuin aikuisetkin — on ilahduttavan yksinkertaista, käytännöllistä ja asiallista. Vaatteet sallivat lapsen liikkua vapaasti ja ovat helppohoitoisia — menneisyyteen ovat siirtyneet esimerkiksi pikkutyttöjen vaikeasti silitettävät puhvihihat ja monenmoiset turhat liehukkeet ja poimutukset. Kukin vaatekappale on suunniteltu kulloisenkin käytön ja käyttöympäristön mukaan.

Näin käytännöllisiä eivät lasten vaatteet ennen olleet läheskään aina. Kun

muistelee vaikkapa edellisen polven ulkoilupukuyhdistelmää, johon kuului pihatakki eli viimeistä palvelustaan suorittava paraatitakki sekä villahousut tai vanutetut sukkahousut, kummatkin vallan mainioita keräämään itseensä kosteutta ja lumimöhkäleitä, täytyy antaa täysi tunnustus nykyaikaiselle *suojapuvulle*. Se on samanlainen sekä tytöillä että pojilla ja siten muun muassa helpottaa periytymistä lapselta toiselle. Pieniä kokoja valmistetaan yhtäjaksoisina, suuremmissa on takki ja housut erikseen. Toivottavaa olisi, että napitettavissa malleissa olisi aina napitus kumpaankin suuntaan, paitsi kestävyyden, myöskin edellä mainitun perimisjärjestyksen vuoksi. Napituskysymystä tässä muodossa ei synny silloin, kun takki suljetaan vetoketjulla, mutta sen sijaan kyllä muita, vakavampia pulmia vetoketjun särkyessä jollakin sopimattomalla hetkellä ja takin jäädessä retkottamaan auki. Näitä karvaita kokemuksia on miltei jokaisella äidillä. Sen vuoksi on suotta kiinnittää vetoketjua pienimpien

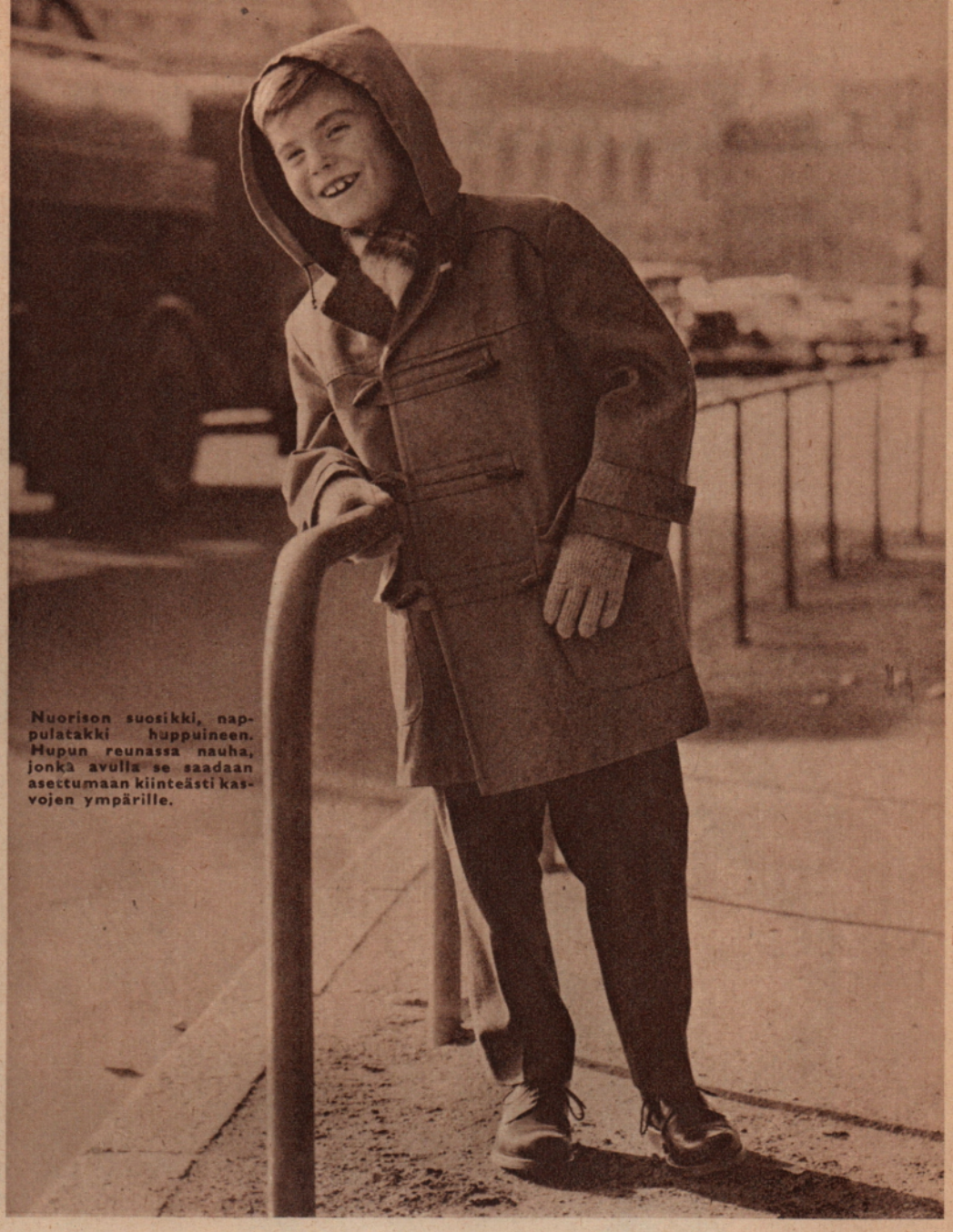

Nuorison suosikki, nappulatakki huppuineen. Hupun reunassa nauha, jonka avulla se saadaan asettumaan kiinteästi kasvojen ympärille.

Näitten veljesten liian suurilta näyttävät villapaidat ovat juuri sellaisina mukavia, kestäviä ja muodinmukaisia.

lasten vaatteisiin, kaikkein vähiten 4—5-vuotiaitten, joilla jo on into ja harrastus itsensä pukemiseen, mutta ei vielä siihen tarvittavaa taitoa. Isommat lapset pystyvät jo käsittelemään vetoketjuja asianmukaisella huolella. Mutta ellei ketjun kestävyys ole taattu, varovainen ostaja valitsee mieluummin napitetun takin.

Suojapuvun kangas on joko veden- ja tuulenpitäväksi mainostettua popliinia tai tuulikangasta tai sitten villakangasta. Villakangas, sileäpintainen, tiivis laatu, kuten esimerkiksi gabardiini, on tosin ostaessa kalliimpaa, mutta loppujen lopuksi käytössä paljon popliinia ja tuulikangasta parempaa. Viimemainitut kas-

(Jatkuu siv. 316)

Äidin toivomuksia lastenvaateteollisuudelle

Poikien housuja kunnollisista kankaista.
Housujen mukaan riittävän suuret paikkatilkut.
Normimittajärjestelmä muihinkin kuin alusvaatteisiin.
Yhtenäinen numerointi lasten sukkiin.
Vetoketjut pois leikki-ikäisten vaatteista.
Takeissa napitus molempiin suuntiin.
Runsaasti kasvunvaraa hihoihin ja helmaan.
Vähemmän solkia, nappeja ja muita koristeita tuotantokustannuksia lisäämään

KUDON

Samasta loimesta kolme kylpypyyhinliinaa.

Koko 78 × 170 cm
Pirta 60/2
Loimen leveys 78 cm
Lankaluku 936
Loimi: puolivalkaistua ja punaista aivinalankaa n:o 16

Kude: puolivalkaistua, valkaisematonta ja punaista aivinalankaa n:o 16

(Voidaan myös kutoa käyttäen käsinkehrättyjä pellavalankoja.)

● punainen
■ puolivalkaistu
× valkaisematon

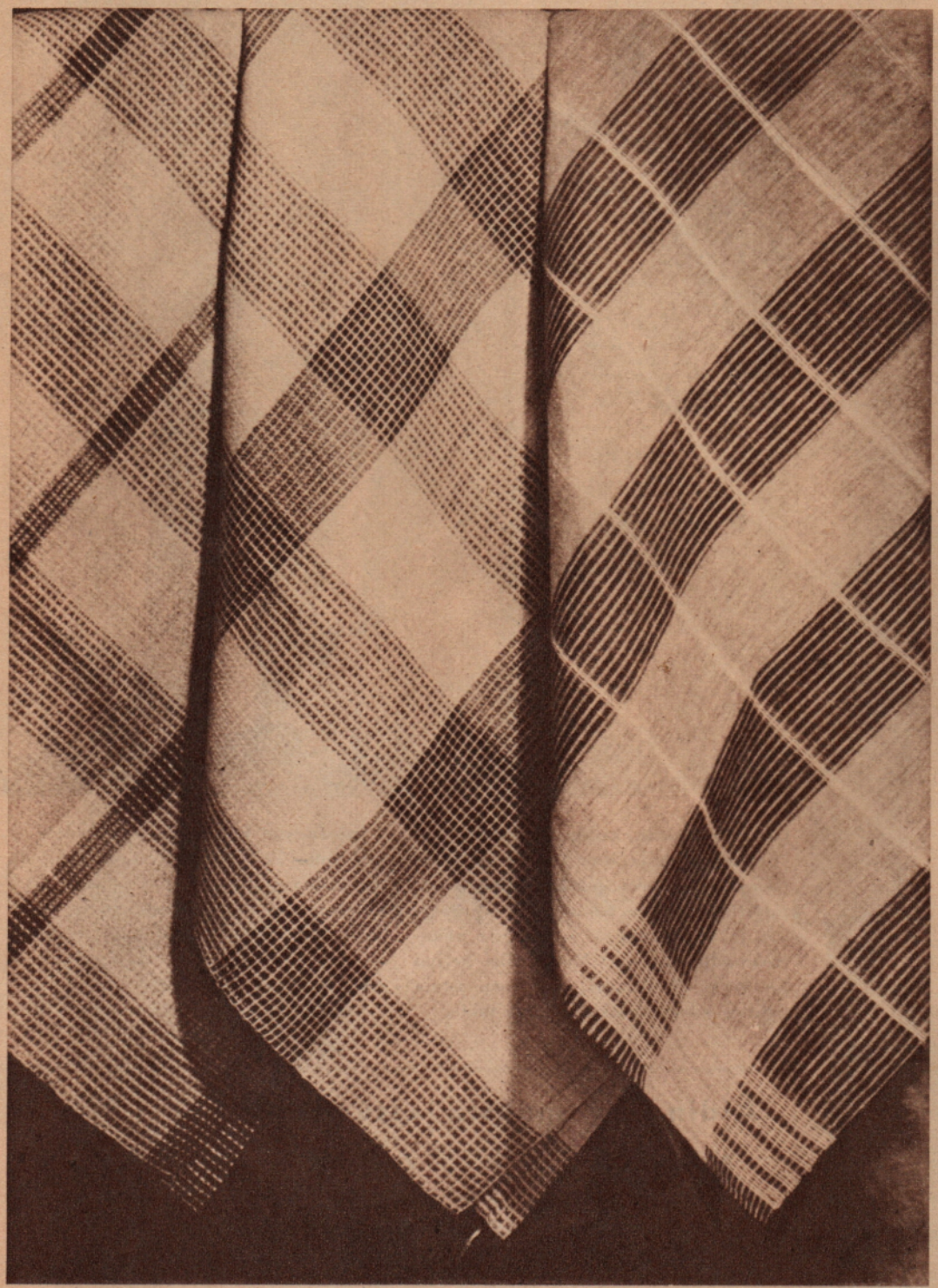

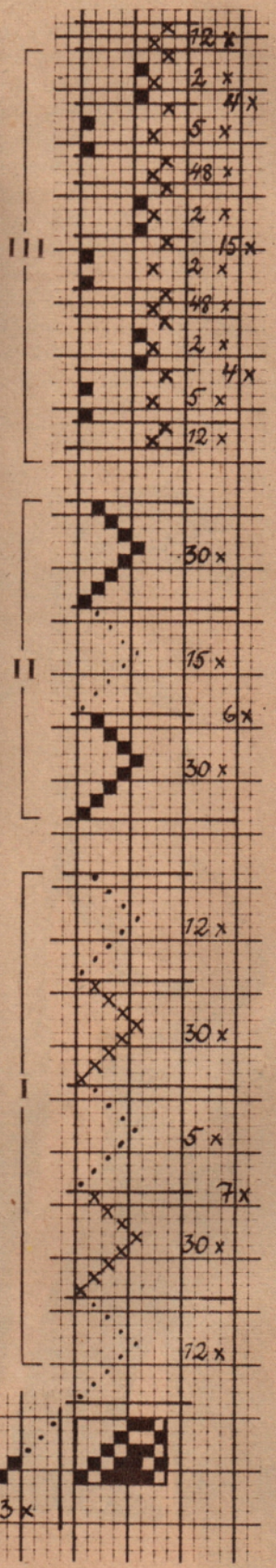

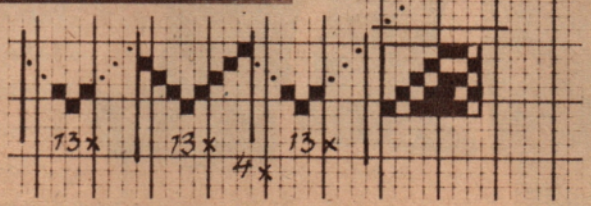

I II III

Pyyhinliinat kudottu Fredrika Wetterhoffin Kotiteollisuusopistossa Helmi Aaltosen johdolla.

KULUNEEN TILALLE

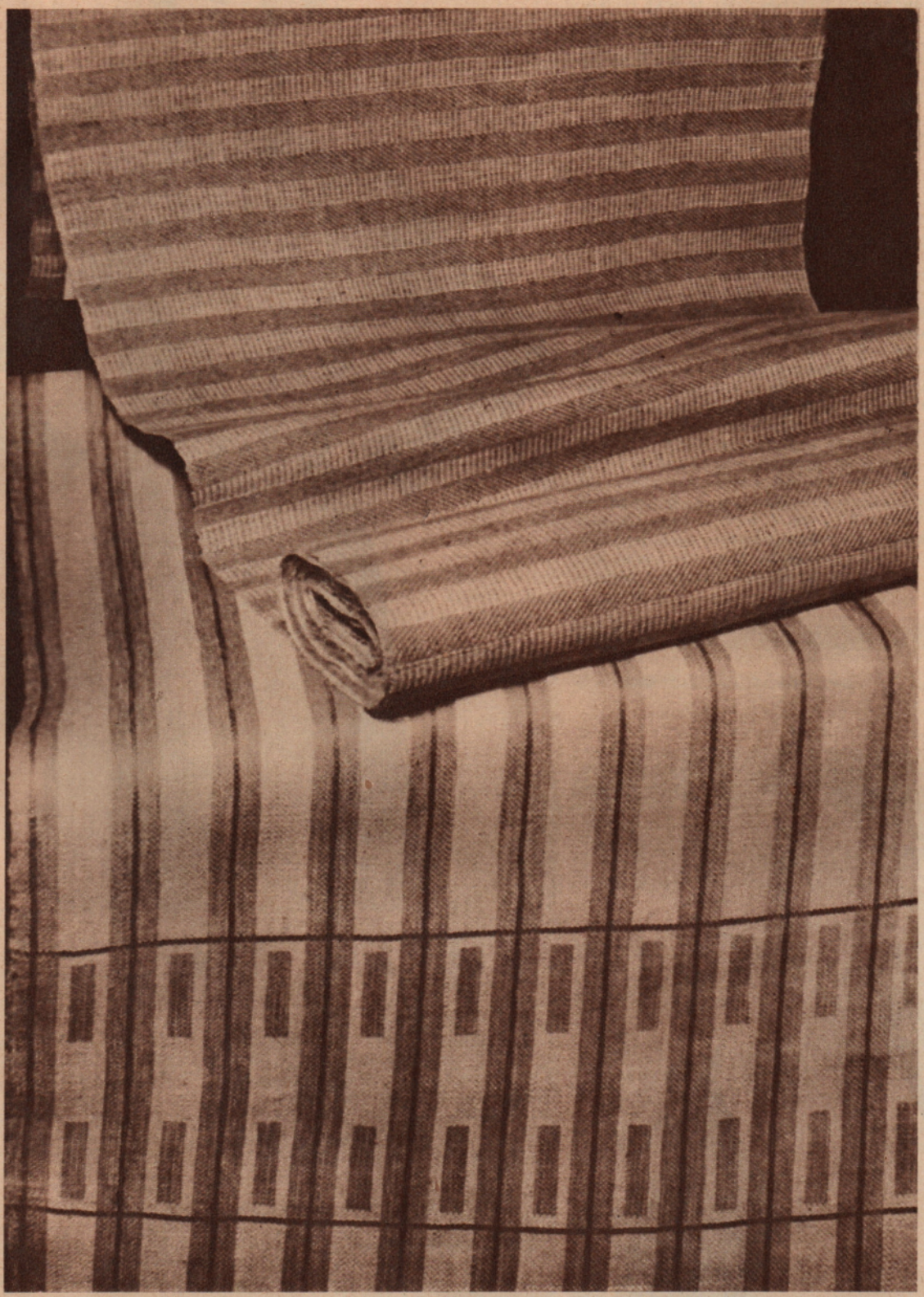

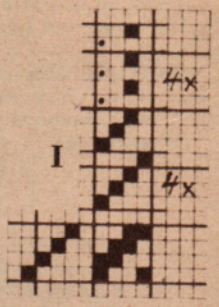

1. Poikkiraitainen pyyhinliinakangas.

Pirta 60/2

Loimen leveys 45 cm

Lankaluku 540

Loimi: valkaisematonta aivinalankaa n:o 16

Kude: valkaisematonta ja puolivalkaistua aivinalankaa n:o 16

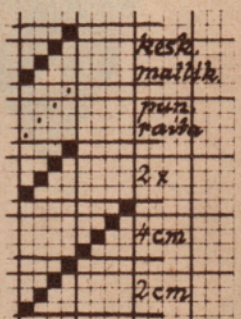

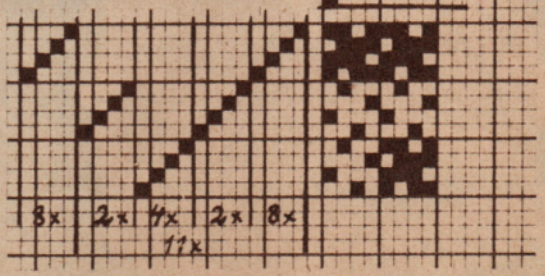

2. Punaraitainen pyyhinliinakangas.

Pirta 80/2

Loimen leveys 46 cm

Lankaluku 736

Loimi: valkaisematonta ja punaista aivinalankaa n:o 16

Kude: puolivalkaistua ja punaista aivinalankaa n:o 16

Luontiohje:

11 ×	14	lankaa	valkaisematonta
	4	»	punaista
	46	»	valkaisematonta
	14	»	valkaisematonta
	4	»	punaista
	14	»	valkaisematonta

Yht. 736 lankaa

Kaksiosainen puku "Kevätilta"

Koko 38 (40—42—44)

Puku on neulottu ohuehkosta froteelangasta ja sekä »laskostettu» hame että lyhyt jakku antavat sille reippaan, nuorekkaan sävyn.

Tarvikkeet: Froteelankaa, pyöreä puikko n:o 2 ja suorat puikot n:o 2. Virkkuuneula n:o 4. 1 m 1 cm:n lev. kuminauhaa, 1 1/2 m ripsinauhaa ja 80 cm taftinauhaa sekä 8 nappia.

Mittakaava: 7 s = 2 1/2 cm
10 k = 2 1/2 cm

HAME

Huom! Tämä hame on suunniteltu siten, että sen pituus valmiina on 76 (76—77 1/2—77 1/2) cm. Jos halutaan pitempi tai lyhyempi hame, pituus on määrättävä ennen ens. kav. k:ta.

Pyöreällä puikolla luodaan 684 (684—722—722) s. K. yhdistettäessä pidetään silmällä, etteivät s. pääse kiertymään. 1 k: * 17 o, 2 n, toistuu tähdestä k. loppuun. 2 k: * 8 o, nostetaan 1 s, 8 o, toistuu tähdestä k. loppuun. Näin muodostuu siis 36 (36—38—38) laskosta. Toistetaan nämä 2 k., kunnes työn pituus on 11 1/2 (14—15—17 1/2) cm. 1 kav. k: kav. 1 s. ens. laskoksessa *ennen* nostettua s. ja samoin joka toisella laskoksella, siis yhteensä 18 (18—19—19) kav. Neulotaan suoraa 2 1/2 cm. 2. kav. k: kav. 1 s *ennen* nostettua s toisessa laskoksessa ja edelleen joka toisessa laskoksessa k. loppuun, siis 18 (18—19—19) kav. Neulotaan suoraa 2 1/2 cm. 3. kav. k: kav. 1 s nostetun s *jälkeen* 2. laskoksessa ja edelleen joka toisessa k. loppuun siis 18 (18—19—19) kav. Suoraa 2 1/2 cm. 4. kav. k: kav. 1 s. nostetun s *jälkeen* 2. laskoksessa ja edelleen joka toisessa k. loppuun, siis 18 (18—19—19) kav. Näin jatketaan kaventaen aina 2 1/2 cm:n välein 18(18—19—19) ennen ja jälkeen nostetun s, kunnes

UUTTA, REIPASTA

työn pituus on 74 (74—75—75) cm ja jäljellä on 234 (252—266 — 285) s. Seur. k. kav. 18 (18—19—19) s kuten edellä ja kav. k. toistuu 1 cm:n välein vielä kahdesti. Jäljelläolevat 180 (198—209—228) s päätetään.

Viimeistely: Oikea puoli päällä päin virkataan 1 k. hameen ylä- ja alapäähän. Hameen yläpäähän ommellaan nauhakuja, johon pujotetaan kuminauha ja ommellaan se sopivan pituiseksi.

TAKKI

Takakappale: Suorilla puikoilla luodaan 106 (114—120—128) s. Neulotaan sileää 2 1/2 cm, viimeinen k. nurjaa. Sen jälkeen 2 k. nurjaa (jakun käännösvaran merkiksi), jonka jälkeen neulotaan sileää sekä lisätään 8 × 1 s joka 2 1/2 cm:llä kumm. reunassa. Puikoilla on siis 122 (130—136—144) s, joilla neulotaan suoraa, kunnes neuleen pituus on 24 (24—25 1/2—25 1/2) cm käänteen reunasta. **Kainalokavennus:** K. alussa kav. 2 × 8 (9—9—10) s sekä sen jälkeen 6 (7—8—8) × 1 s joka toisella k. Puikoilla on nyt 94 (98—102—108) s, joilla neulotaan suoraa, kunnes kainaloaukko on 19 (19 1/2—20—21) cm. **Olkapää:** Joka k. alussa kav. 6 × 8 (8—8—9) s sekä senjälkeen 2 × 7 (8—9—9) s. Jäljelläolevat 32 (34—36—36) s päätetään.

Vasen etukappale: Suorilla puikoilla luodaan 42 (45—48—52) s ja neulotaan sileää 2 1/2 cm, viimeksi n k. Seuraava k: nurjaa. Seur. k. alussa luodaan lisää 28 s etuvaraksi ja neulotaan

edelleen sileää lisäten kainalon puolella 8 × 1 s joka 2 1/2 cm:llä. Puikoilla on nyt 64 (65—67—70) s, joilla neulotaan suoraa kunnes kainaloaukko on 14 1/2 (15—15 1/2—16) cm. Kaula-aukko: Etureunassa päätetään kerran 21 (21—22—22) s ja 6 × 2 s: Neulotaan sileää kunnes kainaloaukko on 19 (19 1/2—20—21) cm. Olkapää: Kainalon puolella päätetään 3 × 8 (8—8—9) s ja kerran 7 (8—9—9) s.

Oikea etukappale: Suorilla puikoilla luodaan 42 (45—48—52) s ja neulotaan sileää 2 1/2 cm, viimeksi n k. Seur. k. alussa luodaan lisää 28 s (etuvaraksi) ja sitten neulotaan nurjaa k. loppuun jakun reunaksi. Jatketaan samoin kuin oik. etukappaleessa 2 1/2 cm käännösreunasta. Sitten tehdään ensimmäinen kaksoisnapinläpi seuraavasti: 2 o, päätetään 5 s, 14 o, päätetään 5 s, o k. loppuun. Seur. k:lla luodaan vastaavasti 5 uutta s päätettyjen kohdalle. Tehdään vielä 3 kaksoisnapinläpeä, tasaisten välimatkojen päähän, viimeinen 1 cm kaula-aukon alapuolelle.

Hihat: Suorilla puikoilla luodaan 63 (66—68—71) s. Neulotaan sileää 2 1/2 cm, viimeksi n k. Seur. 2 k. neulotaan nurjaa ja jatketaan sileää lisäten kumm. reunassa 2 1/2 cm:n välein 14 (14—15—15) × 1 s. Puikoilla on nyt 91 (94—98—101) s, joilla neulotaan suoraa kunnes työn pituus on 45 1/2 (45 1/2—47—47) cm käänteen reunasta. **Hihankavennus:** Kerr. alussa kav. 2 × 8 (9—9—10) s ja sen jälkeen joka toisella k. 1 s 11 1/2 (12—12 1/2—13) cm. Seur. kerrosten alussa päätetään 6 × 2 s. Jäljelläolevat silmukat päätetään.

Kaulus: Suorilla puikoilla luodaan 100 (102—104—108) s. Neulotaan sileää lisäten puikon lopussa 8 × 1 s joka 4. k. Puikoilla on nyt 116 (118—120—124) s, joilla neulotaan sileää, kunnes työn pituus on 9 cm, lopuksi n k. Seur. 2 k. nurjaa kauluksen reunaksi. Jatketaan sileää kaventaen 8 × 1 s puikon lopussa joka 4. k. Puikoilla on nyt 100 (102—104—108) s, joilla neulotaan sileää kunnes työn pituus reunasta on 9 cm. Päätetään.

Viimeistely: Ommellaan olka-, sivu- ja hihansaumat. Hihat istutetaan paikoilleen. Takin helman ja hihojen käänteet ommellaan. Kaulus käännetään kaksinkerroin ja päät ommellaan.

Kaulus ommellaan paikoilleen aloittaen 5 cm:n päästä kumm. reunassa. Oikea puoli päällä päin virkataan 1 k. kiinteitä s jakun etureunoihin. Etuvarat huolitellaan taftinauhalla. Napinreiät huolitellaan. Napit ommellaan.

Miehen villaliivi "Venematka"

Koko 48 (50—52)

Tarvikkeet: Harmaata tai beigeväristä, ohuehkoa villalankaa. Puikot n:o 2 ja 2 1/2, virkkuuneula, 2 nappia.

Mittakaava: 12 s = 5 cm
16 k = 5 cm

Selkäkappale: Puikoilla n:o 2 luodaan 112 (124—136) s ja neulotaan joustinta 1 o, 1 n 5 (6—6) cm. Vaihdetaan puikot n:o 2 1/2 ja neulotaan sileää kunnes neuleen pituus on 30 (32—32) cm. Kainalokavennus: Jokaisen k alussa kav. 4×5 (6—7) s ja senjälkeen 4 (5—6) × 1 s jokaisen k. lopussa. Neulotaan sileää kunnes kainaloaukko on 25 (26—27 1/2) cm. Olkapää: jokaisen k. alussa kav. 6 × 8 (9—10) s. Jäljelläolevat 36 s. päätetään.

Oikea etukappale: Puikoilla n:o 2 luodaan 112 (124—136) s. ja neulotaan joustinta 5 (6—6) cm. Vaihdetaan puikot n:o 2 1/2 ja neulotaan sileää kaventaen vas. reunassa joka toisella k. 40 × 1 s, joten jäljellä on 72 (84—96) s. **Kainalokavennus:** Jatketaan kavennuksia etureunassa, 1 s joka toisella kerr. ja kav. kainaloa varten 2 × 5 (6—7) s sekä joka toisella k., 4 (5—6) × 1 s, kunnes jäljellä on 24 (27—30) s. Neulotaan suoraa kunnes kainaloaukko on 25 (26—27 1/2) cm. **Olkapää:** Kainalon puolella kav. 3 × 8 (9—10) s.

Vasen etukappale neulotaan samalla tavoin, mutta oikean peilikuvaksi.

Viimeistely: Olkasaumat ommellaan. **Kainaloaukon reunus:** Puikoilla n:o 2 poimitaan kainaloaukosta 160 (164—168) s. Neulotaan joustinta 1 o, 1 n 1 1/2 cm. Päätetään 1 o, 1 n. Ommellaan sivusaumat. **Vasen kiinnikeliuska:** Puikoilla n:o 2 1/2 poimitaan vas. etukappaleen joustinosan reunasta (siis pystysuoraan) 13 s ja neulotaan sileää 3 k. **Napinläpi:** Neulotaan 6 s, otetaan toinen kerä lankaa ja päätetään keskimmäinen s. Neulotaan loput 6 s. Neulotaan kumm. kerällä vielä 3 k. Seur. k. neulotaan 6 s, luodaan 1 s, neulotaan 6 s, jolloin siis samalla puikolla on 13 s. Jatketaan sileää ja kav. kumm. reunassa joka toisella kerr. 1 s, kunnes jäljellä on 1 s, joka päätetään. **Etureuna:** Puikoilla n:o 2 luodaan 11 s ja neulotaan joustinta 1 o, 1 n, kunnes nauha on tarpeeksi pitkä kiertämään kiinnikeliuskan yläpuolelta lähtien niskan ympäri oik. etukappaleen joustimen reunaan saakka. S päätetään. Koko etuosan ja joustinnauhan ja kiinnikeliuskan reunaan virkataan 1 k. kiinteitä s ja oik. etukappaleen joustimen alareunaan virkataan silmukka nurjalle puolelle tulevaa nappia varten. Kiinnikeliuska vahvistetaan nauhalla. Napinläpi reunustetaan. Napit ommellaan.

NEULOTTAVAKSI

Miehen villapusero "Kanootti"

Koko 48 (50—52)

Tarvikkeet: Pohjavärinä harmaata, koristeraitaan mustaa ja punaista paksua villalankaa, puikot n:o 3 1/2 ja 4 sekä nupittomat n:o 3 1/2.

Mittakaava: 9 s = 5 cm
6 k = 2 1/2 cm

Koristeraidan mallineule.

S lukumäärä on jaollinen 2 + 1.

1 ja 2 k: Mustalla kaikki s o.

3 k: Punaisella 1 o * nostetaan neulomatta 1 s, 1 s o. Toistuu tähdestä.

4 k: Punaisella nurin.

5 k: Harmaalla 1 s nostetaan, * 1 s o, 1 s nostetaan, toistuu tähdestä.

6 k: Harmaalla nurjaa.

7 k: Kuten 3 k.

8 k: Kuten 4 k.

9 k: Mustalla 1 s o, * lanka siirretään työn eteen, 1 s, nostetaan, lanka työn taakse, 1 s o. Toistuu tähdestä.

10 k: Mustalla o.

11 k: Punaisella, lanka työn eteen, 1 s. nostetaan, * lanka työn taakse, 1 s o, lanka työn eteen, 1 s nostetaan, toistuu tähdestä.

(Jatkuu siv. 308)

Pikku äidin kirje

Villikko: Itse äitinä käsitän miten tavattoman murheissaan äitisi on puolestasi. Hänellä on täysi syy kieltää sinulta monet mainitsemasi seikat. Pelkään vain, että olet kuuro ja sokea hänen neuvoilleen, joita hän rakkaudessaan tarjoaa, koska voit niin sydämettömästi kirjoittaa. Olet pian täysikasvuinen nainen ja itse vastaat teoistasi. On surkeaa vanhempien seurata vieressä tapahtumia pystymättä auttamaan omaa lastaan. Turhaa on tässä selostella ihastuksiasi, sillä rakkaudesta et nähtävästi tiedä mitään, haluat vain uhmata toisia ja tehdä mitä itse haluat. »Uudenaikainen ihminen saa tehdä mitä haluaa», kirjoitat. Tuolla ajatuksella et pitkälle pääse, sillä mitä sivistyneempi ihminen on, sydämeltään hieno, sitä enemmän hän ottaa huomioon toiset.

Margareetta: Kirjoita minulle uudelleen ja anna osoite, johon voin vastata, sillä tässä en voi paljon sanoa. Vanhempasi ovat julmia ja ihmettelen heidän sydämetöntä ja luonnotonta suhtautumistaan. Mielestäni pitäisi sinun heti pyrkiä muualle ansiotyöhön. Pelkään terveytesi puolesta, jos tällaista saa jatkua. En voi käsittää, että isä ja äiti uhkaavat oman lapsensa elämää, ajavat ulos, ahdistavat eri tavoin. Olet täysikasvuinen nainen ja itse voit valita seurasi. Toveriasi ei voida mistään rangaista, eihän hän tehnyt mitään väärää. Ole ihan rauhallinen sen suhteen. Koeta pian muuttaa muualle. Älä lannistu, rakas ystävä. Sydämestäni toivoisin alkaneen vuoden tuovan sinulle onnellisempaa oloa.

Maailmalle: Älä mene enää tuollaista rouvaa auttamaan, joka puhuu pääsi täyteen tyhmyyksiä. Lasten synnyttäminen ei ole laisinkaan niin hirveää kuin hän kuvasi eikä avioliitto sellaista. Hän on varmaan itse katkera ja jotenkin sairaalloinen ihminen, kun niin ajattelee. Samaten tuo hänen juttunsa niistä kolmesta naisesta ulkomailla on täyttä satua, mahdottomuutta. Mielestäni menisit nyt ensin kotiseudullasi johonkin ansiotyöhön ja sitten parin vuoden kuluttua ehkä kauemmaskin. Tietenkin olisi eduksi, jos voisit käydä jonkin hyödyllisen kurssin. Ole aivan rauhallinen ja iloisin mielin ponnistele eteenpäin.

Huono perheenäiti: Sinun on ensimmäiseksi mentävä lääkärin puheille, sillä olet nähtävästi liikarasittunut tiheistä synnytyksistä ja vauvojen hoidosta. Et jaksa töissäsi, ellet ensin saa asiallista hoitoa ja vaatimaasi lepoa. Sen jälkeen voit sitten rauhallisemmin olla lastesi kanssa ilman turhia torumiskohtauksia. Koeta parhaasi ja huomaa miten paljosta sinulla on syytä tuntea onnea: hyvä mies, kärsivällinen kaikessa, kotisi ja lapsesi. Mene nyt heti lääkärille.

Äitipuoli: Ei ainoastaan äitipuolella ole vaikeuksia nuorten tyttärien kanssa vaan monella äidillä on samat huolet. Mielestäni olet yrittänyt parhaasi ja ehkä nyt on viisainta antaa heidän itse omalla vastuullaan koettaa eteenpäin. Keskustele tästä miehesi kanssa, sillä yhdessä teidän on löydettävä suhtautumistapa. Tuon ikäiset tytöt haluavat tuntea olevansa itsenäisiä, täysikasvuisia, ja ehkä omat kokemukset sitten opettavat heitä. Tärkeintä on kuitenkin, että sinulla miehesi kanssa on yksimielinen asennoituminen.

Onneton: Mielestäni et puhuisi entisyydestäsi enää miehellesi. Onhan kaikesta tapahtuneesta jo melkein 20 vuotta eikä se ole vaikuttanut onnelliseen avioliittoosi. Miksi enää vetäisit turhaan sitä esille? Mitättömästä, merkityksettömästä jutusta voisi tahtomattasi kasvaa erottava muuri kotiisi. Ehkä rangaistuksesi onkin se, että siitä et voi puhua. Mutta omalla elämälläsi, rakkaudellasi, olet jo monin verroin korjannut tapahtuneen. Usko Jumalaan ja siihen, että kaikki on anteeksi annettu ja pois pyyhitty. Juuri epäonnistuneille ja kompasteleville on tämä usko Jumalan lahjana annettu.

Toivonko turhaan: Siihen mitä tapahtui et ole yksin syyllinen vaan etupäässä toverisi, joka paljon vanhempana ja kokeneempana sinut hämäsi. Sinulla on kultainen äiti, seuraa hänen neuvojaan. Älä kuvittele tässä olleen rakkautta, se oli vain intohimoa, johon kokemattomana, liian nuorena, tulit johdatetuksi. Varo sellaista jotta et joutuisi elämääsi tuhoamaan. Mies, joka siten käyttäytyy, ei ole rakkautesi arvoinen. Ehkä itsellesi olisi rauhoittavaa olla nyt muualla jonkin aikaa. Äitisi osaa tässä ohjata. Siihen, mitä tämä kaikki aiheutti toisessa talossa, et ole syypää. Toivon sinulle valoisaa tulevaisuutta. Uskon, että sinusta tulee hyvä nainen, joka voimakkaana oikeassa ja kauniissa ponnistelee eteenpäin.

Epätoivoinen 18-v.: Käsität hyvin, että ihmetellen luin kirjettäsi. Niin nuori ja niin paljon kokenut. Säälin sinua, yksinäistä, elämää janoavaa tyttöä, jota kukaan ei ole neuvonut, suojellut ja rohkaissut. Ei ole helppoa selvitä yksin ja kuten itse kirjoitit kovien kokemusten kautta joutua etsimään oikeaa tietä. Toivottavasti nyt käsität, että sinulla täytyy olla oikeaa omanarvontuntoa ja vastuuta. Kun olet valmistunut alallesi, voit varmaan muuttaa toiselle paikkakunnalle töihin ja siten vapautua nykyisistä vaikeuksistasi. Mitä tuohon toiseen vikaan tulee, niin kerrothan sen usein olevan täysin poissa. Luulen, että tasapainoinen elämä poistaisi sen itsestään. Mutta Helsingissä on myös siihen hoitoa saatavana. Älä ajattele toistaiseksi avioliittoa lainkaan, sillä olet vielä liian epävarma itsestäsi. Jatka elämääsi uusin ottein, siten, että kaikki voivat sinua kunnioittaa. Kirjoita uudelleen jos haluat ja pane jokin osoite, jonne voin vastata (vaikka paikkakuntasi postitoimisto ja nimimerkki).

Miksi: Voit olla huoleti siitä, että toisetkin perheenemännät tuntevat itsensä usein melko epäonnistuneiksi. Arkiset työt eivät aina luista, leipomiset ja ruoat epäonnistuvat, lapset ovat tolaltaan ja kaikki näyttää harmaalta. Sinun on yritettävä nostaa pääsi tällaisista masennustiloista ja oikein pakotettava itseäsi huomaamaan monet iloitsemisen aiheet, joita varmasti myös on. Mitä paremmin jaksat olla valoisa sitä enemmän luot valoa toisillekin perheesi jäsenille. Vaimo on hyvin keskeinen kodin mielialan luoja. Ehkä sinulla on nyt kuluttavat vuodet menossa, mutta sillä ei saa liiaksi puolustella pahoja puuskiaan.

Alle 18-v.: Kiitos luottamuksestasi. Mielestäni olet onnellinen tyttö, sillä se mistä kirjoitit tuntui kaikki niin valoisalta. Älä päästä mitään ystäväsi ja sinun keskinäistä suhdetta hämmentämään. Siitä, mikä sinua pelottaa avioliittoa ajatellessasi, saat lääkäriltä oikeat tiedot. Jos se ei ole muita hänen perheessään estänyt avioliitosta, miksi silloin häntä? Keskustele tästä aikanaan toverisi kanssa. Äitisi levottomuus on luonnollista ja johtuu hänen rakkaudestaan sinuun. Oletko jutellut hänen kanssaan avomielisesti tästä, te kaksi voisitte varmaan auttaa toisianne. Toivotan sinulle vain jatkuvaa hyvää.

Sirpukka: Olen oikein iloinen, kun olet viimeinkin löytänyt oman äitisi. Ehkä hän ymmärtää sinua, on läheinen ja hyvä — toivotaan. En käsitä miksi et voisi häntä tavata vaikka vanhempasi ovatkin eronneet, sitä ei kai kukaan voi kieltää tässä tapauksessa. Hartaasti toivoisin, että äidissäsi löytäisit sen mitä etsit, ihmisen, joka tahtoo sinua auttaa, mutta älä odota liikaa heti, vaan muista, että sittenkin olette vieraita toisillenne. On erinomaista, että sinulla on hyvä työpaikka, yritä siellä parastasi.

OHJEITA niille, jotka kirjoittavat Pikku äidille. — Toivoessanne apua elämänongelmaanne ilmoittakaa kirjeessänne ikänne ja olosuhteenne, missä elätte. Ellette halua, Teidän ei tarvitse ilmoittaa nimeänne, vaan voitte käyttää nimimerkkiä. Vastaus tulee tällöin lehteen, mutta joutuu odottamaan julkaisuvuoroaan. Jos haluatte saada pikaisen vastauksen, ilmoittakaa nimenne ja osoitteenne ja liittäkää kirjeeseen postimerkki, niin vastaus saapuu Teille postitse. Jos kirjeenvaihto jatkuu, joka kirjeeseen on liitettävä vastauspostimerkki. Kirjeen kuoreen osoite: Pikku äiti, Kotilieden toimitus, Helsinki. Kirje on kirjoitettava musteella. Pikku äiti ei vastaa käytännöllisiin kysymyksiin, vaan ne on osoitettava Kotilieden kysymysosastoon.

KOTILIEDEN

keittiöstä

LIHAPYÖRYKÄT

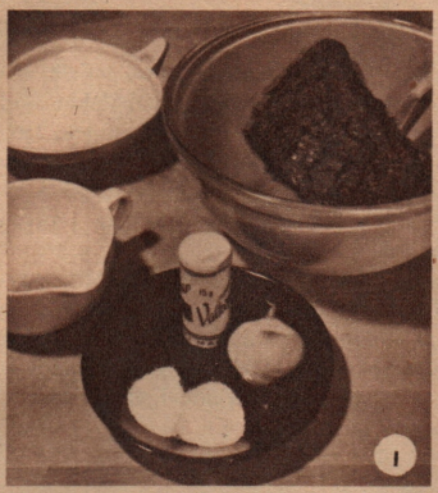

1

2

Kuva 1. Pyöryköitä varten lihan ei tarvitse olla paistista jauhettua, mutta muuten hyvänlaatuista. Toisin sanoen siinä ei saa olla jänteitä ja kalvoja eikä runsaasti silavaa, joka sulaa pois paistettaessa, jolloin pyörykät »kutistuvat kokoon» pannussa. Nesteeksi voi käyttää kerman ja veden sekoitusta tai kylmää maitoa. Sopivat ainesuhteet ovat esim. seuraavat: 400 g jauhelihaa, 1 dl korppujauhoja, 2 dl kylmää maitoa, 1 muna, 1 rkl raastettua sipulia, 1 tl suolaa, $^1/_4$ tl valkopippuria. Pyöryköiden valmistus aloitetaan panemalla korppujauhot nesteeseen turpoamaan.

Kuva 2. Jauheliha vatkataan notkeaksi ja siihen lisätään vähitellen korppujauhot sekä neste. Sipuli lisätään raastettuna ja raakana, jolloin säästytään ikävältä sipulin käryltä sekä epämiellyttäviltä sipulinkappaleilta pyöryköissä. Lapsetkaan eivät huomaa sipulin olemassa oloa, kun se on lisätty tällä tavoin. Viimeksi lisätään mausteet sekä kevyesti haarukalla vatkattu muna.

Kuva 3. Pyörykkätaikinaa sekoitetaan puukauhalla, kunnes se tarttuu kulhon reunoihin.

Kuva 4. Mureketaikina leivotaan pyöryköiksi puhtain, märin käsin. Käsien kastelemista varten varataan vesiastia työpöydälle. Työlauta on myös kasteltava hyvin siltä osalta, johon pyörykät asetetaan, jotteivät ne tarttuisi kiinni.

Kuva 5. Lihapyörykät paistetaan paksussa pannussa, jossa ne ehtivät kypsyä sisältäkin. Pyörykät pyöräytetään joka puolelta rasvassa heti pannulle panemisen jälkeen. Sen jälkeen ne paistetaan kauniin ruskeiksi usein pannua ravistellen. Yllä olevasta annoksesta tuli 23 keskikokoista pyörykkää ja niiden paistamiseen meni runsas ruokalusikallinen margariinia.

3

4

5

6

Kuva 6. Pyöryköille valmistetaan pannussa kastike, johon käytetään pannun huuhdeliemi. Kastikkeen mausteeksi sopii mainiosti tomaattisose varsinkin silloin, kun pyörykät tarjotaan spaghetin kanssa.

Talousopettaja Kirsti Tolvanen:

"Varattu pöytä" – KOTONA

Kaipasitteko viime teatterissakäynnin jälkeen rauhallista keskustelusoppea, missä olisitte voineet vaihtaa mielipiteitä illan näytelmästä? Pieni suolainen iltapalakin olisi varmasti maistunut erinomaisesti, mutta ravintolaan ei oikein enää kannattanut lähteä. Tuskin siellä olisi ollut mukavaa pöytääkään saatavissa, kun ei tullut ajoissa varatuksi. Samoin käy usein konserttien ja mielenkiintoisten kokouksien jälkeen. Ystävien kesken viriää kotimatkalla vilkas keskustelu, jota olisi hauska jatkaa pitemmältikin, mutta joka sopivan keskustelupaikan puutteessa on jätettävä toiseen kertaan.

Miten olisi, jos ensi kerralla miettisitte asiaa jo etukäteen ja järjestäisitte »varatun pöydän» kotiin? Se ei vaadi kohtuuttoman suuria uhrauksia ja illan antoisa keskustelu maksaa varmasti vaivan. Kun kaikki on hyvin suunniteltu ja etukäteen valmistettu, voi emäntäkin nauttia rauhassa miellyttävästä yhdessäolosta. Tällä aukeamalla kuvattu pieni ilta-ateria on suunniteltu ottamalla huomioon edellämainitut näkökohdat Tarjoiluohjelma, jota ei välttämättä tarvitse kokonaan toteuttaa, on seuraava:

Appelsiinimehua
Suolamanteleita ja maapähkinöitä
Pikku piirasia
Kuminakeksejä

Leikkeletarjotin:
- **silliä,**
- **kieltä ja piparjuuriraastetta**
- **suolalihaa ja etikkakurkkua**
- **maksapasteijaa ja keitettyjä luumuja**

Perunaomenasalaatti
Lämpimiä sämpylöitä, ruiskorppuja, suolakeksejä
Voita
Pizzapiirakka
Maitoa, vichyä

Pähkinäkakku
Teetä

Ennen teatteriin tai kokoukseen lähtöä valmistetaan kaikki jo hyvissä ajoin tarjoilukuntoon. Oleskelunurkkauksen pöydälle varataan pientä suolaista suuhunpantavaa, pienet lautaset ja lautasliinat. Raikas appelsiinijuoma tuodaan pöytään kylmänä ja laseihin kaadettuna vasta kotiin tultua.

Ruokapöydälle katetaan valmiiksi lautaset, veitset ja haarukat, juomalasit, mausteikko, voi, ruiskorput ja keksit pienet aluslautaset maitokannulle ja vichypullolle sekä lautasliinat.

Keittiössä pizzapiirakka on paistamisen jäljeltä pellillä valmiina lämmittämistä varten. Sämpylät leikataan poikkipäin viipaleiksi, jotka jätetään pohjasta kiinni toisiinsa ja käärtään alumiinipaperipakettiin. Se mahtuu piirakan kanssa samalle pellille. Salaatti valmistetaan jo iltapäivällä, leikkelevati sitä vastoin aivan viimeiseksi. Molemmat pidetään kylmässä tarjoiluun asti. Tarjottimelle varataan teekupit, leipälautaset, sokerikko ja kermakko, lautasliinat sekä pähkinäkakku.

Heti kotiin tultua emäntä käy panemassa uunin lämpiämään. Se kuumenee sillä aikaa, kun alkutarjoilua nautitaan. Sillä välin taas, kun piirakka ja sämpylät ovat uunissa, nostetaan juo-

mat, salaatti sekä leikkeletarjotin pöytään. Piparjuuriraaste on pienessä kannellisessa astiassa ja lisätään vasta nyt, tai sen annetaan olla astiassa, mistä jokainen saa ottaa sitä makunsa mukaan.

Juuri ennen ruokapöytään kokoontumista tyhjennetään oleskelunurkkauksen pöytä, jotta se olisi siisti sen ääreen palattaessa

Teevesi kiehuu nopeasti varsinaisen aterian jälkeen, jolloin teepöytä katetaan oleskelunurkkaukseen, missä viihtyisä ilta keskusteluineen päätetään.

Ruokien valmistusohjeet:

Perunaomenasalaatti

6 perunaa
3 omenaa
umpioherneitä
purjoa

Kastike:
3 rkl. ruokaöljyä
yhden sitruunan mehu
1 tl. suolaa
1 tl. sokeria
1 tl. sinappia
1/4 tl. valkopippuria

Perunat keitetään kuorineen. Sillä välin leikataan omenat pieniksi kuutioiksi suoraan sitruunanmehuun, jotta ne säilyisivät vaaleina. Kypsät perunat saavat jäähtyä vain sen verran, että enin höyry haihtuu niistä. Sen jälkeen ne kuoritaan ja leikataan kuutioiksi. Öljyyn sekoitetaan sitruunanmehu ja mausteet. Kastike kaadetaan lämpimien perunakuutioiden päälle. Vasta kun perunat ovat jäähtyneet, lisätään muut aineet.

Pizzapiirakka

Kuori:
100 g margariinia
2 dl vehnäjauhoja
2 rkl. vettä

Täyte:
1/2 dl tomaattisosetta
1 rkl. margariinia
1/2 sipulia
2 rkl. silputtua persiljaa
2 valkuaista
4 nakkia
juustovipaleita

Margariini vuollaan pieniksi nokareiksi jauhojen joukkoon ja sekoitetaan nopeasti sormenpäillä. Viimeksi lisätään vettä sen verran, että saadaan notkea taikina. Se saa olla

(Jatkuu siv. 314)

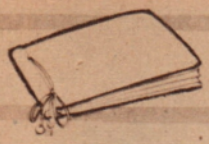

LUKIJAIMME PERHEALBUMISTA

Tällä kertaa avaamme perhealbumin onnellisten hääkuvien kohdalta. Kerromme samalla, että Kiitoslahjan tilille kertyneillä varoilla lähetetään nyt puku Pohjois-Pohjanmaalle äidille, joka lähiaikoina odottaa kymmenennen lapsensa syntymää. Vanhin lapsista on vasta 11-vuotias. Varmaan ei tällä äidillä ole vuosikausiin ollut mahdollisuutta hankkia uutta pukua itselleen. Paikkakunnan terveyssisar ja kätilö ovat suositelleet tätä perhettä ja kertovat, että he elävät puutteellisissa oloissa tiettömän taipaleen takana. Uskomme äidin ilahtuvan sydämestään saadessaan uuden puvun nuorimpansa ristiäisiin ja kahvipaketin tilaisuutta juhlistamaan.

▶ Herra Martti Ketola Helsingistä ja neiti Seija Salomaa Raumalta vihittiin avioliittoon viime juhannuksena Rauman kirkossa.

▼ Veljesten ja sisarusten kaksoishäät Pieksämäellä viime Pyhäinmiesten päivänä. Teologian ylioppilas Juha Tiusanen ja opettaja Kaarina Salmi (oik.) ja rautatieläinen Keijo Tiusanen ja lastenhoitaja Maire Salmi.

Loimaan kauppalan kirkossa vihittiin avioliittoon 25. 8. 57 kansakoulunopettaja Osmo Lappalainen ja sairaanhoitaja Ritva Lehtosalo. ◀

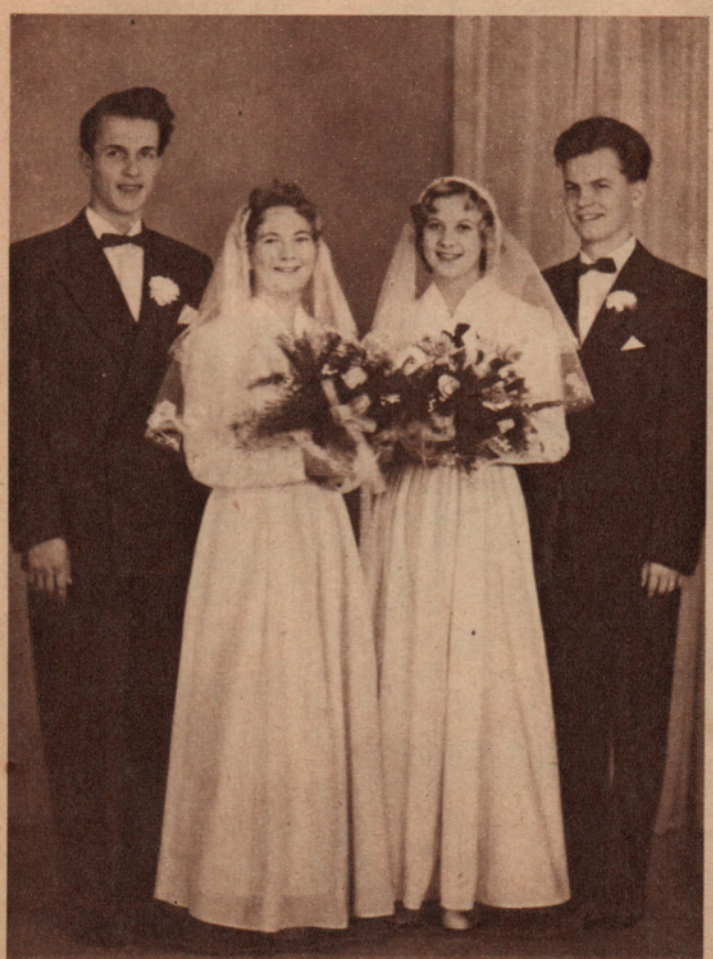

—SEK—

Nyt on helppoa olla loistoemäntä!

UPO-jääkaappi avaa Teille aivan uudet mahdollisuudet ruoanlaittoon. Tavanomaiseen ruokavalioonne saatte helposti uutta, virkistävää vaihtelua, herkuista herkuinta tarjottavaa niin oman väen kuin vieraidenkin mieluisaksi yllätykseksi. Ja ansaituksi kiitokseksi kuulette kuiskeet: »Siinäpä vasta loistoemäntä»!

UPO-jääkaapin monet erikoisuudet — 12,5 l pakastelokero, kaksi jääkaukaloa, vihannesastia, tilavat ovihyllyt, automaattinen sisävalo — on suunniteltu nimenomaan Teidän työnne helpottamiseksi.

UPO-jääkaapin hiljaisesti toimivalle kompressorille myönnetään 5 vuoden takuu.

Hinta 87.500:—

Myös vähittäismaksulla!

HYVINVARUSTETTU UPO-HUOLTOVERKOSTO KAUTTA MAAN TAKAA UPO-JÄÄKAAPILLENNE NOPEAN JA ASIANTUNTEVAN HUOLLON!

UPO 180

— suomalaista valmistetta
— kansainvälistä luokkaa

Valmistaja: UPO Osakeyhtiö, Lahti
Myyvät: Hyvinvarustetut alan liikkeet

Miksi on juuri

VITANA

paras voide ihollenne?

Talvella ihonne on alttiina suurille koetuksille. Vain **VITANA** — tieteen nopeaa kehitystä seuraten — täyttää kaikki ne vaatimukset, jotka Teillä on oikeus asettaa ihanteelliselle talvivoiteelle.

- **VITANA** on vedetön eikä voi jäätyä.
- **VITANA** sisältää runsaasti iholle tärkeää F-vitamiinia.
- **VITANA** on lanoliinipitoinen ja sillä on syvyysvaikutus ihoon.
- **VITANA** on vaaleansinistä, koska se sisältää sinistä atsuleenia. Atsuleeni, jota saadaan kamomillakukasta, on tieteen viimeinen saavutus kauneudenhoidon alalla.
- **VITANA** on koko perheen talvivoide.

Huom! **Kukaan ei vielä ole onnistunut jäljittelemään VITANAA.**

VITANAA saatte kaikissa hyvinvarustetuissa kemikalikaupoissa.

Pieni rasia 100:—, iso rasia 180:—

OY VADEMECUM AB, Helsinki

KEVÄTMIETTEITÄ VAATEKAAPILLA

(Jatkoa siv. 291)

vaan vartalo suoranlainen. Tällaisen takin pituus on aina hyvin yksilöllisesti ratkaistava oman peilin edessä. Pituuteen tietysti vaikuttaa myöskin takin muu kuosi.

Pitkälle ja täyteläiselle naiselle voi Lanvinin kaksiosaisesta puvusta (kuva 5) tulla todellinen viihtyisä »oma» puku, kun se valmistetaan raitavasta kankaasta, jossa on kotikutoisen leima. Etureunojen nauhareunuste on hyvin muodikas ja pukeva, sitä harrastaa myös Chanel puvuissaan. Pieni solmittu nipukka katkaisee hauskasti suoran etulinjan. Taskut on niin ikään sijoitettu muodikkaalle kohdalle, mutta se voi olla vaarallinenkin, koska joka vartalolle tämä puolivälin kohta ei sovi. Takin alle tulevaan pukuun liitämme mieluimmin myös hihat, joiden pituuden omien käsivarsiemme muoto määrää. Tumma reunus kuuluu niihinkin yhtenäisyyden nimessä.

Me keski-ikäisethän käytämme pukujamme paljon pidemmän aikaa kuin nuoret, jotka alinomaa haluavat uutta. Siksi yleensä Kotiliedessäkin varoitamme valitsemasta liian hetkellisiä malleja, jotka jo vuoden parin perästä ovat vanhahtavia ja ikään kuin päivämäärällä leimattuja. Ei ole hauskaa pitää tällaista »päivämäärää» pukunaan. Mutta jos nyt joskus todella haluamme ajatella aivan tämän hetken pukua, pitää viisas mielessään korjaamismahdollisuudenkin. Tältä kannalta katsoen Patoun kuosi on erinomainen. Kun iso esiliinamainen etukappale rusettikoristeineen tuntuu aikansa eläneeltä, voi sen ilman muuta ratkoa puvusta irti ja ommella sen kankaasta vaikkapa ison uuden kauluksen tai hihat aivan uuteen kuosiin. Muutenkin on syytä, jos rusetteihin mieltyy, luoda ne mahdollisimman erillisiksi, jotta ne voi ratkoa pois kyllästyttyään niihin. Omasta mielestämme rusetti sinänsä ei ole suositeltava kypsälle naiselle, mutta ei sääntöä ilman poikkeusta. Oikein muovattuna ja oikeassa vaatekappaleessa se esim. Balmainilla usein esiintyy kypsässä iässäkin olevan naisen puvussa. Useimmiten hän kuitenkin laatii niistä täsmällisiä suoria silmukoita eikä näin tuuheita ja pulleita kuin on tässä Patoun puvussa.

Kaiken kaikkiaan voinee sanoa niitä säkkipukuja ajatellen, joita kevään tullen varmasti ilmestyy näkyviimme, että säkki ei ollenkaan ole niin vaarallinen meillekään keski-ikäisille kuin helposti luulemme. On vain muistettava pysytellä melko suorissa säkkimalleissa eikä valittava liian pullean äitiyspukumaista eikä helmasta kokoonkurottua. Suorat takkimallit joita on lehdissä ja muuallakin jo näkynyt viime keväästä asti, ovat totuttaneet silmän suoraan viivaan ja vyöttömyyteen. Suoraan pukuun liittyvä helmavolangi kuitenkin kuuluu vain nuorelle polvelle. Joka vuosi muodilla on monta ehdotelmaa ja se pitää erikoisesti paikkansa tänä vuonna, jolloin se ei pääse itsekään selville siitä, pitäisikö vyötäisen paikan olla lantion seuduilla vai juuri rinnan alla vaiko häipyä kokonaan puvusta pois.

MIEHEN VILLAPUSERO "KANOOTTI"

(Jatkoa siv. 301)

12 k: Punaisella n.
Toistetaan 9—12 k.
17 k: Kuten 5 k.
18 k: Kuten 6 k.
19 k: Kuten 3 k.
20 k: Kuten 4 k.
21—22 k: Kuten 1 k.

Selkäkappale: Puikoilla n:o 3 1/2 luodaan harmaalla langalla 84 (92—102) s. ja neulotaan joustinta 1 o 1 n 7 cm. Viimeisellä k. kav. 1 s toisessa reunassa. Vaihdetaan puikot n:o 4 ja neulo-

(Jatkuu siv. 310)

Majesteetti on täydellinen luonnontuote — valmistettu pelkistä hienoimmista kasvirasvoista. Se sisältää runsaasti vitamiineja!

YKSI AINOA SUUPALA JA KAIKKI SANOVAT:

tätä täytyy saada lisää!

Miten raikasta! Majesteetti on herkkujen herkku leivän päällä — täydellinen luonnontuote, tuore ja kasteenraikas kultaisessa kääreessään.

Maistakaa — nauttikaa! Levittäkää Majesteettia leivälle ja tuntekaa sen taipuisa kokoomus, sen ruokahalua kiihottava aromi, sen ihanan raikas maku! M-m . . . . Miten **hyvää!**

Haluatte lisää! Älkää odottako, tarjotkaa jo tänään perheenne jäsenille herkkujen herkkua! Yksi ainoa suupala, ja he sanovat kuten kaikki muutkin, jotka ovat maistaneet Majesteettia — lisää, lisää, lisää!

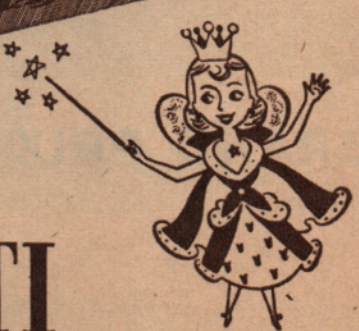

MAJESTEETTI

– sitä täytyy saada lisää!

S. W. Paasivaaran Margariinitehdas Oy

M 13-2503-58

TAITEELLISTA VARMUUTTA

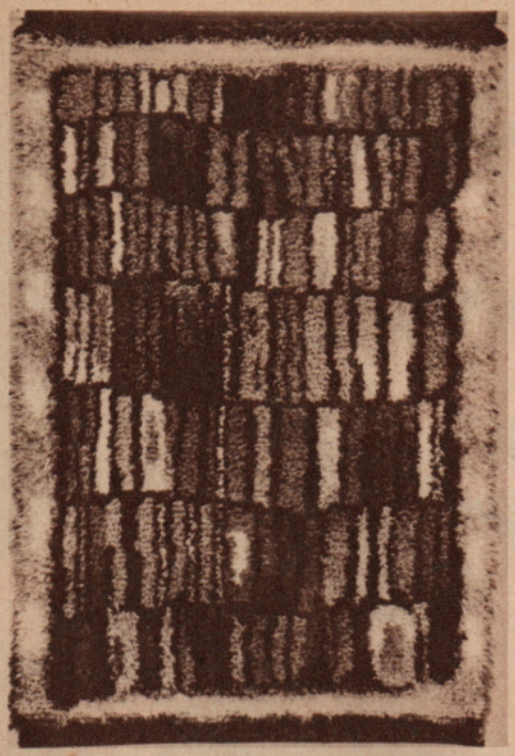

»MARRASKUU» Somm. Karin Wikstedt.

Ryijyn koko 120×170 cm. Väritys: valkoista, harmaata, siniharmaata, ja ruskean eri vivahteita. Hinnat: malli ja nukkalangat 9.300:— (2 lankaa nukassa), 13.500:— (3 lankaa nukassa), kudottu pohjakangas 5.500:—, loimi ja välikude 2.000:—. **Hinnat sitoumuksetta.**

Pyydettäessä lähetämme värillisiä luonnoksia nähtäväksi.

SUOMEN KÄSITYÖN YSTÄVÄT

Fabianinkatu 27 — Helsinki — Puh. 627542.

MIEHEN VILLAPUSERO "KANOOTTI"

(Jatkoa siv. 308)

taan koristeraita. Sitten neulotaan pohjavärillä sileää, kunnes työn pituus on 38 (40—40) cm. **Kainalokavennus:** Puikon alussa kav. 2 × 3 (4—6) s ja sen jälkeen joka toisella k. 3 (3—4) × 1 s. Puikoilla on siis 71 (77—81) s, joilla neulotaan suoraa kunnes kainaloaukko on 22 (23—24) cm. **Olkapää:** Joka kerr. alussa kav. 8 (6—8) × 6 (9—7) s. Jäljelläolevat 23 (23—25) s. pannaan varapuikolle.

Etukappale: Neulotaan samoin kuin takakappale, kunnes työn pituus on 37 (38—38) cm. **Kaula-aukko:** Neulotaan 41 (45—50) s. Otetaan toinenkin lankakerä ja päätetään keskimm. s., neulotaan kerr. loppuun. Kumpaakin puolta jatketaan nyt erikseen ja kaula-aukon reunassa kav. joka 4. k. 11 (11—12) × 1 s ja *samanaikaisesti*, kun työn pituus on 38 (40—40) cm neulotaan **kainalokavennus:** Kumm. reunassa kav. 1 × 3 (4—6) s sekä joka toisella k. 3 (3—4) × 1 s. Neulotaan suoraa jäljellä olevilla 24 (27—28) s kumm. puolella kunnes kainaloaukko on 22 (23—24) cm. **Olkapää:** Kav. hihan puolella joka k. alussa 4 (3—4) × 6 (9—7) s.

Hihat: Puikoilla 3 $^1/_2$ luodaan 48 (52—52) s harmaalla ja neulotaan 1 o, 1 n 7 cm. Vaihdetaan puikot n:o 4 ja neulotaan sileää lisäten kumm. reunassa joka 4 (4—2 $^1/_2$) cm:llä 10 (10—12) × 1 s. Puikoilla on siis 68 (72—76) s, joilla neulotaan sileää kunnes työn pituus on 48 (49—50) cm. **Kainalokavennus:** Puikon alussa kav. 2 × 3 (4—6) s ja sitten joka toisella 1 s 14 (15—16) cm. Tämän jälkeen kav. joka k. alussa 6 × 3 s. Loput s. päätetään.

Viimeistely: Ommellaan saumat. **Kaula-aukon reunus:** Nupittomilla puikoilla poimitaan aukon reunasta niskan puolelta 1. puikolle 23 (23—25) s o ja neulotaan o harmaalla. 2. puikolle poimitaan ja neulotaan 58 (60—64) s kaula-aukon vas. etureunasta. 3. puikolle samoin 58 (60—64) s. Jatketaan seuraavasti: 1 k: Joustinta 1 o, 1 n, kunnes 2. puikolla on jäljellä 3 s, sitten 3 s o; 3. puikolla 3 o, 1 n, * 1 o, 1 n, toistetaan tähdestä k. loppuun. 2 k: joustinta 1 o, 1 n, kunnes 2. puikolla on 3 s. Sitten 2 yhteen o, 1 o. 3. puikolla 1 o, 1 nostetaan, 1 o, nostettu s vedetään o s ylitse. 1 n * 1 o, 1 n, toistetaan tähdestä k. loppuun. 3 k: joustinta seuraten tarkoin mallia V-aukon kärjessä. 4 k. Mustalla o, kunnes 2. puikon lopussa on jäljellä 3 s, 2 yht. o, 1 o: 3. puikolla 1 o, 1 s nostetaan, 1 o ja neulomaton sen ylitse, o k. loppuun. 5. kerros: mustalla n. Sitten harmaalla toistetaan 2. ja 3 k. kahdesti. Päätetään 1 o, 1 n.

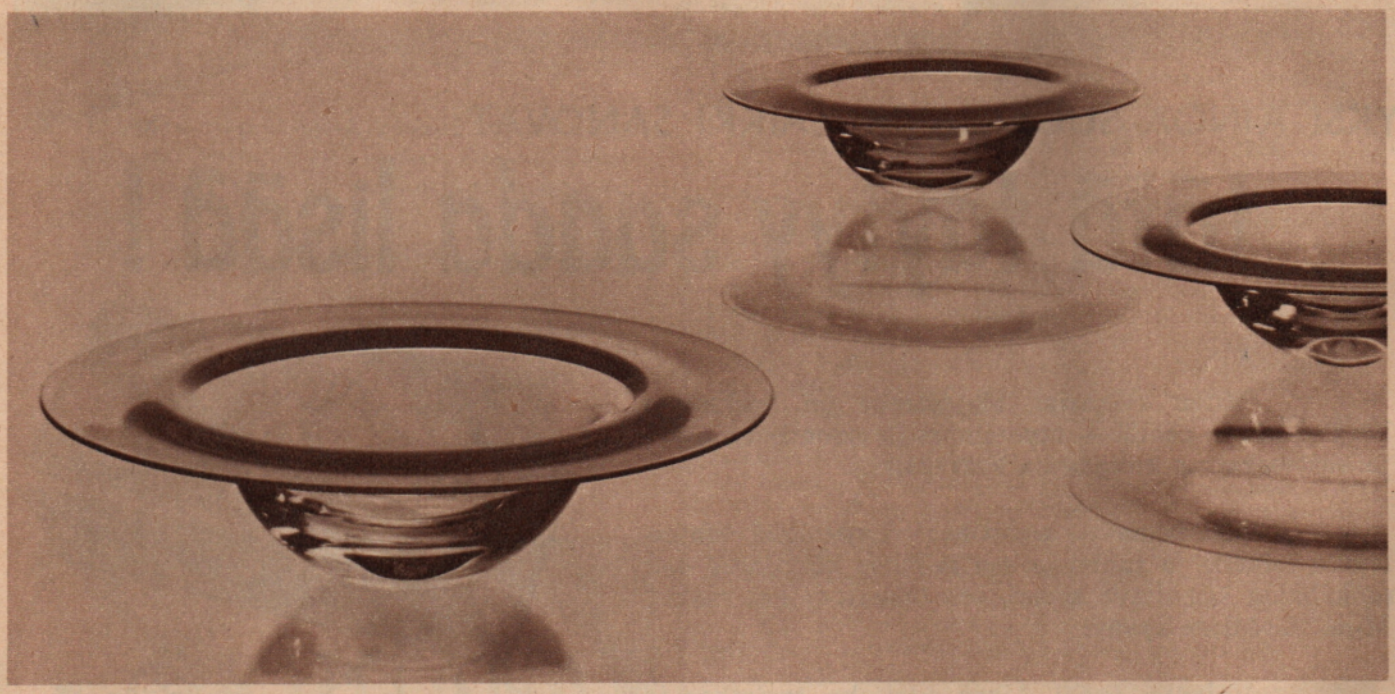

GRAND PRIX TRIENNALESSA!

Timo Sarpanevan palkintolasia

KARHULA-IITTALA

Kun isoäiti ja Liisa-täti söivät lasten Viri vanukkaan...

"— Isoäiti ja Liisa-täti olivat tulleet pikavisiitille. Olin juuri valmistanut lapsille Viri vanukkaan ja muistin kuinka isoäiti oli aina kehunut omaa suklaavanukastaan. Päätin nyt tarjota hänelle Viriä. Vanukasta maisteltiin ja arvosteltiin ja kylläpä se saikin suuren suosion! Ihan huomaamatta vanukaskulho alkoi tyhjentyä.

Kun lapset sitten tulivat hälisten sisälle herkuttelemaan, katselivat he silmät pyöreinä tyhjenevää vanukaskulhoa. Heidän alaspäin riippuvat suupielensä kavalsivat huonosti salatun pettymyksen. Mutta heidän ilmeensä kirkastui, kun sanoin että onhan kaapissa lisää Viri pusseja. Isoäiti vain ei tahtonut uskoa silmiään, kun valmistin 1 minuutissa uuden vanukkaan, sillä hän oli tottunut siihen että vanukkaan valmistamiseen menee tunteja. Hänen täytyi oikein maistaa vielä uuttakin vanukasta ja todeta, että se oli ihan yhtä hyvää kuin aikaisempikin!"

...He eivät uskoneet silmiään, kun valmistin minuutissa uuden!

Tosiaan, on ihmeellistä, että jotain . niin hyvää voi valmistaa niin nopeasti! Mutta se on totta, sillä Viri vanukasta **ei tarvitse edes keittää!** Kaikki ne aidot vanukasainekset, jotka antavat Virille hyvän, kotonavalmistetun maun, ovat pussissa valmiiksi sekoitettuina ja esikeitettyinä. Ja siksi valmistus käykin näin helposti:

Sekoittakaa pussillinen Viriä 1/2 litraan tuoretta maitoa (1 pussista saatte 4—5 annosta). Vispatkaa 1 minuutti — siinä kaikki. Nyt saa vanukas hyytyä 10 minuuttia. Vaikeinta onkin odottaa nämä 10 minuuttia, niin **ihastuttavan hyvää** on valmis jälkiruoka.

Ja koko perhe odottaa sitä päivää, jolloin Viri jälkiruokaa tarjotaan, kaikki pitävät sen mausta. Monet Viri jälkiruoan eri tarjoilu- ja koristelutavat antavat Teille melkein lukemattomia vaihtelumahdollisuuksia. Ne antavat Teille mahdollisuuden luoda "oman jälkiruokanne". Miksi ette kokeilisi jo tänään?

Valitkaa kahdesta herkullisesta Viri jälkiruoasta mieleisenne!

Täyteläinen, ensiluokkainen suklaa tekee **suklaavanukkaasta** kaikkien lempiruoan

Sokerissa paahdetut mantelit antavat **nougatvanukkaalle** sen hienon maun.

Viri *virittää nautinnon perheenne herkkusuille*

Oy KESTI Ab Lahti

Vi 13-2504-58

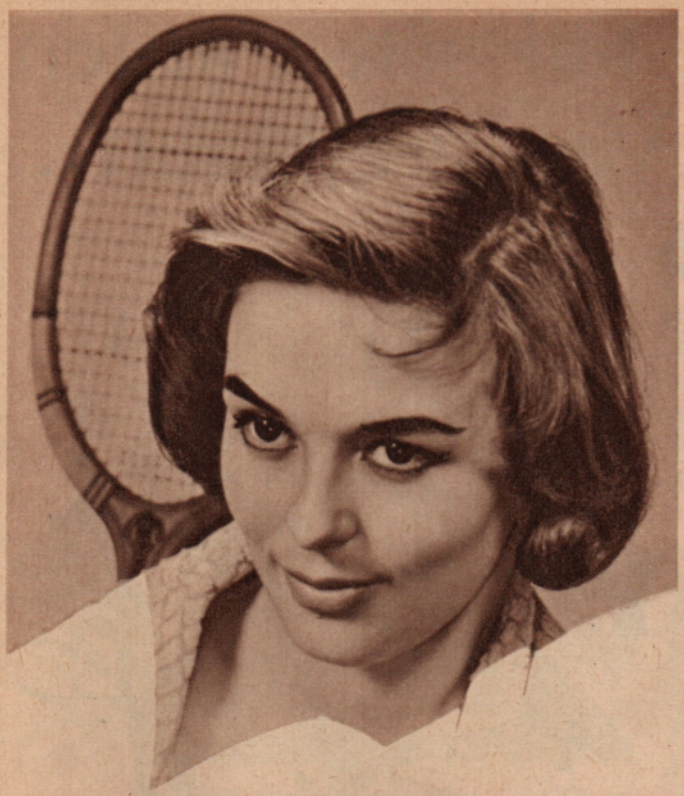

SALEVON
tummatukkaisille

hyvän ei aina tarvitse olla kallista. Sen todistaa Teille shampoo, joka nykyään kuuluu "jokapäiväiseen" puhtauden ja kauneuden hoitoon. SALEVON on Teille taloudelliseksi tehty shampoo. Se pesee Teidän tukkanne puhtaaksi ja antaa sille kauniin loisteen, pehmeyden ja miellyttävän tuoksun.

Hoitakaa Tekin tukkaanne taloudellisesti, peskää hiuksillenne

SALEVON
Sädekehä

UUSIA SIPULIKASVEJA...

(Jatkoa siv. 294)

lähellä ruukun pohjaa. Verso ei kasva juurakon »niskasta», vaan kärjistä, mikä kasvutapa takaa luonnon oloissa juurakolle oikean kasvusyvyyden. Ruukun tulisi olla kookas, 5—6-tuumainen, juurakon koosta riippuen, sillä kasvia on vaikea kesken kehityksen siirtää tilavampaan astiaan. Pimeässä, 20—22 asteen pohjalämmössä uusi verso ilmestyy muutaman viikon kuluttua mullasta ja silloin on ruukku heti asetettava valoon, sillä muutoin se herkästi venyy liiaksi. Mikäli multa on kunnollista, luonnonlannalla höystettyä lehti- ja kompostimultaa, seassa runsaasti hiekkaa, tulee kasvi toimeen muutaman kuukauden ajan pelkällä varovaisella kastelulla. Vasta kun kukinta verson päästyä 60—80 cm mittaan alkaa rasittaa, on hyvä ruokkia sitä viikottaisella lantavesiannoksella. (Savimullassa juurakon koko taantuu.)

Hyväkuntoiseen kasviin ilmestyy kukkia jatkuvasti pitkälle kesään asti, ja kun kukin kukka kestää pari viikkoa, on siitä iloa runsain määrin. Kuihtuneet kukat on viipymättä poistettava, sillä yhdenkin siemenkodan kehittyminen tyrehdyttää nuppujen kasvun.

Gloriosaa lisätään kotioloissa taittamalla kaksihaarainen juurakko istutuksen yhteydessä kahtia. Siemenet itävät, mikäli niitä on annettu kehittyä, huonelämmössä parissa kolmessa viikossa ja taimi voi jo ensimmäisenä vuotena muodostaa juurakon, joka seuraavana keväänä pystyy kukkimaan.

Kaikille tutun Hippeastrumin lähisukulaisia kasvatetaan valitettavan harvoin harrastelijain ikkunoilla. *Hippeastrum aulicum* on kuitenkin kasvi, joka ilman omaa syytään on jäänyt isokukkaisten sukulaistensa varjoon. Se on kotoisin Brasiliasta, monien muittenkin ruukkukasviemme kotimaasta. Kasvi muistuttaa ulkonääöltään »jaloa» Hippeastrumia, on vain kooltaan jonkin verran pienempi. Jo kananmunan kokoinen sipuli pystyy kukkimaan kauniisti, tavallisimmin huhtikuulla, ilahduttaen hoitajaansa uudella kukinnalla keskikesällä. Kukkavana saa pituutta 50—60 cm. Kukat ovat siroja, kapeaterälehtisiä, loistavan tummanpunaisia. Sellaista punaista saa turhaan hakea lähisukulaisten joukosta; kukkaa tarkasteltaessa auringon valossa, vaikuttaa, kuin olisi terälehdille puhallettu kultapölyä.

Toinen Hippeastrumin sukulainen ansaitsisi myöskin tulla yleisempään viljelyyn, nimittäin *Sprekelia formosissima*. Pienen kokonsa ja hienon kukanrakenteensa vuoksi se varmaan olisi tervetullut lisä ikkunasipulikasvien joukkoon. Sillä on pieni, miltei mustakuorinen sipuli, läpimitaltaan 4—5 cm, kapeat, tummanvihreät, tylpät lehdet ja kukkavana, pituudeltaan 40—50 cm, joka kasvaa esiin ennen lehtiä. Kukkia kehittyy yleensä vain yksi kunkin vanan latvaan, se on väriltään verenpunainen. Kolme sen terälehdistä muodostaa torven, josta keltainen hedekimppu hauskasti pistää ulos. — Lajia hoidetaan kuin Hippeastrumia, vaikka se voi osoittautua joskus vaateliaaksikin. Istutus tulisi keväällä jättää niin myöhäiseen ajankohtaan, että nupputuppi on kunnolla tullut sipulista ulos. Pohjalämpö ja niukka tasakosteus auttavat talvella nahistuneita juuria virkoamaan. Liika kastelu turmelee koko kasvin helposti. Laji on melko arka punalaikkutaudille, mutta säännölliset hoitotoimenpiteet pitänevät sen kyllä kurissa. Kukka-aiheen kehittymiselle on roteva kesäinen kasvu ja ankara talvilepo ehdottomana edellytyksenä. Sipulilla on joskus hankala taipumus liian innokkaaseen jakaantumiseen, tietenkin kukinnan kustannuksella. Vikaa voidaan jossakin määrin korjata kasvukauden aikaisella fosforilannoituksella. Sen sijaan sivusipulien poisto yleensä vain kiihottaa emosipulia yhä innokkaampaan jakautumiseen.

Rakkaalla lapsella on monta nimeä, sanotaan. Niinpä *Hymenocallis calathina* käy usein Ismene- tai Pancratium-nimellä. Tätä upeata, tuoksuvakukkaista Amaryllidaceae-heimon lajia näkee joskus harrastelijain hoivissa. Kotimaisena nimenä käytetty »Lukinlilja» on tietenkin kelvollinen sekin. Kaksitahoisesti kaartuvat lehdet ovat 4—5 cm leveitä ja lähes puolen metrin mittaisia. Kukkavana on komea, jopa 80 cm pituinen, latvassaan kimppu nuppuja, joista vuorollaan aukeaa ihana valkoinen tai kermanvärinen lähes 13 cm läpimittainen kukka, jolla on erikoisuutena hieno, ripsureunainen lisäteriö. Kun kukka kestää noin viikon ja nuppuja voi olla puoli tusinaa, on kukista iloa pitkäksi ajaksi.

MIRABEAU TÄTI

(Jatkoa siv. 285)

muiden, jotka kerran, niin kuin me, ovat kummastuneina ja ihastuneina, ehkäpä vähän hämmästyneinäkin nähneet maisemien ja metsien ensi kertaa tanssivan rautatievaunun pienien ikkunoiden ohi.

Muistelimme kaikkia hirveitä sanomalehtien kertomuksia, miten junia oli törmännyt vastakkain tai suistunut radalta, miten vaunuja oli syöksynyt syvyyksiin ja miten ihmisiltä oli musertunut jäseniä ja moni kuollutkin . . . Kummallinen kulku, vähäinen tärinä jalkojen alla, vaunujen ratina, yksinäisyys pyörillä vierivässä kamarissamme, jossa meistä itseksemme

(Jatkuu siv. 314)

Olen tuntenut rinnassani ahdistusta ja hengitykseni on vaikeaa... Astmako lie?

Mutta nyt minulla on lääkekaapissa uutta lääkettä, joka auttaa.

Otanpa tabletin ja näytän Teillekin, mitä minulla...

Kas tässä! Tehokasta lääkettä kaikkiin astman eri oireisiin — hengenahdistukseen, jatkuvaan yskään, hengityksen vinkumiseen, sitkeän liman aiheuttamiin vaivoihin — ASTMACO-tabletteja!

Jo yksi ASTMACO-tabletti lievittää ja säännöllisesti käytettynä irroittaa ASTMACO-lääke kiusallisen liman, parantaa yskän, vapauttaa hengenahdistuksesta.

Otettuanne ASTMACO-tabletin, on Teidän kevyempi liikkua, helpompi työskennellä, nukutte paremmin. Hengityksenne kulkee jälleen miellyttävän kevyesti.

Jo yksi

ASTMACO *tabletti lievittää!*

Lääkeoy

Astmaco-tabletteja saatte apteekista.

"VARATTU PÖYTÄ"... (Jatkoa siv. 305)

kylmässä kovettumassa, ennen kuin kaaviloidaan pyöreäksi levyksi. Piirakkalevy nostetaan kylmällä vedellä valellulle pellille. Taikinan reunat käännetään ylöspäin kaksinkerroin kapeaksi reunustaksi. Kuori paistetaan hyvässä uuninlämmössä (250°) noin 10 min. Silputtu sipuli ja persilja keitetään margariinissa. Tomaattisose lisätään ja kattila otetaan pois tulelta. Kun seos on jäähtynyt, lisätään vatkatut valkuaiset. Seos maustetaan ja levitetään piirakankuorelle. Nakit leikataan poikkipäin viipaleiksi, joilla täyteseos peitetään. Päälle asetetaan juustoviipaleita. Piirakka saa olla kuumassa uunissa (300°) muutaman minuutin, niin että juusto alkaa sulaa.

Pähkinäkakku

4 munaa
2 dl sokeria
200 g hasselpähkinöitä
1 tl. vehnäjauhoja

Munat ja sokeri vatkataan vaahdoksi. Jauhetut pähkinät ja vehnäjauhot sekoitetaan varovaisesti joukkoon. Taikina kaadetaan voideltuun, jauhotettuun vuokaan ja paistetaan 20—30 min. keskilämmössä (200°). Ylälämpö saa olla miedompi.

MIRABEAU TÄTI (Jatkoa siv. 312)

jääneistä, sisään suljetuista tuntui kuin koko maailma olisi meidät hyljännyt — kaikki se vaikutti meihin alussa huumaavasti. Meistä tuntui kuin olisimme nopeasti myrskyn siivillä rientäneet eteenpäin kohti tuntemattomia vaiheita — ja niinhän olikin laita — tuntemattomia vaiheita kohti!

Vihdoin isä keskeytti vaitiolon jatkaen äänettömiä ajatuksiansa, joissa matkan huvi kävi sisällistä sotaa hänen entistä käsitystään vastaan.

— Kylläpä vain tämä leikkikalu on maksanut sievoiset rahat! nurisi hän.

Äiti ajatteli matkatavaroita.

— Eihän mies juuri näyttänyt varkaalta, huomautti hän, mutta kyllä hänellä oli hirveät kädet, ja oli se vähän kummallista, että hän vei pois tavaramme. Sanomissa on niin kummallisia kertomuksia siitä, mitä kaikkia rautateillä tapahtuu. No, saammepahan nähdä, kun pääsemme perille. Matka-arkussa on minun musta silkkipukuni, isän mustat vaatteet ja Augustan kultainen rannerengas; sitä paitsi kaksi tusinaa liinavaatteita ja muita pukuja; matkalaukussa ovat meidän röijymme ja lasten vaatteet. Miksi emme ottaneet pikku laukkua mukaamme vaunuun!

— Olen kuullut sanottavan — vastasi isä — ettei niitä saa ottaa mukaansa vaunuihin.

— Eikö saa ottaa mukaansa omia tavaroitaan. Mutta sehän on ilmi ryöväystä! Näinhän minä varsin hyvin, kun nousimme vaunuun, miten toiset pistivät käärönsä sohvan alle. Etkö luule pörhönuttuisen miehen huomanneen meidän kokemattomuuttamme? En minä sano sitä enkä tätä, mutta kyllä näyttää siltä kuin hän olisi tahtonut käyttää hyväkseen meidän yksinkertaisuuttamme ja herkkäuskoisuuttamme. Jospa vain minulla olisi mitä pukea lasten ylle! Mutta minulla ei ole edes yhtään paria kuivia sukkia.

(Jatkuu siv. 317)

Kun kesäpäivä alkoi kallistua iltaan eikä tuulikaan enää henkäillyt järven selältä, seisoi isä rannalla onki kädessä. Me muutkin olimme tulleet seuraamaan isän kalaonnea ja nauttimaan auringon viime säteistä. Hiljainen, mukava, vapauttava ilta, jonka päätteeksi odotti kesämökin kuistilla teepöytä.

Kodin onnentili vapauttaa Teidätkin huolista

Kun Te kaipaatte vapautumista turhista huolista ja kestävää onnea perheellenne, Te menette Postisäästöpankkiin ja avaatte Kodin onnentilin. Jos panette tälle tilillenne 1 000 mk tai jos vanhalla postisäästötilillänne on vähintään tuo määrä, saatte lahjaksi kodin tilikirjan »Mihin rahani menee».

Tämän tilikirjan avulla saatte mukavasti ja vaivatta tietää, mihin rahanne menee, ja mihin Teillä on varaa ja mihin ei ja missä voitte säästää. Vapaudutte rahahuolista — ja onnen avain on kädessänne.

POSTISÄÄSTÖPANKKI

kodin onnentili

Kauniisti luontuvan tukan salaisuus

Amarant voide – shampoo

- **lanoliinirikas**
- **puhdistustehoinen**
- **kätevä saunapakkaus**

Isokokoinen säästöputki

OXYGENOL

Vitamiinirikkaan kesäravinnon ja aurinkoisten päivien luoma vitamiinivarasto kuluu jatkuvasti — ja kesään on vielä pitkä matka. Lapsenne tarvitsevat nyt

joka päivä JEKOVITIA

Jekovit-vitamiinisuklaa

- sisältää runsaasti lastenne kehitykselle ja varttumiselle välttämättömiä A- ja D-vitamiineja.
- maistuu lapsille, sitä ei tarvitse tyrkyttää.
- virkistää ja voimistaa lapsianne auttaen heitä reippaina jaksamaan pitkän kevätlukukauden loppuun asti.

Jekovit-pakkaus kestää kauan! Siinä on 40 herkullista palaa ja hinta on vain 200:—. Jekovitia saa apteekeista ilman reseptiä.

Apteekeissa on myös hyvänmakuisia Jekovit-tippoja.

Niitä on mukava antaa pienimmille lapsille maidossa, vellissä, mehuissa tai vaikkapa aamupuuron kera.

15 ml pullon hinta on sama kuin Jekovit-levyn — 200:—.

Leiras

Aloittakaa Jekovit-kevät jo tänään!

Puuvillakankaan ostaminen ei nykyisin ole onnenkauppaa. Te löydätte "Sanfor" merkin parhaista paidoista, urheilupaidoista ja -housuista, suojapuvuista ja leningeistä sekä ompeluun tarvitsemistanne kankaista. Se merkitsee, että kangas on jo täysin suojattu kutistumiselta. Tarkistakaa aina, että "Sanfor" merkki on takaamassa mukavuutenne ja hyvän kankaan isturuuden - sen löydätte nykyään kaikista hyvistä myymälöistä.

★ *Cluett, Peabody & Co., Inc. myöntää »SANFOR»-tavaramerkin käyttöoikeuden ainoastaan sellaisille kankaille, jotka vastaavat toiminimen vaatimia ja määräämiä sekä jatkuvasti tarkkailemia kutistumattomuusvaatimuksia. Tietoja antaa Sanfor Service Skandinavien, Korsg. 22, Oslo.*

LASTEN VAATTEITA... (Jatkoa siv. 297)

tuvat kovin helposti lumessa ja kurassa, kun taas varsinkin eräät erikoiskäsitellyt, vettähylkivät villakangaslaadut säilyvät ihmeen pitkään kuivina.

Entä sitten paraatiasu, *vierailu- ja pyhätakki?* Leikki-ikäinen tarvitsee sellaista niin harvoin, ettei se suojapuvun ohella ole läheskään välttämätön. Päällystakki on lisäksi verraten kallis ostettava. Sen sijaan voisi lapsella olla »työvaatteittensa» lisäksi toinen, parempi suojapuku, joka seuraavana vuonna siirrettäisiin puisto- tai pihakäyttöön.

Kouluikäinen lapsi tarvitsee jo jonkinlaisen *päällystakin.* Sellaisena on nappulatakki koulunuorison ehdoton suosikki. Tämäkin vaatekappale on samanlainen pojilla ja tytöillä ja sitä on saatavissa sekä täysin pitkänä että $^3/_4$ pituutta. Useimmissa tapauksissa nappulanapit voi kiinnittää molempiin suuntiin. Takkiin kuuluu siihen kiinnitetty huppu — varsinkin tyttöjen takeissa jopa turkisreunainen — ja se puolestaan on harvoja nuorison hyväksymiä päähineitä.

Sisävaatteista joudutaan kenties useimmin ostamalla hankkimaan poikien housuja, joitten tekeminen kotona vaatii äidiltä jo melkoista ompelutottumusta. Nykyään käyttävät pienetkin pojat pitkiä housuja ainakin talvisaikaan — ne ovat lämpimiä ja säästävät sukkia. Sen sijaan housujen polvet ovat ankaran kulutuksen alaisina, samoin takalisto. Mutta entä se paikkatilkku, jota äidit ovat tuottajilta pyytämällä pyytäneet jo vuosikausia? Se todellakin löytyy jo jöittenkin housujen taskusta, mutta valitettavasti kankaanpala on niin pieni, että siitä missään tapauksessa ei riitä sekä polviin että taakse. Käytettäköön siis 10—15 cm enemmän kangasta housuparia kohti, sillä hyvin moni äiti, jonka poika kuluttaa housut kuukaudessa, kernaasti maksaa riittävästä paikkatilkusta aiheutuvat lisäkustannukset. Ja miksi ei poikien housuja ole saatavissa myöskin kunnollisista, lujista miesten kankaista, jotka kestäisivät kovaakin kulutusta?

(Jatkuu siv. 318)

Käheyttä?
TUSSO auttaa

OTA

Tusso

kun yskä
tai käheys haittaa

Tusso on uusi, hyvänmakuinen yskäntabletti, joka vaikuttaa nopeasti ja tehokkaasti. Tabletin annetaan hitaasti liueta suussa, jolloin se auttaa välittömästi. Saadaan kaikista apteekeista.

Oy ROHTO - AV - DROG Ab

UUSI MATTO LATTIALLE

(Jatkoa siv. 289)

voi nukkamattoja olla useampiakin, kunhan ne vain väreiltään sopivat hyvin yhteen.

Mattoa, etenkin nukkamattoa suunnittelevan on hyvä muistaa, että matossa, joka nähdään ylhäältäpäin, tulee olla tiettyä värin syvyyttä, eloisuutta. Tosin nukkamatot sekä hahtuvalangoin kudotut villamatot vaativat huolellista hoitoa eivätkä sovi kovin liikennöityyn kotiin. Mutta oikein käsiteltyinä ne ovat kestäviä ja kauniita eivätkä mitkään muut matot luo kotiimme samanlaista lämpöisen pesän tunnelmaa.

B. T.

Mattojen neliömetrihintoja

Tavallinen räsymatto	n.	1 800:——2 000:—
Kookosmatto (käytävämatto)	n.	1 000:—
Niinimatto	n.	5 000:—
Karvalankamatto (kotikut.)	n.	4 000:——5 000:—
Karvalankamatto (tehdask.)	n.	3 000:—
Plyyshimatto, koko lattian peittävä	n.	6 000:—
Plyyshimatto, tavall. läpik., kuv. t. yksiv.	n.	4 000:——9 000:—
Villamatto, esim. helmipoljentainen	n.	6 000:—
Nukkamatto	n.	9 000:—

MIRABEAU TÄTI

(Jatkoa siv. 314)

— Mutta, äiti, eihän hän ollut mikään varas, huomautin minä.

— Oh, älä puhu, vieläkö sinä väität, saammepahan nähdä. Kuulkaas . . . nyt ne vinguttavat taas . . . ja hiljentävät kulkua . . . jotakin on mennyt rikki. Ehkä on jokin silta sortunut? Ehkäpä on edessämme syvyys! Voi, kun läksimme onnettomalle rautatiematkalle!

Juna pysähtyi. Kuultiin huudettavan: Tikkurilan asema, juna seisoo viisi minuuttia!

Vaunun ovi avattiin, me kurkistimme ulos. Päivä oli vihdoinkin valjennut, me voimme erottaa asemahuoneen ja ihmiset . . . miehen, vihreä lippu kädessä; miksi hänellä oli vihreä lippu eikä valkoinen? Muuan mies lähestyi vaunun ovea: hän oli sama pörhönuttuinen.

— Mitä kuuluu? kysyi hän.

Äitini nykäisi isää takista.

— Kiitoksia, siinähän tuo menee, vastasi isä. Te kuulutte olleen niin hyvä, että jätitte meidän tavaramme pakaasiin. Saitteko kuitit niistä?

— Tietysti, vastasi mies. Minä pidin ne toistaiseksi, kun arvelin, että ehkä voisin auttaa Hämeenlinnassa matkatavaroita ulos otettaessa.

JATKUU

Kukaan ei arvostele naista niin kuin . . . toinen nainen

Jännitystä ja odotusta, harmaata samettia, kullattuja tuoleja ja kristalleista heijastuvaa valoa . . . suuren maailman tuoksua. Vaatelias yleisö odottaa uuden muodin esittäytymistä.

Ja nyt. Tuolla! Mannekiini astuu sisään ryhdikkäänä, tyylikkäänä. Hän on huomion keskipisteenä, hänen nopeat hallitut liikkeensä hurmaavat. Hänen make upinsa on täydellinen, kaikki on täydellistä, hän on viileä, raikas . . . eikä anna arvostelevien katseiden häiritä itseään.

Pian arvostelu väistyykin ja katseet sanovat sen sijaan: »Kunpa olisin yhtä raikas ja kaunis». Mutta mannekiini tietää, ettei hän ole saanut mitään lahjaksi. Ankaralla työllä ja äärimmäisen huolellisella hoidolla hänestä on tullut se, mikä hän on. Kauneutensa, persoonallisuutensa, raikkautensa hänen on täytynyt luoda itse.

Kulissien takana, ahtaudessa ja kiireessä raikkaus katoaisi hyvinkin pian, ellei olisi olemassa Yaxaa. Se on pieni yksityiskohta — mutta se suo hänelle mahdollisuuden aina astua esiin ihailevien katseiden seuraamana.

Jokaisen pitäisi käyttää Yaxaa itsensä ja ympäristönsä vuoksi.

YAXA-sarja: LUXURY — estää hihoilun • hyväntuoksuiset COLOGNE ja BODY POWDER lopettavat hienhajun

Wanha arwoitus

»Valkea pelto, musta siemen, kylvää ken taitaa.» Mistähän on kysymys?

Ratkaisu on käsissänne: Paperi, kirjaimet ja lukeminen.

Kotinne vakuutusturvaa täydentäessänne pääsette tarkoituksenmukaiseen ratkaisuun, kun pyydätte asiamiehemme esittelemään vakuutuksiamme tai pistäydytte lähimmässä konttorissamme.

Vakuutusyhtiöt

AURA-MAALAISET

LASTEN VAATTEITA... (Jatkoa siv. 316)

Pitkät housut ovat myöskin tyttäriemme käyttökelpoinen asu. Tyttömäisyys voi ilmetä esimerkiksi iloisen ruudullisessa kankaassa. Ns. farmarihousut ovat erittäin käytännöllinen asu keväällä ja kesän pilvisinä päivinä. Tyttöjen housumuotia ei kuitenkaan kannata viedä liian pitkälle, sillä koulu- ja vierailuasujahan housut eivät ole. Varttuessaan nuori neiti tulee tavallisesti aivan oma-aloitteisesti siihen kehitysvaiheeseen, että haluaa pukeutua hameeseen. Erittäin käytännöllinen sekä koulussa että kotona on *liivihame*, joka vaatetusteollisuudessakin esiintyy monenlaisina muunnelmina. Ympäriinsä laskostettu hame on suuren kankaan menekin vuoksi kalliinlainen ostettava ja vaikeahoitoinenkin, kun laskokset on jokaisen pesun jälkeen huolella präsättävä jokainen erikseen. Halvemmin kustannuksin ja vähemmällä työllä pääsee valitsemalla vaikkapa hameen, jossa on tikkauksin aikaansaadut valelaskokset.

Liivihameen kanssa voi säästä ja tilanteesta riippuen käyttää erilaisia puseroita. Hame ja pusero on lisäksi korkeata muotia — vanhempienkin koulutyttöjen »hippapukuna» näkee yhä harvemmin kokopuvun. Hameasun juhlavuutta lisää kovitettu, leveä alushame.

Entä *poikien juhlapuku?* Pikkupojat ovat siistejä, kunhan housut on hyvin silitetty ja niiden seurana yksivärinen villapaita. Juhla-asuun on pienillekin pojille saatavissa paitoja, joissa on trubenoitu kaulus. Se vaikuttaa hauskalta villapuseron päälle käännettynä. Oikeata pukua, *takkia ja housuja* pojat eivät yleensä arkiasukseen halua ennen kuin aikaisintaan 14—15-vuotiaina. Koska kokopuku on kallis ostettava vain juhla-asuksi, sitä ei juuri aikaisemmin kannatakaan hankkia, sillä takki jää säännöllisesti pieneksi ja housut kulutetaan loppuun villapuseroiden kanssa.

Alusvaatteiden ja yöpukujen alalla on vaateteollisuuden voitto kotiompelusta täydellisin, sillä helppohoitoinen trikoo on korvannut kankaat. Tuskinpa kellekään enää tulee mieleen ruveta kankaasta ompelemaan vaikkapa pikkutytön housuja tai paitaa. Kotimainen trikoo on viime vuosina laadullisesti paljon parantunut ja trikoon kiusallisin ominaisuus, venyminen, on saatu uudella kutistamismenetelmällä korjatuksi. Trikoovaatteiden mittajärjestelmä, joka aikaisemmin oli eräänlainen ikää merkitsevä numerointi, on nyt korvattu niin sanotulla normimittajärjestelmällä: Vaatteessa oleva numero tarkoittaa sen lapsen pituutta, jolle vaate on tarkoitettu. Kun samanikäiset lapset saattavat olla hyvinkin eri kokoisia, normimittajärjestelmä on varmasti erittäin hyvä uudistus.

Lasten *sukissa* vallitsee toistaiseksi melkoinen epäselvyys kokoihin nähden: Hyvin pitkävartisessa sukassa voi olla pieni terä, n:o 12 sukka sopii varren puolesta 10-vuotiaalle ja n:o 10 terä taas on hiukan suuri 12-vuotiaallekin.

Lapsilleen vaatteita ostava äiti haluaa rahallaan kestävää, asiallista ja helppohoitoista, mutta samalla tietenkin myös hauskan näköistä tavaraa. Vaatteiden kauneutta ei kuitenkaan tarvitsisi pyrkiä lisäämään ylenmääräisillä soljilla, koristeilla ja leikkauksilla, jotka nostavat hintaa ja vaikeuttavat vaatteitten käsittelyä. Lastenkin vaatteisiin nähden pätee vanha totuus, että yksinkertainen on kauneinta.

Maini Palosuo

HAARLA

Uutuus

TUSINA

nenäliinoja
— normaalikokoa —
taskupakkauksessa

Windsor DE LUXE

Kätevässä tasku-käsilaukkupakkauksessa 12 hygieenistä, hyväilevän pehmeää nenäliinaa **märkälujaa paperia** — aina käsillä, kun tarvitsette nenäliinaa, kasvopaperia, huulipunapyyhintä . . . Avataan vain nauhasta vetäisemällä.

Vetäkää Windsorin avulla nuhapeikkoakin nenästä — kysykää kauppiaaltanne tätä uutuutta jo tänään!

VITAPLEX

Vitaplex-tabletti sisältää kaikki tärkeimmät vitamiinit oikeassa suhteessa

VITAPLEX
tabletti

on tehokas suoja talven ja kevään väsymystä vastaan.

Apteekeista ilman reseptiä

hyvä star lääke

Rehevyyttä ja elinvoimaa ikkunapuutarhalle

Valo, lämpö, vesi, kasvualusta (multa) ja ravinteet määräävät kasvien menestymisen. Voimme säädellä näitä tekijöitä mielin määrin valoa ja lämpöä lukuunottamatta. Tärkeintä lienee kuitenkin oikean ravitsemustilan ylläpitäminen, sillä hoidokkiemme tarpeet ovat mitä moninaisimmat. Ne tarvitsevat pääravinteiden, typen, kalin ja fosforin lisäksi monenlaisia hivenravinteita (kuten ihminen vitamiineja) sekä lisäksi pieniä määriä kalkkia. Kaikkia näitä tulee kasvien saada annosteltuna tasaisesti kullekin päivälle, jotta niiden ravinnetarve (nälkä) tulisi tyydytetyksi.

Tutkimus on osoittanut, että annettaessa ruukkukasveille niiden tarvitsemat ravinteet valmiiksi veteen liuotettuina esim. kerran viikossa tai kahdessa, saavat ne liian suuren ravinnemäärän samanaikaisesti, eivätkä voi sitä käyttää. Hyvä multa pystyy kyllä varastoimaan ravinteita jossain määrin seuraavienkin päivien varalle, mutta ei tasaisesti. Tämän vuoksi onkin Kekkilä Oy muuttanut valmistamansa kukkalannoitteen käyttöohjetta siten, että vanhan lannoitekastelun asemasta jauhemainen ravinneseos sirotellaan mittakauhaa apuna käyttäen ruukkumullan pinnalle. Näin menetellen kasvi saa tasaisesti ruokaa päivittäisen kastelun huuhdellessa maahappojen valmiiksi liuottamat ravinteet pintakerroksesta kasvin juurille. Kehoitamme siis arvoisia Kekkilän käyttäjiä menettelemään yllämainitulla tavalla. Lisäksi haluamme erikoisesti muistuttaa, että Kekkilän kukkalannoite sisältää kaikki kasvien tarvitsemat ravinteet sekä hivenaineet oikeasuhteisina ja helppoliukoisessa muodossa.

SIVELKÄÄ TÄTÄ IHOTTUMIIN

Ärtynyt iho siloittuu muutamassa päivässä

Kaikenlaiset ihottumat, näppylät, ihon tulehdukset ja karkeus katoavat, kun niiden aiheuttaja saadaan poistetuksi. Valcrema, uusi antiseptinen ihovoide, tunkeutuu syvälle ihonhuokosiin ja poistaa vaivan aiheuttajat, ihon epäpuhtauden. Kokeilkaapa itse kuinka tehokkaasti Valcrema vaikuttaa!

Sivelkää Valcremaa ihonne ärtyneisiin kohtiin. Toistakaa menettely useita kertoja päivässä. Jo muutaman päivän kuluttua huomaatte Valcreman vaikutuksen — usein tarvitaan vain pari päivää ihon täydelliseen siloittumiseen.

Valcrema on rasvaton, sen öljyemulsio on mieto.

Valcrema on näkymätön ihossa eikä tahraa vaatteita.

Valcrema on erinomainen puuterinalusvoide herkkäihoisille.

Valcremaa myydään kemikalikaupoissa, putken hinta 120:—, säästöputki 210:—.

Suomessa: Oy TRANS-MERI Ab

Valcrema *takaa siloisen ihon*

Pitäkää huolta silmienne terveydestä

Silmänne ovat Teille korvaamattomat. Niillä Teidän on nähtävä koko elämänne ajan. Tunnetun erikoisliikkeen optikon suorittama näöntarkastus on maksuton, mutta sen tulos saattaa olla Teille korvaamattoman arvokas.

Tarvitessanne silmälasit valmistamme niihin lasit — tarkalleen määräyksen mukaan. Monipuolisesta valikoimastamme löydätte pukevat ja yksilölliset kehykset, jotka optikkomme sovittaa juuri Teille.

Maksuton näöntarkastus

Kevät on aurinkolasien aikaa

MUISTAKAA AURINKOLASIT

INSTRUMENTARIUM 1900

Pääliike Aleksanterinkatu 15. Puh. 15011

Kaivotalo, Kaivokatu 10 — Mannerheimintie 53 — Hämeentie 23

Hämeenlinna - Jyväskylä - Kuopio
Lahti - Lappeenranta - Oulu - Pori
Tampere - Turku

KUKKAUUTUUKSIA

kaikki sipulit kukkivaa kokoa.

Perun lilja, oranssinpun. 30:—
Kesähyasintti, n. metrin korkuisissa kukkavanoissa kymmeniä lumivalkoisia kelloja. 50:—
Ranskalainen leinikki, suuret kerrotut kukat. Verraton leikkokukka. Sekavär. 15:—
Pionikukkainen leinikki, kukat suuremmat kuin edellisellä. 25:—
Mustanmeren ruusu, sekavär. 40:—
Lukinlilja, uusi lajike 5—7 cm pit. puhtaanvalkoisin terälehdin. 250:—
Verililja (Haemanthus kalbreyeri). Suuri kirkkaan ruusunpun. kukinto. 300:—
Jaakobin lilja (Sprekelia formosissima). Kirkkaan tummanpun. kukka. 250:—
Amatsonin lilja (Eucharis) 300:—
Kuningaslilja 150:—
Kultanauha- ja Saaroninliljat á 180:— kpl
Matalakasvuinen kalla 250:—
Kalla valkotäpläisin lehdin 250:—
Keltakukkainen kalla 300:—
Vuokko (Anemone) 10:—, kerrottuk. 15:—
Gladioluksia, eri värejä 15:—, 18:—
Montbretia, 2 eri vär./sekav. 12:—, 15:—
Dahlioita (joriini) tavallisia ja kaktusd. eri väreissä 80:—, 90:—
Edelleen **begonioita** eri väreissä 30:—.
Uutuusbeg. 45:—. **Beg. multiflora** 50:—
Karjalan neito 45:—
Gloksiniat 50:—, 60:—. **Onnenapila** 15:—
Terveitä jättiläisamarylliksiä, isoja kokoja 650:—, 800:—
Eril. **pelargonioiden** halpoja pikkutaimia
Orkideoja, kts. ilm. helmik. 1 n:ossa

HUONEKASVEISTA ilmainen hinnasto.
TAIMIHINNASTOMME 1958 ilmestynyt.

Hoito ohjeet pyydettäessä.
Nopea toimitus.

TAIMIALA OY. Jyväskylä Puh. 15 068

MATHILDA WREDE... (Jatkoa siv. 279)

1. pstä maaliskuuta ei minulla ole mitään huoneistoa Helsingissä, vaan aion oikein levätä ja viettää huoletonta mustalaiselämää Reimani kanssa.

Kiitos nyt, sinä hyvä ihminen, kaikesta siitä suuresta ilosta, jonka olet minulle valmistanut tervetulleella, suurenmoisella joululahjallasi!

— — —

Turku, Kakola 20/III 1898.

Rakas, kultainen Anna!

Juuri nyt sain kotoa tiedon, että Reima on saapunut. *Kiitos rakkahin Anna, kiitos oikein sydämen pohjasta!* — Minähän matkustin kotiin helmikuun viimeisenä päivänä ottaakseni vastaan Reiman, jonka piti saapua maalisk. 1. pnä, mutta omistaja oli matkustanut pois enkä saanut hevosta. Kaksi viikkoa olen ollut täällä Kakolassa ja aion viipyä lähemmäksi pääsiäistä. Mikäli mahdollista poikkean silloin Tampereelle saadakseni suullisesti kiittää sinua suurimmasta persoonallisesta lahjasta, minkä koskaan olen saanut.

Henrik-veljeni kirjoittaa, että Reima on kohtalaisen hyvin ruokittu, mutta että sukimisessa olisi ollut toivomisen varaa.

En ehdi kirjoittaa enempää, postinkuljettaja odottaa. Tahdoin kuitenkin heti saatuani Henrikin kirjeen ilmoittaa sinulle että Reima nyt todellakin on tullut kotiin. Kiitos, kiitos!

— — —

Myllykoski, Rabbelugn 18/IV 98.

Rakas Anna!

Ainoastaan muutama sana kertoakseni sinulle että olen tullut kuin uudestaan lapseksi Reiman ansiosta.

Viime keskiviikkona tulin kotiin Kakolasta Lohjan kautta työn rasittamana ja potien jonkinlaista keuhkosairautta. Minun piti levätä täydellisesti, olla puhumatta ja menemättä ulos, mutta kuinka kävi? Niin, ensimmäisenä päivänä täytyi minun tietenkin mennä ulos tervehtimään Reimaa. Veljeni, sisareni ja kälyni seuraamana astuin talliin. Kun huusin »Reima», nosti hevonen kauniin, hienon päänsä ja kun vielä kerran toistin nimen, hirnahti se äänekkäästi ja alkoi kuopia jalallaan. Kun sitten menin sen luo pilttuuseen se tuli aivan villiksi ilosta, nuoli käsiäni ja päällystakkiani ja oli ruhjoa minut kuoliaaksi seinää vasten. Seuralaiseni ja rengit, jotka näkivät tämän, nauroivat mutta minä — minä itkin liikutuksesta. Joka päivä olen ollut ulkona ajelemassa sillä ja iloinnut sen nopeasta vauhdista ja kauniista ryhdistä. Kyllä minun Reimani on maailman erinomaisin ja viisain hevonen.

Turusta olin aikonut tulla Tampereelle, mutta sairastuin ja minun oli pakko jättää Kakola-työni kesken. Minun täytyi myös käydä Lohjalla tapaamassa erästä 86-vuotista, entistä elinkautisvankia, joka oli kuolemaisillaan. Keväällä minun täytyy mennä Pietariin ja sen jälkeen Kakolan väkeni luo. Silloin kun oli minun pakko keskeyttää työni, oli siellä vielä noin 207 vankia, joiden luona en ollut ennättänyt käydä.

Hyvästi siis, rakas Anna ja *kiitos* kaikesta ilosta, jonka olet valmistanut sekä Reimalle että syvästi kiitolliselle

Mathilda Wredelle.

A-M.T.

Tehkää se itse

Knittax M2

käsinneuloma-koneella

Länsisaksalainen Knittax-käsinneulomakone on tullut Suomeen. Nyt voitte Tekin, kuten jo sadattuhannet perheenäidit ympäri maailman, vaatettaa sillä perheenne taloudellisesti ja vähällä vaivalla.

55 minuutissa
neulotte Knittaxilla mm. kuvassa olevan villapuseron. Opitte taidon muutamassa tunnissa.

Mitä tahansa
voitte valmistaa Knittaxilla: puseroita, villatakkeja, pukuja, lakkeja, sukkia, vauvanvaatteita ym. Voitte käyttää mitä tahansa käsityölankaa.

Säästätte
aikaanne, hermojanne ja rahaa, sillä Knittax maksaa vain

23.350:—
ilman laskijaa ja lisälaitteita

Vain kotitarpeiksikin neulomalla ansaitsette jo vuodessa sen hinnan takaisin.

Knittax -myyjiä
on kaikkialla. Ellette tiedä lähimmän Knittax-edustajan nimeä, tiedustelkaa sitä os.: **KNITTAX, Vaasa, Hovioikeudenpuist. 19.**

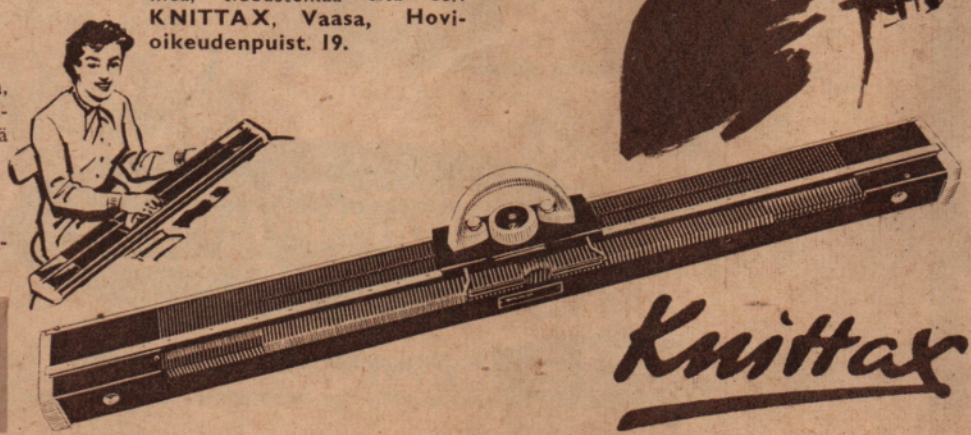

Knittax

Tämän
Silonailon-alushameen
voit ostaa
lähimmästä
naisten asusteliikkeestä,
hinta vain 980:—

Silo-malli 1613

Silo
sopii
Sinulle!

Sotainvalidien Veljesliiton Naisjärjestö r.y:n

RYIJYPALVELU

Uusia taiteellisia ryijyn malleja, pieni värillinen lehtinen 100:—, kansanomaisia malleja 200:—, lähetetään postivapaasti, kun raha seuraa tilausta.

Vanha tunnettu ja tunnustettu KLINGENDAHL Oy valmistaa nyt valon ja koin kestävää ARMI-ryijylankaa 90 eri väriä.

SOILI-mattolankaa 18 väriä.

AAPPO HÄRKÖNEN: »KAUKAMETSÄ»

Värit vaalea beige, tumma punainen, siniharmaa, lila. Nukkalangat ja malli: 160 × 200 mk 10.000:—, 120 × 160 5.800:—.

RYIJYPALVELU

Helsinki, Kasarmik. 34, kuudes kerros puh. 13 003.

KEVÄTMESSUT

1958

14. — 23. 3.

yleismessut — kaikkien messut

Matkustamme Helsinkiin
25 % rautatiealennus

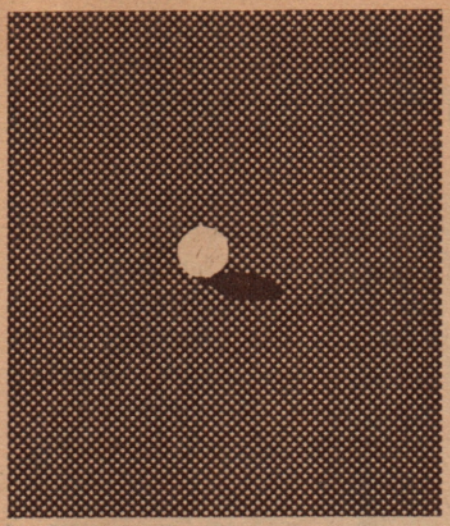

Terveys — elämänne kallein helmi

VITASOL-helmi pitää perheenne terveenä yli talven — sisältää 9 vitamiinia

Koko perheenne kaipaa kesän voimaa ja terveyttä, sen vitamiinirikasta ravintoa ja päivänpaisteen luomaa aurinkoista mieltä! Varatkaa Te kaikille perheenne jäsenille kesäistä pirteyttä ja vastustuskykyä myös pimeiksi kuukausiksi — antakaa heille joka päivä **3 VITASOL-helmeä.**

VITASOL-helmet sisältävät yhdeksää elimistöllenne tärkeintä vitamiinia, joita tarvitsette pysyäksenne terveinä ja vastustuskykyisinä ympäri vuoden. Huomatkaa erikoisesti helmien korkea D-vitamiinipitoisuus — 2000 yksikköä helmessä!

VITASOL sisältää A-, C-, D- ja E-vitamiineja sekä viittä erilaista B-vitamiinia.

kaikki tärkeimmät vitamiinit samassa helmessä

Medica

MISSÄ OVAT MIEHET... (Jatkoa siv. 277)

Edellä olevan johdosta yksi ja toinen nainen saattaa itsetyytyväisenä todeta: siinä nyt näette, me suomalaiset naiset olemme yleensä kulttuuripitoisempia kuin miehet. Omasta puolestani en olisi valmis tekemään sellaista johtopäätöstä. Onko yleensä tarpeellista pohtia asiaa ensinkään kilvan kannalta? Pikemminkin voimme asettaa itsellemme kysymyksen: pystyvätkö kaikki meistä sulattamaan sen, mitä saamme erilaisista kulttuuritilaisuuksista? En tosiaankaan lähtisi vertailemaan.

Olen tuntenut houkutusta paiskata väite, että naisvaltaiset kulttuuritilaisuudet ovat nimenomaan suomalainen ilmiö. Mutta on harkittava asiaa useasta näkökulmasta ja silloin päädyn tulokseen, että tämä ilmiö — naiset kulttuuritilaisuuksissa, miehet ravintolassa — niveltyy elimellisesti nykyiseen aikaan. Elämme aineellistuvassa maailmassa. Toisella kädellä rakennamme hiljalleen sosialisoituvaa valtiota, toisella taistelemme yksinomaan minun eduistani. Ja kaiken yllä leijuu epävarmuus ja pelko. Turvattomuuden tuntu lienee jokaiselle tuttu.

Vaikka tämänpäivän suomlaainen mies on suistunut johtajantautiin, ei sitä voi pitää paikallisena epidemiana. Se on pikemminkin kansainvälinen sairaus, joka karussa suomalaisessa ilmenee omalla tavallaan. Ja kuka tietää, vaikka se — samoin kuin naisvaltainen katsomo — olisi yksi muoto sitä nykyihmisen yksinäisyyttä, jota jokaisessa maassa podetaan.

Yksinäisyyden tuntu — se on ihmiselle myötäsyntyinen ja arvaamattoman monipohjainen.

Miksi juuri

ANUSOL PERÄPUKAMIIN

1. Koska **ANUSOL** on peräpuikko eikä voide. Puikko on siisti ja vaivaton käyttää, ei tahri vaatteita.

2. Koska **ANUSOL** vaivattomasti työnnetään peräsuoleen, missä pukamat ovat.

3. Koska **ANUSOL** sulaa ruumiinlämmössä ja vaikuttaa silmänräpäyksessä lievittävästi.

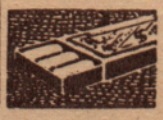

4. Koska **ANUSOL** on tunnettu ja todettu hyväksi. — Vaikeammissa tapauksissa kysyttävä neuvoa lääkäriltä.

Nyt varmistaa ODO-RO-NO STICK

raikkautenne

- estää hikoilun heti
- ei haihdu
- on huoleton käyttää

Odo-ro-no Stick suo miellyttävän huolettomuuden tunteen koko päiväksi. Vain sipaisu aamulla, olette sateenraikas vielä illallakin. Odo-ro-no Stick ei ärsytä ihoa eikä tahraa vaatteita.

Suomessa: Oy Trans-Meri Ab

Kunto korkealle

KALKKI-AD-VITAMIN tableteilla

Näin kevätpuolella kaipaa kuntomme eniten kohentamista. Kalkki-AD-vitamin tableteissa on miellyttävän makuisena kalanmaksaöljyn A- ja D-vitamiinit sekä monia muita yleiskuntoa kohottavia aineita. Tabletit sisältävät erikoisesti lapsia ja äitejä ajatellen kalkin lisäksi merkityksellistä fluorikalkkia, jonka on todettu vahvistavan hampaita sekä estävän hammasmätää.

Aloitetaanpa jo tänään koko perheen voimalla todellinen Kalkki-AD-vitamin »kevätkuuri»! Siten ruokahalu lisääntyy, yleiskunto nousee ja samalla vältymme kevään monilta tautitartunnoilta.

AKV

Uskallatteko Te esiintyä vapaasti?

... vai vaivaavatko Teitä rumentavat ihokarvat? Miesten katseet kiinnittyvät helposti rumentaviin ihokarvoihin siispä vapautukaa niistä jo tänään! Ei raapivalla parranajokoneella, joka ärsyttää ihoa, vaan voidelkaa ne pois kolmessa minuutissa ihanalla Veet-voiteella.

Menetelmä on nopea ja helppo: Sivelkää Veet-voidetta kainaloihinne ja antakaa sen olla kolme minuuttia — senjälkeen voitte pestä kaiken pois. Näin saatte sileän ja valkoisen ihon — voitte esiintyä vapaasti! Muistakaa käyttää Veet-voidetta myös säärriinne.

VEET-voide ihokarvojen poistoon

UUSI TULOKAS KODIN NEUVOKKIEN opaskirjasarjaan

Neliosainen KODIN VAUVA-KIRJASTO valmiina

Ennen »Vauvan pukimia» on Neuvokkien sarjassa ilmestynyt jo kolme tarpeellista vauva-aiheista opaskirjaa, jotka nyt uutuuden kanssa ovat saatavissa yhtenä kauniina pakkauksena. Tämä pakkaus sisältää:

- »Pallerosta kouluikään»
- »Neuleita nuorimmille»
- »Odotuskuukaudet»
- »Vauvan pukimet»

Vauva-kirjaston hinta on 1.600:—, ja sen voitte joko hankkia kirjakaupasta tai tilata kustantajalta.

Vauvan pukimet

VAUVAN PUKIMET on miellyttävä ohjekirja sekä ostovaatteisiin turvautuville että omin käsin ompeleville äideille. Muun vauvan vaatetusta koskevan tietouden lomassa tämä kirja esittää kaikkiaan 33:n eri vaatekappaleen valmistuksen joko ommellen tai neuloen. Kirjan liitteenä seuraavassa kaavasalkussa on hyvät peruskaavat kaikkiaan seitsemään kangasvalmisteiseen asuun. Kirjan hinta on 400 mk.

YHTYNEET KUVALEHDET OY,
Helsinki, Hietalahdenranta 13.

Tilataan »Vauvan pukimet» 400 mk/»Kodin Vauva-kirjasto», 1.600 mk (tarpeeton pyyhitään yli).

Nimi: .....

Osoite: .....

Tilaushinta 400 mk/1.600 mk seuraa oheisena/perittävissä postitse (tarpeeton pyyhitään yli).

SISÄLLYS

Keski-Euroopan kierros 262
Suurennuslasi 266
Neidonruusu ja Sinisilmä sirkkalehdillä 266
Mäkelän emäntä. *Kirsti Korpi* 268
Kirkastuva arki. *Rauni* 273
Ansa on viritetty. *Mirja Huuhka* 274
Missä ovat miehet kulttuuritilaisuuksista? *Eila Jokela* 276
Mathilda Wrede ja hänen Reimansa. *A.-M. T.* 278
Koko vuoden lomamökki. *B. T.* 280
Holhoanko liikaa, vai kehitänkö vastuuntunnetta? *Erkki Mielonen* 282
Mirabeau täti. *Z. Topelius* 284
Talviset tartuntataudit ja vanhukset. *Anni Seppänen* 286
Kunnioittamisesta. *Risto Nivari* 287
Uusi matto lattialle. *B. T.* 288
Kevätmietteitä vaatekaapilla. *Lilli Fougstedt* 290
Kasveillakin voi sisustaa. *Eric Gardberg* 292
Uusia sipulikasveja keväiselle kukkaikkunalle. *Esko Puupponen* 294
Lasten vaatteita valmiina. *Maini Palosuo* 296
Kudon kuluneen tilalle 298
Reipasta neulottavaksi 300
Pikku Äiti 302
Kotilieden keittiöstä lihapyörykät 303
»Varattu pöytä» — kotona. *Kirsti Tolvanen* 304
Lukijaimme perhealbumista 306

Kannen I sisäsivulla: Kieku ja Kaiku. Piirtänyt *Asmo Alho.*

Kannen II sisäsivulla: Nappula-sarja.
Kansikuva: Äiti ja lapsi kevätauringossa.

KOTILIEDEN

Päätoimittaja: Alli Wiherheimo.

Toimituskunta: Hedvig Gebhard, Mary Olki.

Neuvottelukunta: Maila Airola, Mirjam Hietalahti, Raili Kokkola, Mailis Kortteinen, Eila Marttila, Saima Mäkelä, Vappu Niinimäki-Eräjää, Airi Nortia, Tyyne Paasivuori, Anna-Liisa Rantasalo, Helvi Sipilä, Sirkka Syvänne, Veera Vallinheimo, Heli Virkkunen, Maija Vuorinen.

Kustantaja: Yhtyneet Kuvalehdet Oy.

Toimitus: Helsinki, Hietalahdenranta 13. Avoinna 9—12. 13—16.30. Päätoimittaja tav. 10—12. Puhelin 13450.

Toimisto ja kassa. Helsinki, Hietalahdenranta 13. Puhelin 13450, klo 9—16.30. Osoitteenmuutokset ja valitukset Helsinki, Hietalahdenranta 13. puh. vaihde 13 450.

Ilmoituskonttori: Helsinki, Hietalahdenranta 13. Puhelin 35 770 tai 13 450. (Haanpää puh. 44 4201.) Avoinna 9—11.45. 13—16.30.

Kotilieden Kummikerho, Helsinki, Hietalahdenranta 13. Puhelin 13450. Postisiirtotilin n:o 6454. Aukioloaika 9—12. 13—16.30.

Ilmestymispäivät: Joka toinen lauantai.

Kirjoituksiin ja kuviin, joita lehdelle tarjotaan, on liitettävä palautuspostimaksu, muuten niitä ei säilytetä eikä palauteta.

Tilaushinnat v. 1958: Kotimaassa 1/1 vk. 1500:—, 1/2 vk. 840:—, Pohjoismaihin 1/1 vk. 1610:—, 1/2 vk. 900:—. Ulkomaille: 1/1 vk. 2060:—, 1/2 vk. 1140:—. (hintavarauksin).

Osoitteenmuutos on tehtävä vähintään viikkoa ennen sen numeron ilmestymistä, joka halutaan muutetulla osoitteella, ja lähetettävä osoitteella: Postilokero 150, Helsinki. Osoitteenmuutos 20:—, entinen ja uusi osoite sekä lehden nimi ilmoitettava.

KOTILIEDEN PIKKUILMOITUSOSASTO

Ilmoitustekstit sekä tekstin muutos tähän osastoon on lähetettävä 3 viikkoa ennen määrätyn numeron ilmestymistä.

ILMOITUSHINNAT: 10 mm 1850:—, 15 mm 2775:—, 20 mm 3700:—, 25 mm 4625:—, 30 mm 5550:—. Suurempia mm ilmoituksia ei tässä osastossa julkaista. Maksun seurattava käsikirjoitusta. (Nimimerkkiä käyttäviä pyydetään ilmoitusta lähettäessään mainitsemaan nimensä ja osoitteensa). Vastauksia varten on liitettävä 30:— postimerkkeinä.

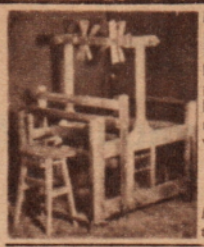

Käytännöllisiä ja kestäviä
KANGASPUITA
Mattopuita ja kangaspuiden rautaosia sekä erikoisrakenteisia jatkuvalämmitteisiä Saunanuuneja valmistaa ja myy
VARPAPUU
Puusepäntehdas
Pieksämäki, puh. 1779.
Kuvitettu hinnasto pyydettäessä maksutta.

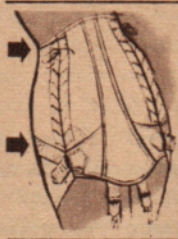

ÄITIYSLIIVIT
mukavasti kotiinne
Lähettäkää meille vyötärö- ja lantiomittanne, ilmoittakaa raskauskuukautenne ja tarkka osoitteenne, niin saatte kiitetyt PALLERO-äitiysliivit suoraan kotiinne postiennak.
Hinta postivap. 1.630:—
KORSELLA
Helsinki — Postilokero 6043.

Aistikkaita, tukevia
karvalankamattoja
halvalla, palautusoikeuksin. Mallit 100:— maksusta. Kudomme myös asiakk. lanka- ja riepukuteista.
Someron Mattokutomo, Somero. Puh. 84.

OTAVAN SUURI KEITTOKIRJA
sisältää kaiken, mikä ruoan valmistukseen, tarjollepanoon ja ateriointiin kuuluu sekä kodin ravinto- ja tavaraopin. 3 000 valmistusohjetta, 500 monivärikuvaa valmiista ruoista, 1 000 kuvaa työvaiheista. Kluuttikant. 2900:—, muovikant. 3400:—, nahkaselk. 3900:—.

LANKOJA
edullisesti kaikkialle.
Lankahinnasto ilmaiseksi.
HELMI VUORELMA OY
LAHTI

KANSALLISPUKUJA
Härmä 8 500:—, Kurikka 8 300:—, Jurva 7 500:—, Kuortane 7 000:—, Keski-Suomi 6 800:—, Munsala 6 300:— ja Peräpohjola 7 000:—. Myös lapsille. Lyhyt toimitusaika.
Fanny Hakola, Kauhava, puh. 334

VISAKOIVU
— suomalaisuuden symboli
Istuta 3-5 kpl samaan kuoppaan niin saat kauniin yksinäispuun. Meiltä komeat 3-4 m kork. taimet! **Tilaa ilmainen taimiluettelomme!**
SAARIOISTEN TAIMISTOT
Tampere, Vuolteenk. 15, p. 27317

Ristipisto- tai kukkamallilla piirretty 130×130 cm valk. tai tumma pellava-
PÖYTÄLIINA
lankoineen, aloitettuna 1480:— postiennakolla, palautusoikeuksin. 2 kpl postivapaasti.
E. KINNUNEN, Porvoo, Onkimaa.

Ehkä Teilläkin
on syytä nimenmuuttoon: 1) etu- tai sukunimi on vieraskielinen tai muuten sopimaton, pilkkaa aiheuttava, 2) lapsella on eri sukunimi kuin äidillä. Pyytäkää heti ilmaiset nimenmuutto-ohjeemme liittäen mukaan 30:— postimerkki.
Suomen Nimenmuuttokeskus, Helsinki K.

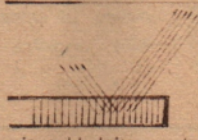

KUTOMA-työvälineitä
Teräskaiteita (pirtoja), kangaspuita, teräslankaniisiä, pingottimia, sukkuloita, puolauskoneita, luoma- ja kerinpuita, rullatelineitä y.m. saatte nopeasti meiltä. Pyytäkää ilmainen kuvahinnastomme.
TOIJALAN KAIDETEHDAS Toijala, Puh. 1095.
A'allaan maan vanhin ja suurin.

väsymystä vastaan!
ORIGINAL
MELLISATIN
RAVINTOVIRKISTE
Apteekeista

Tunnetusti kulutusta kestävään **SIDOSTEEN** sukkasarjaan kuuluvat myös tyttöjen ihannoimat sirolinjaiset Sidosteen
TEINISUKAT
Laadut: nylon-villa ja villakreppi.

PIANOJA
edustamistamme korkealuokkaisista ulkolaisista tehtaista kuten:

VALTOLA

RÖNISCH
RIESE HALLMANN & CO
LEGNICA
TAUBERT ja
GEIL & SOHN

10 vuoden takuu. Hinnat alkaen 258 000:—. Myös vähittäismaksulla. Käytetty piano voidaan ottaa osamaksuna. Tilatkaa ilmainen hinnasto.
NIILO VALTOLA & K:NIT
Piano- ja harmoniliike
Turku, Linnank. 26. Puh. 12313.

WSOY:n syväpainossa Porvoossa 1958.

NAPPULA *lelukaupan iloinen rumpali*

ASMO ALHO piirtää

Intian viidakon ihmeitä

Aale Tynni kertoo

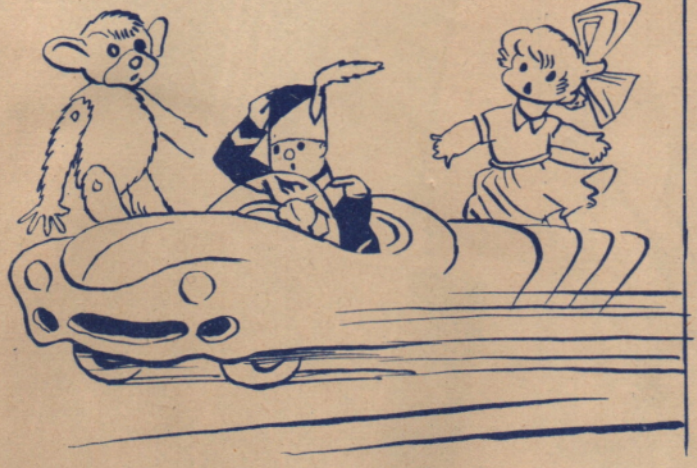

Nappula syöksyy suuntaan samaan.
autolla Jumboa tavoittamaan.

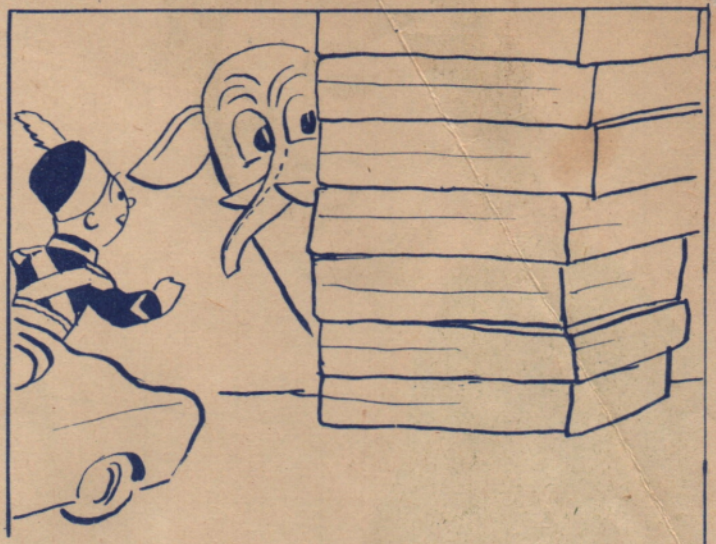

Jumbo on takana laatikkopinon.
Sieltä se heittää katseen vinon.

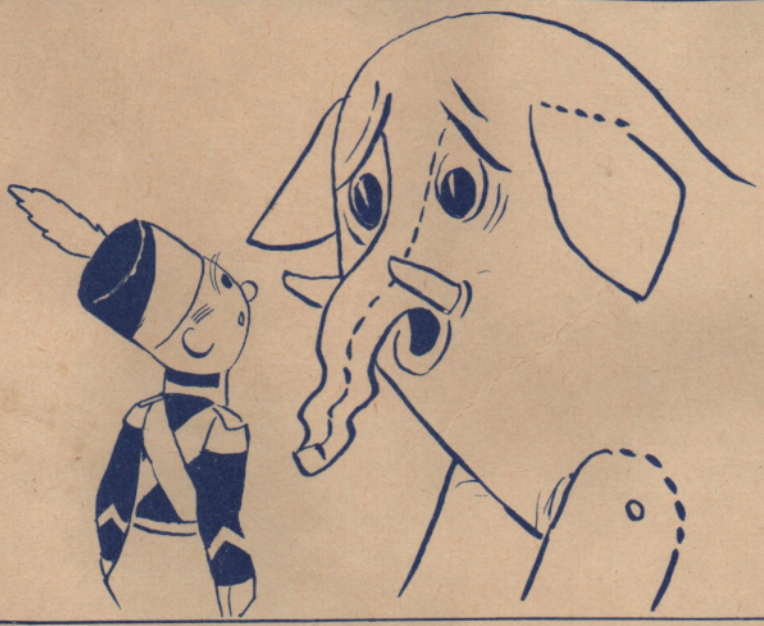

— Mikä on hätänä, Jumboseni?
Kerro nyt, mikä sinuun meni?

— Nappula, pitkin viidakkoteitä
siellä kävelee tiikereitä!

— Antaa kävellä, mitäpä siitä!
Eiväthän norsut pelkää niitä.

— Minä olen lelu ainoastaan,
ja muistin sen, kun ne tulivat vastaan.

— Näistä kissoista on vain huvia:
nehän ovat paperisia kuvia.

Kunhan sakset ilmassa kilahtavat,
tuollaiset tiikerit pakoon vilahtavat.

531

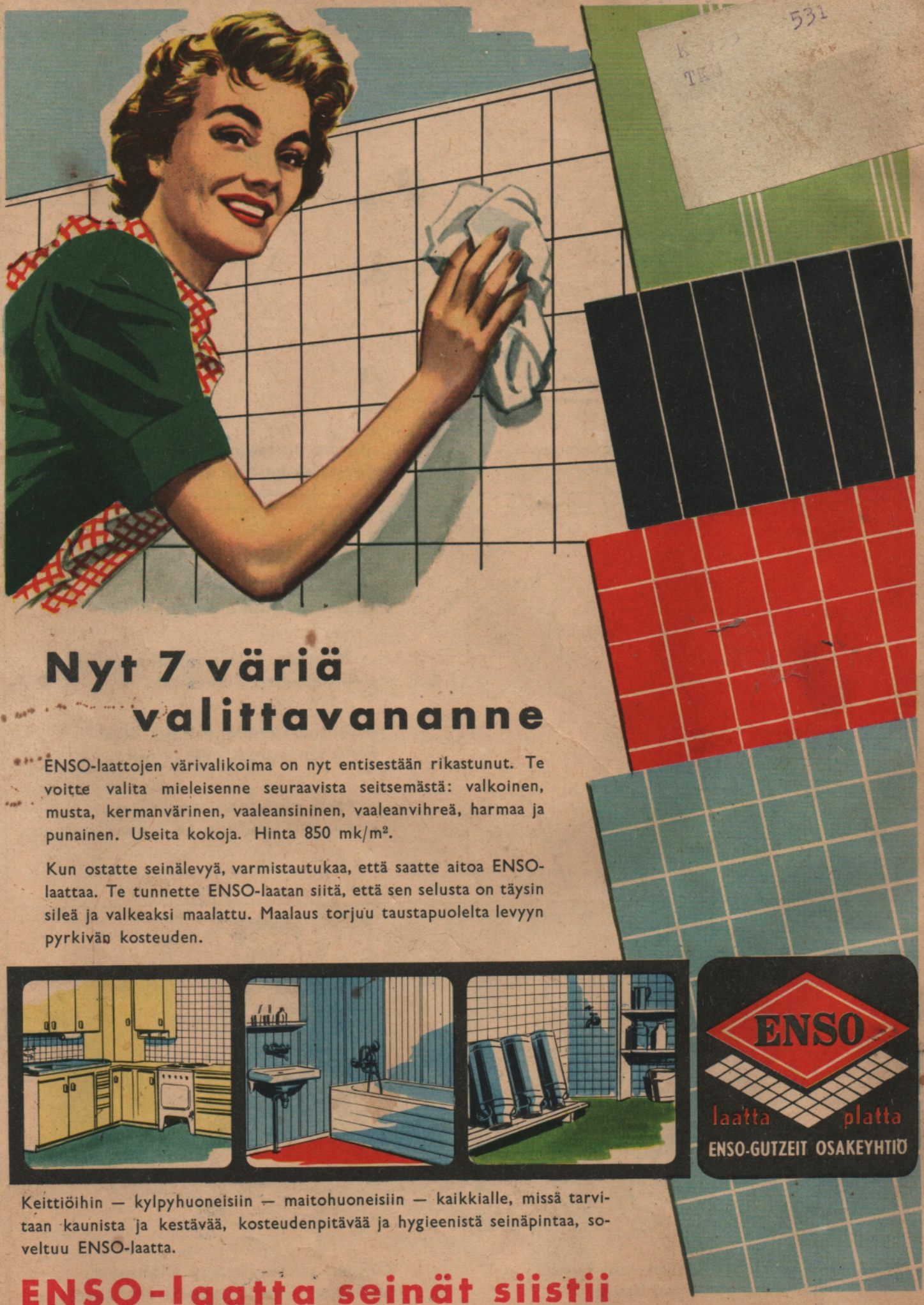

Nyt 7 väriä valittavananne

ENSO-laattojen värivalikoima on nyt entisestään rikastunut. Te voitte valita mieleisenne seuraavista seitsemästä: valkoinen, musta, kermanvärinen, vaaleansininen, vaaleanvihreä, harmaa ja punainen. Useita kokoja. Hinta 850 mk/m².

Kun ostatte seinälevyä, varmistautukaa, että saatte aitoa ENSO-laattaa. Te tunnette ENSO-laatan siitä, että sen selusta on täysin sileä ja valkeaksi maalattu. Maalaus torjuu taustapuolelta levyyn pyrkivän kosteuden.

ENSO
laatta platta
ENSO-GUTZEIT OSAKEYHTIÖ

Keittiöihin — kylpyhuoneisiin — maitohuoneisiin — kaikkialle, missä tarvitaan kaunista ja kestävää, kosteudenpitävää ja hygieenistä seinäpintaa, soveltuu ENSO-laatta.

ENSO-laatta seinät siistii

Werner Söderström Osakeyhtiön laakapainossa Porvoossa 1958